анонс
НОМЕРА

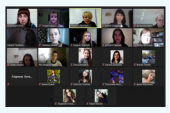
Наукова діяльність 4-9 ст.

Шевченкіана в академії 10-12 ст.

Спортивне життя 22-23 ст.

31 березня 2021 року, №1-6 (337-342)

ЗАМОК

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

ВИМОГИ – АКАДЕМІЧНІ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ – ПРОФЕСІЙНА

Марія БОДНАР, проректор з навчальної роботи

Особливості функціонування закладів вищої освіти обумовлюються дуалізмом їх тактичних і стратегічних завдань: з однієї сторони, вони покликані забезпечити сьогочасні потреби суспільства у фахівцях необхідної та належної кваліфікації, а з іншої – сформувати в майбутніх спеціалістів потенційні можливості працювати в оновлених соціальних умовах, вирішувати нові перспективні завдання із застосуванням інноваційних підходів і прогресивних технологій. Серед необхідних і важливих умов виконання цього двоєдиного завдання – наявність і використання традиційного освітнього досвіду, що ґрунтується на відповідній матеріально-технічній базі, та науково-педагогічного персоналу, який досконало володіє комплексним арсеналом засобів і методів новітньої методології. Рівень готовності закладу освіти до ефективної організації науково-методичної і навчально-виховної роботи, якість теоретичної і практичної підготовки фахівців з акредитованих спеціальностей виступає об'єктом всебічного моніторингу, здійснюваного як самою освітньою установою, так і інституціями зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, насамперед, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти згідно з Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, і Тимчасовим порядком проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку. Останнє означає, що експертні групи для проведення такої експертизи працюють і в дистанційному режимі, тобто в поєднанні традиційних і новітніх форм моніторингу роботи закладів вищої освіти з підготовки фахівців згідно з відповідними освітньо-професійними програмами.

Акредитаційна експертиза, враховуючи особливості нинішніх умов функціонуваня ЗВО, проводиться засобами відеоконференції, включає комплекс заходів, необхідних для формування відповідних висновків і надання необхідних рекомендацій щодо вдосконалення підготовки фахівців акредитованих спеціальностей. Такі заходи входять до програми зустрічей членів експертної групи з керівниками та учасниками освітнього процесу. Робота експертної групи розпочинається організаційним контактом її членів із гарантом освітньої програми, яка підлягає експертизі, та продовжується зустріччю з керівником та менеджментом закладу вищої освіти: ректором, проректорами, деканами відповідних факультетів. Важливим елементом роботи експертної групи виступає огляд матеріально-технічної бази, що використовується в процесі реалізації даної освітньої програми. Підсумком такого огляду стає конкретний відеозвіт. Особливу роль відіграє зустріч членів експертної групи із педагогічним персоналом – науково-педагогічними працівниками, що забезпечують виконання освітньо-професійної програми, з науковцями профільних кафедр. З огляду на неперехідну актуальність відомої тези про студента як ключову фігуру освітнього процесу, тезу, яку не можуть відмінити навіть особливі умови діяльності ЗВО, вирішального значення для оцінки якості підготовки фахівців набуває зустріч членів експертної групи із здобувачами вищої освіти відповідного профілю. Практичну можливість оцінити рівень і змістовність позанавчальної діяльності студентства експертна група отримує на зустрічі із представниками студентського самоврядування – студентським ректором і його заступниками, студентськими деканами, головою і членами департаменту освітньої діяльності, активістами студентського самоврядування факультетів, головою та представниками студентської профспілки та органів самоврядування у студентському гуртожитку, із головою Студентського наукового товариства. Передбачається відкрита зустріч членів експертної групи з усіма бажаючими та предметно зацікавленими учасниками освітнього процесу, а також із представниками роботодавців, які дотичні до здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, зокрема керівники і педагоги закладів загальної середньої освіти, дошкільних і позашкільних навчальних закладів, відділів у справах сім'ї, молоді та спорту органів місцевого самоврядування, із випускниками ЗВО останніх п'яти років. Важливе практичне значення має зустріч експертів із керівниками структурних підрозділів навчального закладу – завідувачами профільних кафедр, керівником навчально-методичного відділу, представником приймальної комісії, начальником відділу технічних засобів навчання, головою сектору моніторингу якості освіти, відповідальним за систему внутрішнього забезпечення якості освіти, представником психологічної служби, омбудсменом із прав студентів, завідувачем бібліотеки. На фінальну зустріч членів експертної групи із керівництвом ЗВО запрошуються також завідувачі відповідних кафедр, керівник навчально-методичного відділу, голова сектору моніторингу якості освіти.

За результатами роботи експертних комісій та згідно з рішеннями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у минулому навчальному році в нашій академії акредитовані освітні програми Дошкільна освіта, Середня освіта (Біологія), Середня освіта (Музичне мистецтво), Середня освіта (Образотворче мистецтво), Середня освіта (Трудове навчання та технології), Середня освіта (Українська мова і література) – за бакалаврським рівнем вищої освіти; у І семестрі поточного навчального року – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) за магістерським рівнем вищої освіти. В поточному навчальному році здійснюються акредитаційні процедури освітніх програм Середня освіта (Фізична культура), Середня освіта (Мова і література (німецька)), Середня освіта (Мова і література (англійська)), Середня освіта (Історія), Середня освіта (Інформатика), Початкова освіта, Професійна освіта (Деревообробка), Екологія – за бакалаврським рівнем вищої освіти.

У підсумкових висновках експертних груп зазначено: освітні програми, за якими працює наш науково-педагогічний колектив, мають чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії розвитку Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, а освітня діяльність навчального закладу в цілому відповідає критеріям оцінювання якості освітніх програм. Програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін. Зміст освітніх програм відповідає предметній області визначених для них спеціальностей, а її структура передбачає можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії. Форми і методи навчання та викладання сприяють отриманню програмних результатів, відповідають принципам академічної свободи. Професійна кваліфікація викладачів гарантує досягнення визначених освітніми програмами цілей та результатів навчання. Наявні матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення створюють необхідну базу для ефективного проведення традиційних та інноваційних форм занять (тренінгів, психологічних консультацій, відеопрезентацій тощо).

Визнана належною освітня, організаційна, інформаційна, соціальна і консультативна підтримка студентів. Зазначено: в академії розроблені та діють чіткі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Освітні програми врегульовують «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти», «Положення про організацію освітнього процесу» та ін. Важливе значення має науково-педагогічна та навчально-методична інформація, що розміщується на вебсайті навчального закладу в мережі Інтернет.

Експертну групу з акредитаційної експертизи освітньої програми Дошкільна освіта очолювала кандидат педагогічних наук, завідувач Лабораторією дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України, доцент Ольга Рейпольська. Експерти прийшли до висновку, що цілі освітньої програми з «Дошкільної освіти» та програмні результати навчання враховують пропозиції та потреби роботодавців, особливості регіонального ринку праці. Обсяг і основні компоненти освітньої програми відповідають нормативним вимогам щодо навчального навантаження для даного рівня вищої освіти, а навчальний план передбачає теоретичну і практичну підготовку педагогів системи дошкільної освіти, яка дозволяє оволодіти компетентностями, необхідними для професійної діяльності. Підкреслюється, що здобувачі вищої освіти достатньо обізнані із процедурою перевірки курсових робіт на плагіат і з правилами проведення контрольних заходів у процесі їх фахової підготовки.

До позитиву підготовки фахівців дошкільної освіти в нашій академії віднесено залучення професіоналів-практиків місцевих закладів дошкільної освіти до проведення аудиторних занять за освітньою програмою «Дошкільна освіта». Ще один важливий позитив – забезпечення студентів необхідними елементами матеріально-технічної бази та важливими інформаційними ресурсами: безкоштовний доступ до електронних джерел інформації, як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної мережі Інтернет за технологією Wi-Fi. Наявність у гуртожитку академії інтерактивної кімнати – коворкінг-студії – дозволяє його мешканцям відпрацьовувати знання та вміння, отримані під час аудиторних занять. Серед резервів щодо вдосконалення підготовки фахівців для системи дошкільної освіти бачимо необхідність використання досвіду роботи інших ЗВО, вивчення запитів здобувачів вищої освіти з цього фаху, розширення можливостей доступу до навчання особам з особливими освітніми потребами, вдосконалення системи опитування майбутніх здобувачів вищої освіти і вивчення запитів роботодавців даної сфери на ринку освітніх послуг.

(Закінчення на стор. 2)

ВИМОГИ – АКАДЕМІЧНІ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ – ПРОФЕСІЙНА

Марія БОДНАР, проректор з навчальної роботи

Акредитаційну експертизу освітньої програми Середня освіта (Біологія) проводила група науковців-фахівців природничо-наукового профілю, очолювана кандидатом біологічних наук, завідувачем кафедри біології та хімії Дрогобицького державного педуніверситету імені Івана Франка, доцентом Світланою Монастирською. Експерти відзначили, що освітня програма Середня освіта (Біологія) реально сприяє створенню та підтримці умов для якісної підготовки вчителів біології закладів загальної середньої освіти, забезпечує комплексний підхід до здійснення освітньої діяльності, відображає інтереси усіх стейкхолдерів освітнього процесу, позиціонує здобувачів вищої освіти як активних учасників освітнього процесу, гарантує індивідуальну траєкторію здобувача, студентоцентрований підхід, інтернаціоналізацію навчання та його поєднання із науково-дослідною роботою. Важливими позитивними рисами освітньої програми визначені чітка структура її змісту, взаємозв'язок освітніх компонентів, її спрямованість на регіональний і краєзнавчий контексти, можливості вільного вибору дисциплін, баз практики, що складає умови формування індивідуальної освітньої траєкторії та набуття soft skills, необхідних у майбутній професійній діяльності. Для забезпечення ефективності освітнього процесу застосовуються традиційні та інноваційні методи і технології навчання (проведення дослідів, інтерактивні методи, портфоліо). Цьому сприяє наявне навчально-методичне забезпечення на онлайн-платформі Moodle, що особливо актуальне в умовах дистанційного навчання. Вивчення окремих тем навчальних дисциплін здійснюється на базах Кременецького ботанічного саду та Національного природного парку «Кременецькі гори». Окрім цього, упроваджено позакредитну навчальну дисципліну «Формування ключових компетентностей в учнів Нової української школи під час вивчення біології», викладання якої забезпечує вчитель-практик. Для здійснення навчальної діяльності за освітньою програмою Середня освіта (Біологія) в академії створена достатня матеріальна база: оснащені комп'ютерами аудиторії, бібліотека, оранжерея, технічний доступ до мережі Інтернет та інших інформаційних ресурсів. Науково-педагогічні працівники кафедри біології, екології та методики їх навчання спрямовуються на використання науково-методичних і матеріально-технічних резервів вдосконалення підготовки фахівців за освітньою програмою Середня освіта (Біологія): розширення спектру освітніх компонентів навчальними дисциплінами методичного спрямування; оптимізацію студентських груп по вивченню вибіркових дисциплін фахової підготовки; залучення студентів до участі в проєктах з міжнародної академічної мобільності, міжнародних наукових конференціях, семінарах; оптимізацію форми та інформаційного наповнення вебсторінки профільної кафедри в мережі Інтернет; вдосконалення системи перевірки наукових робіт на антиплагіат і уніфікацію заходів із формування академічної доброчесності учасників науково-освітнього процесу; створення на базі бібліотеки академії реферативного менеджера, електронного архіву авторських наукових робіт із фахової тематики; забезпечення зворотного зв'язку з роботодавцями для формування об'єктивної оцінки щодо якості фахової підготовки та із випускниками спеціальності Середня освіта (Біологія) щодо їх кар'єрного росту, задоволеності рівнем отриманих знань і пропозицій із поліпшення освітньої програми.

Акредитаційну експертизу освітньої програми Середня освіта (Трудове навчання та технології) здійснювала експертна група, керівником якої виступала доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Ольга Єжова. Особливостями освітньої програми, яку виконують науково-педагогічні працівники профільних кафедр нашої академії, експерти визнали максимальну спрямованість її змісту і цілей на підготовку випускників до реалізації в умовах закладів загальної середньої освіти навчальних програм з трудового навчання, креслення і технологій з урахуванням специфіки та потреб регіону. До позитивів програми віднесено індивідуалізацію, орієнтацію на самостійність і неперервність професійного розвитку педагога, дотримання принципу поєднання теоретичної і практичної підготовки, зокрема, через вивчення широкого спектру технологій і технік декоративно-ужиткового мистецтва, залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків, врахування художньо-технічних особливостей традиційних народних ремесел Тернопілля. Успішне виконання освітньої програми забезпечується комплексом факторів: формуванням індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, що гарантує їх академічну свободу; можливістю здобувати освіту дистанційно з використанням навчального середовища Moodle та залученням до наукових досліджень; систематичним підвищенням кваліфікації викладачів і системою контрольних заходів щодо якості освітньої роботи; ефективним використанням наявної навчально-матеріальної бази. Серед резервів щодо вдосконалення роботи з реалізації освітньої програми бачимо активізацію власної системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників і розширення їх публікаційної діяльності, здійснення заходів із формування кадрового резерву, залучення студентів і викладачів до програм академічної мобільності, оптимізацію механізму залучення студентів до вивчення вибіркових дисциплін, модернізацію вебсайту навчального закладу.

Експертна група на чолі з кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри української мови Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка Людмилою Кричун, проводила акредитаційну експертизу освітньої програми Середня освіта (Українська мова і література). За висновком експертів, згадана освітня програма є чинною, має достатнє академічне наповнення, навчально-методичне й ресурсне забезпечення і надає всі підстави для зарахування на неї здобувачів з метою отримання фаху вчителя української мови і літератури. Цілі програми реалізуються у більшості освітніх компонентів, у формах і методах проведення занять, у векторі практичної підготовки здобувачів. Програма враховує традиції та історико-культурну специфіку регіону. Ректорат академії забезпечує реалізацію права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність, на участь у наукових дослідженнях, серед яких особливо цінними є наукові розвідки, пов'язані з відомими персоналіями краю. Належна увага надається реалізації принципам студентоцентризму, академічної свободи та академічної доброчесності. Експертною групою зазначено, що в процесі навчання студентів викладачі реалізують власні наукові напрацювання, у тому числі, дослідження літературного доробку Уласа Самчука, Бориса Харчука, що забезпечує ґрунтовну фахову підготовку здобувачів. Важливу роль у цьому плані виконує наукова лабораторія «Творчість Б.Харчука та У. Самчука: художній літопис ХХ століття», яка стала осередком дослідження творчої спадщини письменників краю. Науково-педагогічні працівники кафедри української

мови і літератури та методик їх навчання спрямовують свої зусилля на системне оновлення змісту освітньої програми, зокрема, на підготовку випускників до викладання української літератури в міжпредметних зв'язках, насамперед із зарубіжною літературою, на оптимізацію вивчення дисциплін вільного вибору. Йдеться також про ширше використання системи Moodle в освітньому процесі, про вдосконалення технології залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та роботодавців до безпосередньої участі в реалізації освітньої програми.

Науково-педагогічні працівники музикознавчого профілю, що здійснюють освітній процес за освітньою програмою Середня освіта (Музичне мистецтво), співпрацювали з експертною групою, яку очолювала кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету Віра Бурназова. Акредитаційна експертиза здійснювалася на бакалаврському рівні вищої освіти. Експерти засвідчили, що зміст і структура освітньої програми підтверджує кваліфікацію бакалавра середньої освіти, спрямована на розвиток творчого професійного потенціалу особистості в умовах застосування інноваційних освітніх технологій, на формування рівня фахової компетентності, що відповідає критеріям і вимогам підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних учителів музичного мистецтва, а освітній процес здійснюється із застосуванням інноваційних методів навчання, поєднанням теоретичних і практичних підходів до освітнього процесу, на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, у тісній співпраці з роботодавцями, професіоналами-практиками. Наголошено, що освітня програма враховує специфіку ринку праці Західного регіону України, запити суспільства у фахівцях, здатних пропагувати національні культурні традиції та цінності, а також базується на компетентнісному підході, містить визначені загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, передбачає створення умов для вільного вибору дисциплін, упровадження в освітній процес сучасного програмного забезпечення, інформаційно-комунікаційних технологій та інтерактивних методів, забезпечує формування особистості здобувача, здатного до професійної самореалізації та соціалізації в сучасних умовах і на кращих вітчизняних освітніх традиціях. Серед резервів удосконалення підготовки вчителів музичного мистецтва науково-педагогічні працівники профільної кафедри бачать збільшення обсягу практичної підготовки, залучення здобувачів вищої освіти до обговорення співвідношення обсягів аудиторних і самостійних занять, розширення академічної мобільності здобувачів і викладачів, проведення інформаційних кампаній і тренінгів для популяризації правил академічної доброчесності, вивчення зарубіжного досвіду при формуванні та оновленні освітньо-професійних програм. В останньому конкретну роль відіграють пріоритетні напрями діяльності академії у контексті євроінтеграційних освітніх процесів, зокрема, укладені угоди про співробітництво з Вармінсько-Мазурським університетом в Ольштині, Люблінською вищою школою в Риках, Вищою професійною школою в Холмі, Вищою соціально-економічною школою у Пшеворську (Республіка Польща).

Акредитаційну експертизу освітньої програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) проводила група експертів на чолі з кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Лілією Полудень. Експерти прийшли до висновку, що освітньо-професійна програма за обсягом і змістом відповідає нормативним вимогам і предметній сфері спеціальності, а здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання та мають змогу формувати індивідуальну освітню траєкторію, соціальні навички, практичні компетентності, в тому числі, через індивідуальний вибір навчальних дисциплін у передбаченому нормативному обсязі. Контрольні заходи визначення рівня підготовки дозволяють об'єктивно оцінити якість навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Професійна кваліфікація професорсько-викладацького складу, задіяного в реалізації освітньої програми, забезпечує оволодіння майбутніми фахівцями теоретичними знаннями та відповідними компетентностями, досягнення програмних результатів навчання. Важливо, що академія підтримує тісний зв'язок із випускниками, зокрема через онлайн-опитування на сайті навчального закладу. Зазначається конкретність і загальнодоступність правил прийому на освітньо-професійну програму, що враховують її особливості як художньо-педагогічної. Чітко визначені правила проведення контрольних заходів, нормативними актами врегульовані правила дотримання академічної доброчесності; інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання є доступною, зрозумілою і своєчасно доводиться до всіх учасників освітнього процесу. Студентам забезпечена можливість поєднувати навчання із науковими дослідженнями, а також висловлювати пропозиції щодо власної участі в освоєнні освітньо-професійної програми. Для вдосконалення освітньої діяльності з підготовки вчителів образотворчого мистецтва для закладів загальної середньої освіти науково-педагогічні працівники профільної кафедри спрямовуються на вивчення досвіду формування та реалізації аналогічних зарубіжних освітньо-професійних програм, на активне запровадження практики іноземного стажування, узгодження із предметною сферою спеціальності ряду компонентів освітньої програми, оновлення робочих програм у відповідності з вимогами кожного навчального року, на ознайомлення студентів з особливостями інклюзивної освіти.

Кандидат педагогічних наук, доцент Дніпровської академії неперервної освіти Наталія Крупенина очолювала експертну групу, яка здійснювала акредитаційну експертизу освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) магістерського рівня вищої освіти. Члени експертної групи за наслідками спілкування зі студентською спільнотою та представниками студентського самоврядування зробили висновок про високий рівень їх задоволення одержаними компетентностями та результатами навчання, сама освітня програма відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського рівня. В ній посилена практична спрямованість фахової підготовки, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених цілей. Важливо, що науково-педагогічні працівники проходять стажування за кордоном, зобов'язані мати наукові публікації в журналах, що індексуються в наукометричних базах. Дана освітня програма була оновлена в 2020 році, включає ряд освітніх компонент, запропонованих роботодавцями, враховує регіональний контекст, зокрема, використання унікальної бази наукових досліджень – Кременецький ботанічний сад і Національний природний парк «Кременецькі гори». Тісний зв'язок із роботодавцями дозволяє отримати необхідні практики для формування конкурентоспроможного фахівця. У багатьох випадках практична підготовка здійснюється у закладах загальної середньої освіти. Реалізація освітньої програми відбувається за достатності матеріально-технічних ресурсів. Науково-педагогічні працівники, які працюють із магістрантами даної спеціальності, систематично проходять стажування у вітчизняних і зарубіжних закладах вищої освіти. Серед заходів, спрямованих на вдосконалення роботи з реалізації освітньої програми, – розширення можливостей вільного вибору магістрантами вибіркових дисциплін.

Діяльність експертних груп з акредитаційної експертизи освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців для закладів загальної середньої освіти, продовжується. На черзі – освітні програми з іноземних мов, фізичної культури, історії, інформатики, початкової освіти, деревообробки, екології. Маємо всі потенційні можливості для досягнення успішного результату в такому важливому випробуванні нашої фахової науково-педагогічної зрілості, науково-методичного та організаційного рівня, а в кінцевому підсумку – ефективності діяльності науково-педагогічного колективу з формування нової генерації фахівців для системи національної освіти.

ВШАНОВУЄМО ДОЧКУ ПРОМЕТЕЯ

Студенти спеціальності «Українська мова і література» нашої академії свято бережуть пам'ять про письменників, чия творчість поставила українську літературу в один ряд із найкращими світовими літературами. До таких постатей належить і велика дочка нашого народу Леся Українка. Майбутні філологи на чолі із кандидатом філологічних наук, доцентом Романом Дубровським брали участь у флешмобі, ініційованому Обласним літературно-меморіальним музеєм Юліуша Словацького. Учасники дійства, захоплені фантасмагоричним світом Лесиної «Лісової пісні», на камеру читали фрагменти цього безсмертного твору. Тож усі охочі мали нагоду почути Мавку голосом Владислави Українець, Ольги Гончар та Ірини Вітичук (11-У), Вікторії Заєць (21-У), Іванни Драчук (31-У). Водяника ж озвучував Роман Дубровський.

У рамках відзначення 150-річчя від дня народження письменниці також було проведено відкриту лекцію для всіх майбутніх учителів української словесності. Її організатор, кандидат філологічних наук, доцент Олег Василишин вирішив підійти до проведення заняття через максимальну інтеракцію. Тож студенти не тільки отримали нові знання, але й самі мали нагоду побути літературними критиками, співвидавцями

наукових та популярних видань, присвячених життю і творчості Лариси Петрівни Косач. Учасниками дійства та водночас суддями літературознавчих баталій були і наставники студентства, доценти Інна Волянюк і Роман Дубровський.

ДО СВЯТА РІДНОЇ МОВИ – З ЛЮБОВ'Ю І КРЕАТИВОМ

Уже традиційно Міжнародний день рідної мови для здобувачів спеціальності «Українська мова і література» є не лише чудовим приводом зустрітися, але й прекрасною нагодою продемонструвати свої знання та креативність. Тож і цьогоріч студенти 11-У, 21-У та 31-У груп влаштували демонстрацію власних колективних проєктів. Так, наймолодші члени філологічної родини запропонували глядачам відеопрезентацію, на якій прозвучало креативне представлення поезії Володимира Ухача «Моя мова». 21-У група порадувала рукотворним банером та неординарною презентацією змін до правопису. 31-У група відзначилася знятим відео із колективним прочитанням вірша студентки Надії Ярмолюк «Рідна мова». Також на святі виступили викладач сучасної української літературної мови, кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянюк та завідувач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, доцент Роман Дубровський. Усі учасники святкового заходу були нагороджені солодкими подарунками.

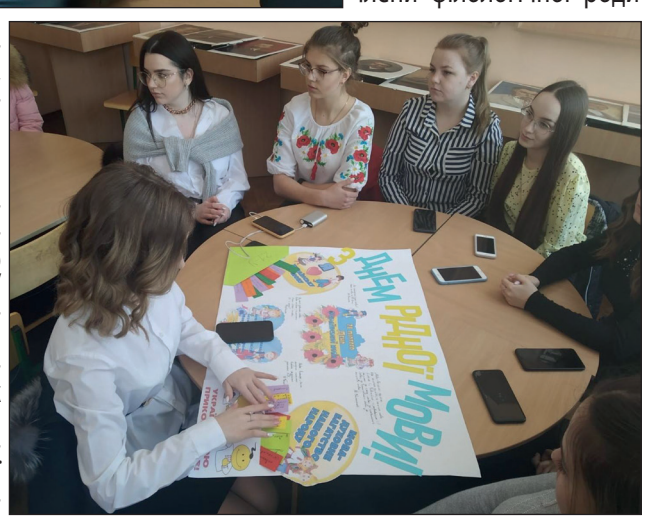

НАТХНЕННІ ЛЕСИНИМ СЛОВОМ

До урочистих заходів із вшанування Лариси Петрівни Косач долучилися викладачі кафедри мистецьких дисциплін і методики їх викладання КОГПА ім. Тараса Шевченка: у фойє головного корпусу академії вони відкрили тематичну виставку студентських робіт спеціальності «Образотворче мистецтво», доповнену творами Лесі Українки. Тут можна було побачити два десятки творів у техніці олійного й акварельного живопису, графіки, витинанки, вишивки бісером.

Молоді художники на деякий час ніби перенеслися в далеку епоху поетки, відчули спраглий дух її неспокійної душі, її зболеного серця

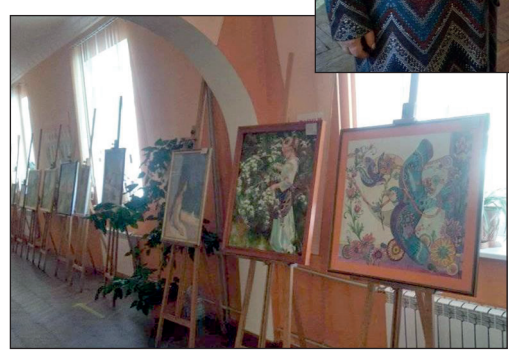

чи побували у відомих у нашому краї місцях: старовинний Кременець, який колись відвідувала Леся; річка Іква та мальовничі ставки поблизу села Бережці, де вона часто відпочивала у своєї подруги Марії Биковської чи писала свої енергетично потужні вірші. Магією своїх образотворчих засобів і таланту юні митці доторкнулися до болю та любові, краси і незбагненної мужності великої дочки українського народу, зробили спробу поглянути на світ її очима і передати свої почуття в кольорі. А відвідувачі виставки мали нагоду відчути як красу і велич Лесиного слова, так і майстерність авторських робіт.

ГЕНІЙ КРАСИ І СИЛИ ДУХУ

Вікторія Грицюк

Цьогоріч виповнилося 150 років від дня народження Лесі Українки – відомої української письменниці, перекладачки, громадської діячки, однієї із центральних постатей в історії вітчизняної культури. Ця тендітна хвора жінка стала прикладом для кожного українця та, за словами Івана Франка, «єдиним мужчиною в нашому письменстві».

Та головне і важливе те, що її готова наслідувати молодь. бо дивовижним для нас залишається Леся як жінка, слабка фізично, проте неймовірно сильна духом. І ми можемо лише надихатися її творчістю і життєвою стійкістю.

З нагоди цієї ювілейної дати в 11-МкРк групі було проведено тематичну виховну годину. Вона розпочалася обговоренням життя та творчості Лесі Українки, ознайомленням із цікавими фактами з життєпису письменниці, а продовжилась переглядом тематичного документального фільму.

Наступним кроком стало декламування поезій. Всі студенти групи з великим задоволенням та натхненням читали сповнені глибокими, щемкими почуттями вірші Лесі Українки. Звучали і перші друковані твори, в яких відчувалася рука юної дівчини, і поезії вже дорослої, зрілої поетеси. Найбільше вразили вірші «Надія», «Конвалія», «Сафо», «На зеленому горбочку», «Стояла я і слухала весну», «Вечірня година» та інші. Читаючи їх, студенти проникалися почуттями ліричної героїні, намагалися їх пережити, передати настрій. Це не дивно, адже з кожним промовленим словом вони захоплювалися Лесею Українкою та поважали її все більше.

Крім того, лунали пісні на слова Лесі Українки у виконанні Вікторії Грицюк («Давня весна», музика Сергія Котовського) та Вікторії Гордійчук («Горить моє серце», музика Олександра Білаша). Такі зворушливі поезії по-особливому прозвучали у музичному супроводі.

Присутні поділилися яскравими враженнями від почутого, висловили свою думку щодо складного життєвого шляху та багатого творчого доробку Лесі Українки. На завершення студенти закріпили здобуті знання про геніальну письменницю у ході літературної вікторини.

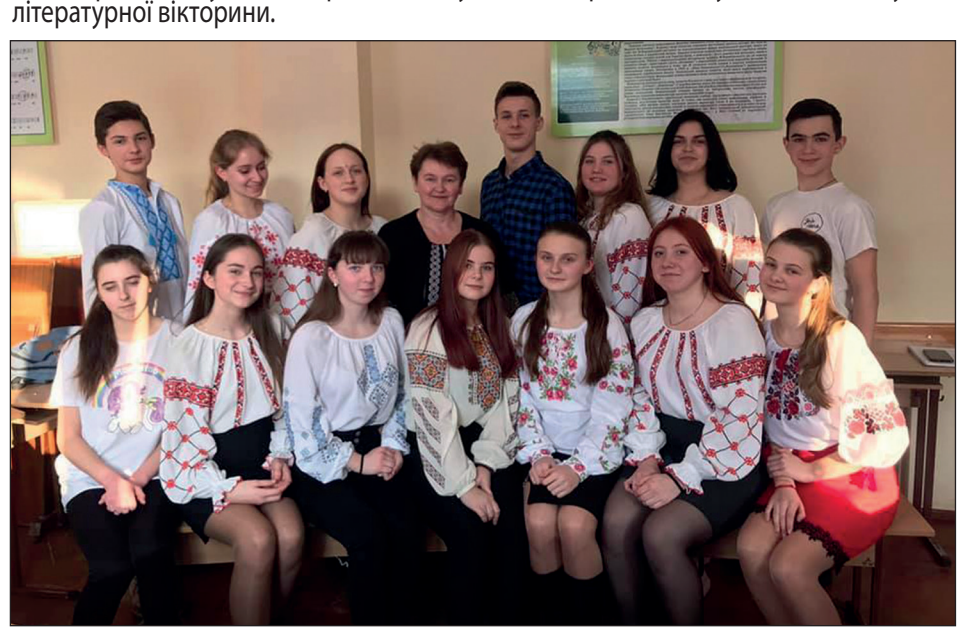

КУЛЬТУРА САМОВИРАЖЕННЯ – ЧЕРЕЗ ХУДОЖНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

ВІТАЄМО!

Успішно захистила дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня доктора наук

ОНИЩУК Ірина Анатоліївна
доктор педагогічних наук

У наукових пошуках завжди знайдеться місце творчому підходу, насамперед у виборі теми наукового дослідження та у формуванні конкретного напрямку пошуково-аналітичної роботи. Це яскраво підтвердила доцент кафедри теорії та методики дошкільної і початкової освіти нашої академії Ірина Онищук, обираючи тему дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук, – і її науковий інтерес спрямувався на «Теоретико-методичні засади розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності». Науковим консультантом у вирішенні такої серйозної та специфічної аналітико-методичної проблеми виступила доктор психологічних наук, завідувач кафедри дошкільної освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, професор Олена Кононко. Досить поважним виявився склад офіційних опонентів: доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України, заступник директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зюзюна, професор Галина Сотська; доктор педагогічних наук, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, професор Лариса Зданевич і доктор педагогічних наук, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, професор Олена Шевнюк. Успішний захист дисертаційної роботи відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наша дослідниця виходить з того, що особистість, яка прагне самореалізуватися, використовує усі можливості для самовираження, задоволення однієї з основних життєвих потреб – утвердити й розвинути внутрішній потенціал, діяти по совісті, виявити своє ставлення до світу в самопрезентації, індивідуалізації та особистісній самобутності, що особливо ефективно здійснюється в культуротворчих формах та характеризується гуманною спрямованістю. Підкреслюється, що культуру самовираження майбутнього фахівця як важливого феномена його особистісного зростання у вітчизняній науці досліджено недостатньо. Аналіз науково-методичної літератури демонструє зростання інтересу фахівців до різних форм і видів творчої активності особистості, її самовираження та самореалізації. Упродовж останніх десятиріч у галузі психології та педагогіки дослідники розглядають проблему самореалізації та самовираження в контексті самоутвердження вільної особистості, надання їй можливостей для реалізації, передусім у творчій діяльності.

Недостатній теоретичний і методичний аналіз феномену культури самовираження загалом, а також культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти засобами художньої діяльності зокрема, обумовив доцільність наукового пошуку в означеному напрямі. Актуальність проблеми посилюється наявними суперечностями між потребою суспільства у фахівцях нової формації і традиційною формою організації освітнього процесу у закладах вищої освіти педагогічного профілю, між запитом на майбутнього вихователя як носія високої культури та зниженням рівня загальної культури сучасної студентської молоді, між актуалізацією системного підходу, впровадженням новітніх педагогічних технологій у підготовку майбутніх вихователів ЗДО та домінуванням у закладах вищої освіти традиційного, предметного підходу; між потребою закладів вищої освіти в рекомендаціях щодо діагностики й розвитку культури самовираження як особистісного феномену та дефіцитом науково-методичної літератури означеного напряму, між потребою педагогічної практики в сучасних технологіях окультурення дидактико-розвивального простору здобувачів вищої освіти та фактичною відсутністю методичного забезпечення процесу підготовки майбутніх вихователів ЗДО у контексті досліджуваного феномену. Саме цим зумовлений вибір теми дисертаційного дослідження.

Метою дисертаційного дослідження визначено обґрунтування теоретико-методичних засад, розробку, експериментальну апробацію та впровадження в педагогічну практику моделі оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності. Відповідно до поставленої мети сформульовано конкретні завдання: доведення актуальності досліджуваної проблеми та визначення сутності її дефінітивно-смислових понять; обґрунтування концептуальних і теоретико-методичних підходів до проблеми розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; розробка критеріїв, показників та рівнів сформованості компонентів досліджуваного феномену; характеристика типів самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; визначення внутрішніх та зовнішніх чинників впливу на особливості самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; характеристика системи розвитку культури самовираження та розробка її структурно-функціональної моделі; експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов, методів, форм і засобів розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; розробка, апробація та впровадження в педагогічну практику сучасних ЗВО методичного забезпечення оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності.

Об'єктом дисертаційного дослідження став процес підготовки майбутніх вихователів ЗДО у закладі вищої освіти, а предметом – теоретичні й методичні засади розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності. Провідна ідея дослідження: розвиток культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО є особистісним інтегралом, який виявляється в самоорганізованій діяльності – цілепокладанні, мотивації, способах дій, проміжних і кінцевих результатах та визначається системою пріоритетних життєвих, професійних і культурологічних цінностей. Представлену концепцію забезпечує єдність методологічного, теоретичного й методичного концептів дослідження.

Методологічний концепт засвідчується реалізацією системного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, аксіологічного, культурологічного та компетентнісного підходів. Теоретичний концепт об'єктивує розробку теоретичних засад дослідження в контексті розвитку культури самовираження майбутнього вихователя ЗДО у художній діяльності; психолого-педагогічних та дефінітивно-смислових – основи для визначення сутності провідних понять; критеріїв, показників, рівнів сформованості структурних компонентів, типів особистісного та професійного самовираження, а також організаційно-педагогічних умов оптимізації освітнього процесу ЗВО загалом. Методичний концепт репрезентує перевірку ефективності теоретично обґрунтованих наукових положень, розробленої системи, виокремлених критеріїв та показників, організаційно-педагогічних умов, навчально-методичної оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності.

Із метою реалізації поставлених завдань, досягнення мети, перевірки гіпотези використано теоретичні, емпіричні та статистичні методи дослідження. Зокрема, науковий аналіз філософської, психологічної, педагогічної й мистецтвознавчої літератури та дисертаційних праць із проблеми дослідження; діагностичні та обсерваційні методи і методики; педагогічний експеримент для здійснення педагогічної діагностики та оцінювання ефективності системи оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; методи математичної статистики для обробки даних педагогічного експерименту, аналізу й перевірки вірогідності одержаних результатів, гіпотез, ефективності запропонованої системи та дієвості організаційно-педагогічних умов і методів.

Дослідно-експериментальна робота за темою дисертації здійснювалася на базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти. В експерименті взяли участь 1027 осіб, із них: 870 здобувачів вищої освіти спеціальності «Дошкільна освіта», 85 викладачів та 72 вихователі-практики.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні методологічних, теоретичних та методичних засад розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності: вперше обґрунтовано й експериментально перевірено структурно-функціональну модель оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів, в організації художньої діяльності забезпечено єдність системного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, аксіологічного, культурологічного та компетентнісного підходів; розкрито структуру досліджуваного феномену і зміст процесу підготовки майбутніх вихователів ЗДО до самовираження у художній діяльності; визначено форми, методи і прийоми ефективного розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; вдосконалено змістову сутність дефініцій «самовираження особистості», «індивідуальна культура», «самоорганізована діяльність», «культура самовираження у художній діяльності»; розширено вектори впливу різних видів художньої діяльності на культуру самовираження майбутніх вихователів, її організацію та механізми інтегрування в педагогічному процесі ЗДО; розвинуто і конкретизовано положення про культуру самовираження як особистісний інтеграл, про вплив інтегрування різних видів мистецтва на актуалізацію індивідуально-особистісного потенціалу; розкрито значення різних форм організації художньої діяльності для розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Практичне значення результатів дослідження аргументоване розробленням і впровадженням в освітній процес ЗВО навчально-методичного забезпечення для оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів у художній діяльності (навчально-методичний посібник «Розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності»; методичні рекомендації для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін: «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва образотворчою діяльністю дітей», «Теорія і методика музичного виховання», «Теорія та технології розвитку дитячої художньої творчості»; навчальні та робочі програми навчальних дисциплін професійної підготовки художньо-естетичного спрямування; конспекти лекцій, плани практичних занять; методичні розробки до Програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Результати дослідження впроваджено в освітній процес Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

КУЛЬТУРА САМОВИРАЖЕННЯ – ЧЕРЕЗ ХУДОЖНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

Особистий внесок нашого науковця в розробку дисертаційної проблематики полягає в тому, що нею висвітлено теоретико-методичні засади дослідження розвитку творчого самовираження зростаючої особистості; розкрито інноваційні форми, методи, прийоми оптимізації художньо-творчої діяльності дошкільників; проаналізовано проблему готовності майбутніх вихователів до розвитку творчого самовираження зростаючої особистості; актуалізовано підготовку майбутніх вихователів до розвитку культури самовираження зростаючої особистості; проаналізовано роль культури самовираження в особистісно-професійному становленні майбутнього вихователя; схарактеризовано особливості підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до творчості з орієнтацією на культуру самовираження суб'єктів освітнього процесу; представлено модель розвитку культури самовираження майбутніх вихователів у художній діяльності; висвітлено оптимізацію процесу розвитку культури самовираження здобувачів вищої освіти; наведено експериментальні ситуації щодо діагностики особливостей розвитку культури самовираження студентської молоді у художній діяльності; об'єктивовано значення мистецтва в розвитку індивідуальної культури здобувачів вищої освіти; відображено зовнішні і внутрішні чинники розвитку культури самовираження майбутніх фахівців у художній діяльності; відрефлектовано розвиток особистості майбутнього вихователя ЗДО в концепції інноваційного функціонування системи вищої освіти; схарактеризовано критерії, показники та типи розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; визначено ефективність моделі оптимізації процесу розвитку культури самовираження майбутніх вихователів ЗДО у художній діяльності; продемонстровано результати кількісно-якісного аналізу контрольного етапу експериментального дослідження.

Грунтовною і широкою була апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні результати дослідження, його концептуальні положення й загальні висновки обговорювалися на конференціях і семінарах: міжнародних – «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір» (2016 р., м. Луцьк), «Актуальні проблеми сучасної дошкільної та вищої освіти» (2016 р., м. Варшава), «Психологічна культура вчителя в контексті викликів сучасності» (2017р., м. Тернопіль), «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір» (2017 р., м. Луцьк), «Сучасна система освіти і виховання: досвід минулого – погляд у майбутнє» (2017р., м. Київ), «Проблеми якості дошкільної освіти і професійної підготовки майбутніх педагогів у вищій школі» (2017 р., м. Одеса) «Розвиток професійної майстерності педагога» (2018 р., м. Тернопіль), «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір» (2018 р., м. Луцьк), «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності» (2019 р., м. Тернопіль), «Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти» (2019 р., м. Рівне), «Сучасні стратегії педагогічної освіти в контексті розбудови суспільства сталого розвитку та євроінтеграції» (2019 ., м. Київ); всеукраїнській – «Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах» (2019 р., м.Київ); науково-звітних – у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії імені Тараса Шевченка (2015–2019 рр., м. Кременець).

Необхідно зауважити, що матеріали кандидатської дисертації на тему «Розвиток творчого самовираження дошкільників у музичній діяльності», захищеній 2012 року, в докторській роботі не використано. Основний зміст і результати дисертації оприлюднено в 42 публікаціях, з яких: 1 – одноосібна монографія, 2 – колективних монографії, 1 – навчально-методичний посібник, 21 – в українських наукових фахових виданнях, 4 – в іноземних наукових періодичних виданнях, 10 – в інших наукових виданнях, а також 3 – у співавторстві (Програми розвитку дітей дошкільного віку «Я у Світі»).

Дисертаційна робота – ґрунтовна за своїм науково-аналітичним змістом і вагома за практично корисними параметрами: складається із вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел (726 найменувань, з яких 39 – іноземні) та додатків. Загальний обсяг становить 595 сторінок. До основного тексту додано 22 таблиці та 26 рисунків.

Основні результати дослідження, його положення й висновки можуть бути використані здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками закладів вищої освіти, які реалізують професійну підготовку фахівців для системи дошкільного виховання, науковцями, аспірантами, педагогами-практиками.

АКАДЕМІЧНЕ ДОПОВНЕННЯ ДО ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Академічним доповненням дисертаційної роботи доктора педагогічних наук, доцента кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Ірини Онищук «Теоретико-методичні засади розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності» стали навчально-методичний посібник «Розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності» та однойменне із дисертаційною темою монографічне дослідження .

У згаданому навчально-методичному посібнику, рекомендованому до друку Вченою радою нашої академії, розкриваються теоретичні та методичні засади розвитку культури самовираження педагогів системи дошкільного виховання в процесі та засобами їх художньої діяльності. Роботу рецензували доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи нашого навчального закладу, професор Валентина Бенера і доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського НПУ імені Володимира Гнатюка Зіновій Онишків.

Автор посібника акцентує увагу на необхідності підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до розвитку творчого самовираження зростаючої особистості у сучасному дошкільному закладі та водночас об'єктивує значення мистецтва, художньої діяльності в такому процесі. Для цього пропонується комплекс практичних матеріалів для розвитку культури самовираження як важливої складової особистісно-професійного становлення майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Серед таких матеріалів – програми навчальних дисциплін, проектні та художньо-творчі завдання, тренінгові ігри та вправи. І теоретичний, і практичний матеріал посібника буде корисним здобувачам вищої освіти, науково-педагогічним працівникам, практикам закладів системи дошкільного виховання.

У посібнику наголошується, що одним із важливих завдань закладів вищої освіти є забезпечення балансу професійної та особистісної складових компетентності сучасного випускника через упровадження особистісно-орієнтованого підходу в практику підготовки вихователів ЗДО, що актуалізує проблему створення сприятливих умов розвитку індивідуального потенціалу кожного здобувача вищої освіти, його здатності до культурного самовираження у професійній діяльності. Саме тому упродовж останніх десятиріч у психолого-педагогічній науці досліджується проблема творчої активності особистості, її самореалізації та самовираження як самоутвердження засобами творчої діяльності.

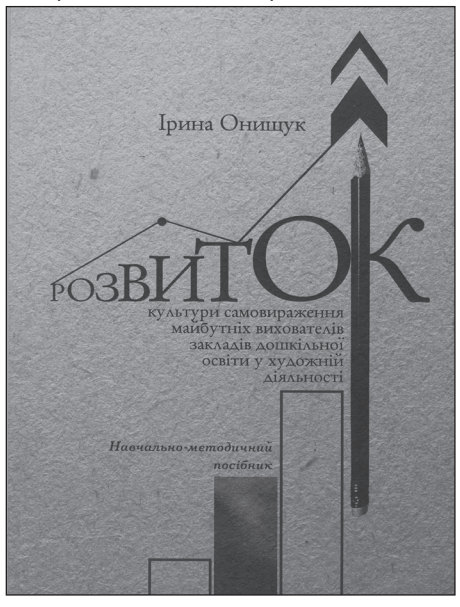

Навчальний посібник розпочинається аналізом загальнонаукових підходів до підготовки вихователів закладів дошкільної освіти, в якому висвітлюються ціннісні орієнтири особистісно-орієнтованої моделі підготовки фахівців ЗДО та йдеться про перехід від культури корисності, яка розглядала освіту як невиробничу сферу послуг, до культури гідності, що кваліфікує освіту як джерело соціальної компетентності особистості, перехід від знеособленої освіти до врахування індивідуальних особливостей кожного студента, до надання йому можливостей власного вибору та прийняття самостійних рішень. Так особистісно-орієнтована парадигма в освіті стає базовою ціннісною орієнтацією педагога, яка визначає його позицію у взаємодії з кожним вихованцем. А це означає, що для дійсного запровадження особистісно-орієнтованого підходу потрібне осучаснення освітнього процесу. Серед проблем, що в такому контексті вимагають негайного вирішення, науковці зосереджують увагу на актуалізації природного потенціалу сучасної молоді, на створенні сприятливих умов для самореалізації, самовираження, самовизначення та розвитку базових особистих якостей молодої людини.

Розвиток молодої особистості розглядається у контексті інноваційного функціонування системи вищої освіти, особливо того її сектора, де здійснюється підготовка вихователів закладів дошкільної освіти – педагогів-гуманістів, завдання яких – першими реагувати на виклики сучасності, пом'якшувати їх світоглядно-соціальні негативи у контексті впливу на юну особистість і з цих позицій по-новому сприймати систему «педагог–дитина», створювати сприятливі умови для прояву вихованцями творчих і вільних форм активності, без яких неможливе особистісне зростання. Тому кожен педагог-фахівець покликаний виявляти «інноваційність» як здатність до оновлення, як відкритість усьому новому. В такому розумінні, інноваційна освіта виступає як орієнтування на динамічні зміни в зовнішньому світі, насамперед у соціумі та в собі самому, як спрямування навчальних і виховних дій на розвиток креативного мислення та творчих здібностей вихованців, на забезпечення збалансованості індивідуальних і соціальних потреб особистості.

Значну увагу автор навчально-методичного посібника приділяє теоретичному обґрунтуванню проблеми розвитку культури самовираження педагога системи дошкільного виховання. Ця проблема вирішується через аналіз місії закладу вищої освіти – формування у молодого покоління відповідального ставлення до засвоєння, збереження та збагачення національних і світових культурних цінностей з одночасним оновленням змісту і технологій освіти в алгоритмі та напрямках, продиктованих життєвими реаліями. Сприймаючи освіту як феномен культури, автор стверджує, що культура й освіта, перебуваючи в особливому взаємозв'язку, виступають підґрунтям особистісно-професійного становлення майбутніх педагогів системи дошкільної освіти. І продовжує: вони повинні досягти високого рівня культури самовираження у соціально схвалених і прийнятних способах, бо будуть взірцями поведінки для своїх вихованців, передаватимуть їм уміння та моделі самовираження та самовиявлення, а це вимагає від педагога самоорганізованої діяльності. Тож опанування культурою, як процесом і результатом включення особистості у діяльнісне освоєння світу та способом вираження її особистісного ставлення до світу та до себе самої у цьому світі, є функціонально необхідним сучасному педагогу.

Розкриваючи роль художньої діяльності як чинника розвитку гуманістичної складової культури самовираження педагога, автор орієнтується на роль мистецтва у розвитку особистості, на пізнавальний, естетичний і виховний аспекти взаємодії людини та мистецтва, на висвітлення інтегрованої сутності мистецтва та його функціонального впливу на людину. Наголошується, що мистецтво стає основою розвитку творчої індивідуальності педагога за умови залучення його до творчої діяльності на засадах педагогіки мистецтв, тобто методики застосування пізнавально-виховного і творчого потенціалу мистецтва у навчанні, вихованні та розвитку людини впродовж усього її життя. Мистецтво виступає інструментом збагачення пізнавального досвіду людини, підґрунтям культурних форм її самовираження як особистості, бо воно, як компонент предметної сфери, відображає об'єктивні властивості матеріальної дійсності, пов'язане з вираженням суб'єктивно-особистісного, внутрішнього, духовного життя людини.

Художня діяльність педагога закладу дошкільної освіти не самоціль, а засіб розвитку творчої активності учасників навчально-виховного процесу через створення та сприйняття творів мистецтва, бо естетичне ставлення до мистецтва завжди діалогічне і духовне спілкування молодої людини з мистецтвом впливає на її естетичні установки, смаки, ідеали, а через них – на її поведінку і діяльність. Тут необхідно враховувати, що вплив різних видів мистецтва на особистість найефективніше здійснюється через художню діяльність, через доступну участь у творчому процесі, що сприяє розвитку естетичного сприйняття дійсності, оволодінню особистістю художніми навиками та вміннями, формуванню у неї художнього кругозору та ціннісних орієнтацій у галузі мистецтва, збагаченню емоційної сфери, розвитку творчих здібностей. Таким чином, художню діяльність фахівці трактують як складну систему взаємопов'язаних дій психологічного і практичного характеру, спрямовану на сприйняття та оцінку творів мистецтва через усвідомлення їх художньої виразності з метою саморозкриття, самовираження та самореалізації особистості у відображенні, пізнанні та перетворенні навколишньої дійсності.

(Закінчення на стор. 6)

АКАДЕМІЧНЕ ДОПОВНЕННЯ ДО ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Заключний розділ навчально-методичного посібника розкриває методичні аспекти розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Наголошується, що культура самовираження, як особистісний феномен, свідчить про здатність особистості до самостійної організації художньої діяльності, уміння співвідносити соціальні вимоги з індивідуальними можливостями, досягати успіхів у педагогічній діяльності, реалізовувати свої здібності, виявляти самостійність і творчість, об'єктивно оцінювати не лише отримані результати, а й особисті зусилля в їх досягненні. Вказано чотири критерії визначення культури: організаційно-конструктивний (цілепокладання, прогнозування, планування), аксіологічний (наукове світобачення, ціннісні орієнтації, ставлення та вимоги до себе й оточення), перетворювальний (пріоритет складних завдань над простими, інноваційного над традиційним, креативність) і комунікативний (відкритість до контактування, взаємодія, узгодження позицій, командна толерантність). Здійснена характеристика п'яти типів культури самовираження студентів: духовно орієнтований (умотивовані духовні цінності, чітка світоглядна позиція), особистісний (сформованість організаційних, аксіологічних, креативних, комунікативних умінь і якостей, прагнення до самореалізації), суб'єктний (нерівномірна розвинутість особистісних якостей та незбалансованість когнітивного, емоційно-ціннісного і поведінкового компонентів), базовий (володіння необхідними, але спрощеними знаннями й уміннями) та деструктивний (аморфність організаційних, аксіологічних, креативних і комунікативних умінь та особистісних костей).

У цьому ж розділі конкретно визначені інноваційні форми, методи та прийоми розвитку культури самовираження вихователів дошкільних закладів у художній діяльності. Насамперед, йдеться про самоаналіз через спостереження за собою із фіксацією результатів самоспостереження у відповідному щоденнику. Визнано необхідним формування позитивних установок по відношенню до себе та здійснення самопрезентації, тобто презентації себе як особистості і як професіонала. Йдеться про створення ситуації успіху через застосування системи тренінгів у визначеній послідовності: «Знімаємо маски» (вивчення ролей, виконання яких вимагає життя), «Цінуємо здатність до творчості» (усвідомлення своїх творчих можливостей) та «Стаємо собою кращими» (стимулювання особистісного творчого зростання). Пропонується моделювання проблемних ситуацій, ділові ігри та стимулювання групових дискусій, моделювання поліхудожніх проєктів і виконання комплексу творчих завдань, аналіз продуктів творчості, апробація різноманітних творчих методів (метод проєктів, метод незакінчених речень, «Арткевест», «Кінокоучінг», «Творчість у музиці», «Музикування на саморобних музичних інструментах». Запропонована система методичної роботи спрямована на розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти – на розвиток самосвідомості студентської молоді, розширення та поглиблення їх знань про культуру, духовність, життєві цінності, смисл особистісного та професійного життя, усвідомлення ролі мистецтва та художньої творчості як засобу самовираження та реалізації свого творчого потенціалу у фаховій діяльності.

При підготовці навчально-методичного посібника «Розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності» опрацьовано 165 науково-літературних джерел. Особливої уваги заслуговують творчі додатки до посібника, зокрема, «Орієнтовні теми для обговорення та обміну думками щодо художніх картин», де пропонуються для творчої дискусії чотири проблеми («Без чого не буває художніх картин?», «Що потрібно, щоб стати художником?», «Абстрактний живопис: суть та особливості», «Чи завжди назва відповідає зображеному на картині?»). До згаданих тем додається необхідний ілюстративний матеріал – світлини картин класиків світового образотворчого мистецтва, зразки нетрадиційних технік образотворення, взірці-приклади творчих робіт студентів. Окрім цього, посібник містить «Рекомендований музичний репертуар» і «Комплекс ігрових вправ тренінгу креативності». В «Додатку» – низка нормативних документів практичного характеру: «Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання»», «Робоча програма навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва образотворчою діяльністю дітей»», «Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і технологія розвитку дитячої художньої творчості»».

НАУКОВА ТРІАДА ІРИНИ ОНИЩУК

«Дисертація – навчальний посібник – монографія» – така архітектоніка підсумку науково-дослідницького пошуку, здійсненого нашим науковцем, доктором педагогічних наук, доцентом кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Іриною Онищук: практичним академічним доповненням її дисертаційної роботи «Теоретико-методичні засади розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності», крім підготовленого нею навчально-методичного посібника «Розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності», стало однойменне із дисертаційною темою її ж монографічне дослідження, рекомендоване до друку вченою радою Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Монографію рецензували доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної та колекційної) імені проф. Т.І.Пониманської Рівненського ДГУ, професор Ілона Дичківська, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної педагогіки Південноукраїнського НПУ імені К.Д. Ушинського Олексій Листопад і доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова Мар'яна Марусинець.

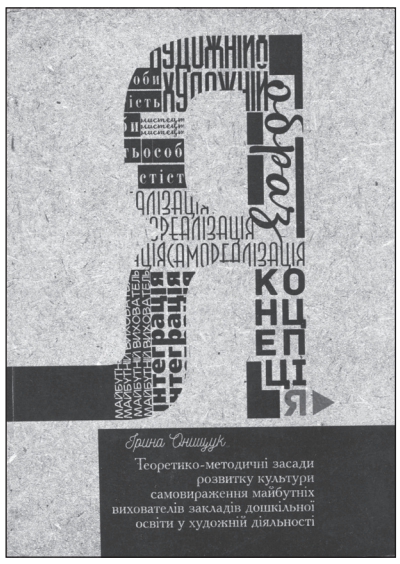

У монографії визначено стан розроблення досліджуваної проблеми та сутність основних дефініцій, що складають понятійний інструментарій аналітичного пошуку, як от, «самовираження особистості», «індивідуальна культура», «культура самовираження», «самоорганізована діяльність», «художня діяльність»; обґрунтовано концептуальні підходи до вирішення анонсованої проблематики, розкрито критерії, показники й охарактеризовано рівні сформованості компонентів досліджуваного явища, на основі чого розроблено авторську модель розвитку культури самовираження педагогів системи дошкільної освіти в художній діяльності.

Окремий розділ монографії присвячений розкриттю суті та визначенню умов упровадження особистісно орієнтованої моделі освіти, висвітленню специфіки застосування інновацій у підготовці педагогів ЗДО, характеристиці сучасних векторів розвитку особистості вихователя дітей дошкільного віку. Здійснено висновок, що одним із важливих векторів розвитку особистості фахівця системи дошкільної освіти виступає формування його культури самовираження, здатності повною мірою реалізувати власний творчий потенціал. Наголошено на існуванні прямої залежності між модернізацією освітнього простору України, зокрема, створенням у ЗВО умов для формування необхідних особистісних і професійних якостей майбутніх педагогів і здатністю студентської молоді до соціально гармонійного самовираження.

Теоретичне обґрунтування проблеми розвитку культури самовираження працівників освітньої сфери здійснюється через висвітлення специфіки й особливостей взаємозв'язку культури й освіти, через дефінітивний аналіз самовираження як особистісного феномену з його конкретизацією до специфіки професійної діяльності педагога ЗДО. В монографії зазначається, що культура самовираження є особистісним феноменом, а культуру самовираження вихователя дітей дошкільного віку варто тлумачити як діяльність, що відповідає психолого-педагогічним нормам, необхідним для проведення професійної діяльності з розвитку особистості, для вирішення всього комплексу освітніх проблем і реалізації власної здатності до самовизначення, самовдосконалення до різних видів творчості.

Окремо приділена увага характеристиці художньої діяльності та її ролі у розвитку культури самовираження вихователів ЗДО. Це здійснено оригінальним методичним прийомом аналітичної антиномії: через характеристику мистецької творчості як засобу розвитку особистості та художню діяльність особистості як засобу розвитку творчості. Такий прийом став можливим завдяки тому, що художня діяльність нерозривно пов'язана із творчістю, об'єктивацією особистістю свого творчого потенціалу і цим самим виступає основою особистісного розвитку, неперервним пізнавальним і навіть художньо-пізнавальним процесом, де акумулюються та реалізуються можливості особистості до самовизначення та самовираження.

Особливе теоретико-методичне і практичне значення має розділ «Експериментальне дослідження особливостей розвитку культури самовираження майбутніх вихователів у художній діяльності». Автор подає програму та розкриває особливості методики констатувального етапу експериментального пошуку, використовує експериментальні дані для характеристики духовного, особистісного, суб'єктивного, базового і суперечливого типів та здійснює аналіз внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку культури самовираження педагогів системи дошкільної освіти.

Заключний розділ монографії стосується оптимізації процесу розвитку культури самовираження педагогів ЗДО у художній діяльності. Тут обґрунтовуються принципи та педагогічні умови, визначається методика формувального експерименту та подаються критерії оцінки ефективності запропонованої моделі оптимізації досліджуваного явища. Також доведено, що процес розвитку у майбутніх вихователів культури самовираження у художній діяльності згідно розробленої авторської моделі характеризується позитивною динамікою: в ході контрольного експерименту перевірено ефективність заявлених моделлю педагогічних умов, методів, форм і засобів розвитку у студентської молоді форм самовираження, підтверджено висновок щодо необхідності зміщення акцентів освітньої діяльності з культури корисності на культуру гідності.

Заслуговують уваги кількісні параметри монографії: список використаної літератури включає 597 позицій (з них 10 – іноземними мовами); безпосередньо в тексті подано 14 насичених змістово-статистичними даними таблиць, а сам текст доповнено текстовими та графічними поліфункціональними додатками на 98 сторінках.

Навчально-методичний посібник «Розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності» та монографія «Теоретико-методичні засади розвитку культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності» відчутно збагатили власний науково-творчий доробок доктора педагогічних наук, доцента Ірини Онищук, а також розширили бібліотеку наукових публікацій, здійснених науково-педагогічними працівниками нашої академії.

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади
науково-педагогічного працівника:

1. Кафедра теорії та методики фізичного виховання
- доцента кафедри – 1

2. Кафедра теорії і методики трудового навчання та технологій
- доцента кафедри – 2

3. Кафедра іноземних мов і методик їх навчання
- доцента кафедри – 1

4. Кафедри біології, екології та методики їх навчання
- старшого викладача – 1

Перелік документів, які подають на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу.

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви, подають особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4×6см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2 і 11); копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі – 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») та офіційному веб-сайті навчального закладу.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003.

Телефон для довідок: (03546) 2-19-91, 2-24-15.

НОВА ШКОЛА – НОВІ ПІДХОДИ

Наталія ПРИЙМАС, кандидат педагогічних наук

Особливі умови здійснення науково-педагогічного процесу, залишаючи недоторканими його концептуальні основи та світоглядно-змістову сутність, вносять серйозні корективи у форми, формати, засоби та методи організації наукової діяльності, здійснення науково-теоретичного пошуку, проведення науково-дослідницької та навчально-виховної роботи. Заради досягнення науково-педагогічних цілей, успішного виконання завдань освіти молодого покоління, підготовки нової генерації фахівців усіх профілів для всіх сфер суспільного життя здійснюються пошуки ефективних форм і шляхів подолання перешкод і ризиків, що постали перед національною освітою в нинішній досить складний час.

Національна школа здійснює реконструкцію всієї системи функціонування стосовно нових духовно-культурних та соціально-економічних умов і потреб сучасного українського суспільства та згідно зі специфікою його інтегрування у світовий і європейський науковий та культурно-освітній простір. В такому контексті своєчасною і доцільною сприймається тематика науково-методичного семінару «Нова українська школа: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення», який підготували і провели науково-педагогічні працівники кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка у форматі відеоконференції на платформі Zoom. Співорганізаторами семінару виступили відділ освіти Кременецької міської ради, кафедра початкової освіти Креативної Міжнародної Дитячої Школи (м. Київ), Тилявський НВК «ЗНЗ І–ІІІ ступенів – ДНЗ» Шумського району, Кременецька ЗОШ І–ІІІ ступенів №4 і НВК «Кременецька ЗОШ І–ІІІ ступенів №5 – ДНЗ».

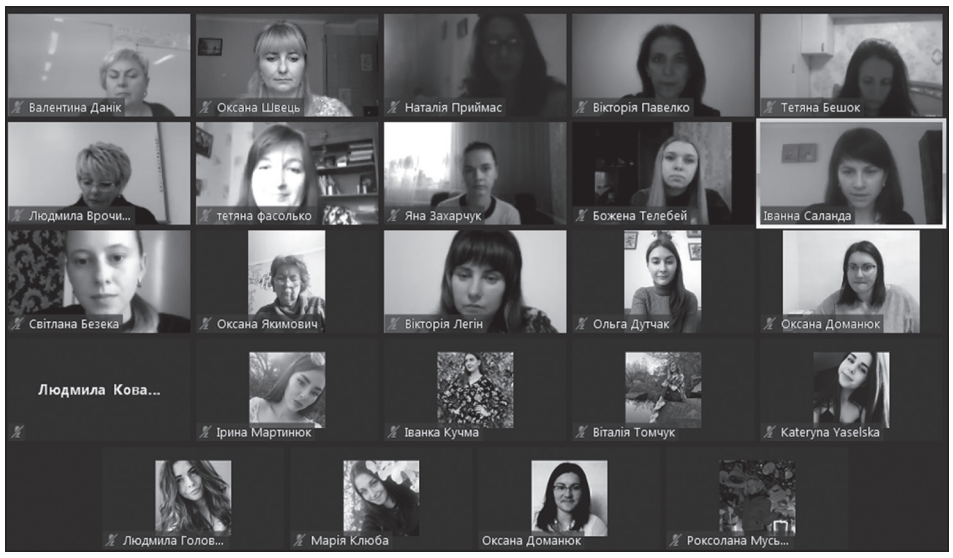

Роботу семінару розпочала вступним словом кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти, доцент Т.С. Фасолько. Старт дискусії фахівців із запропонованої тематичної проблематики дала начальник відділу освіти Кременецької міської ради Н.Ю. Щербатюк, яка аналізувала стан національної школи у виступі «Нова українська школа в сучасних умовах». Інноваційний підхід до висвітлення актуальних аспектів тематики семінару в доповіді «Нова українська школа і STEM-освіта» продемонструвала кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Н.В. Приймас.

До загальних питань проблематики семінару звернулися методист з початкової освіти відділу освіти Кременецької міськради, учителька початкових класів Кременецької ЗОШ №4, тренер НУШ В.П. Данік («Практичні аспекти реалізації ідей концепції НУШ»); кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти О.М. Доманюк («Форми забезпечення наступності закладів дошкільної освіти та Нової української школи»); вчителька початкових класів Тилявського НВК «ЗОШ І–ІІІ ступенів –ДНЗ» Л.І. Дмитрук («Методика дистанційного навчання у системі навчально-виховного процесу»); вчителька початкових класів НВК «Кременецька ЗОШ І–ІІІ ступенів №5 –ДНЗ» О.С. Якимович («Особливості реформування змісту сучасної початкової освіти») і кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти В.Б. Легін («Підготовка фахівців початкової освіти в умовах сьогодення»).

Учасники онлайн-семінару значну увагу приділили висвітленню конкретних методичних аспектів заявленої проблематики. Зміст їх виступів стосувався питань: «Природнича освітня галузь: мета, завдання та змістові лінії» (кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти О.В. Швець); «Інноваційні технології навчання математики в початковій школі» (кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти В.В. Павелко); «Роль методу «хвильових занурень» у формуванні цілісної особистості» (Р.В. Мусько – вчителька початкових класів, кафедра початкової освіти Креативної Міжнародної Дитячої Школи, м. Київ); «Формування медіаграмотності майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення технологічної освітньої галузі» (кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Т.В. Бешок); «Забезпечення наступності між ЗДО та НУШ у процесі формування художньо-естетичної компетентності зростаючої особистості» (доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти І.А. Онищук); «Роль творчого мислення у реалізації наступності дошкільної і початкової ланок освіти» (студентка IV курсу спеціальності «Початкова освіта» Світлана Безека) і «Вплив дистанційного навчання на розвиток самостійності учнів» (вчителька початкових класів, кафедра початкової освіти Креативної Міжнародної Дитячої Школи (м Київ) В.І. Томчук).

Друга частина науково-методичного семінару мала практичний характер і включала презентацію технологій дистанційного навчання у початковій школі, яку здійснила кандидат технічних наук, доцент кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій І.П. Саланда разом із студентами IV курсу спеціальності «Початкова освіта» Світланою Безекою, Яною Захарчук, Боженою Телебей, Ольгою Дутчак та Іванною Кучмою. Дана презентація стала підсумком плідної навчально-пізнавальної співпраці викладача і студентів під час вивчення фахової дисципліни «Технології дистанційного навчання у початковій школі». Студенти використали платформи реалізації дистанційного навчання Classroom, дошку Padlet та Інтернет-сервіс мультимедійних дидактичних вправ Learning App. Вони представили також результати вивчення курсу «Дистанційний та змішаний формати навчання» у студії онлайн-освіти EdEra.

Заключним акордом роботи науково-методичного семінару стала підготовка пропозицій за підсумками обміну думками учасників наукового онлайн-зібрання і розробка рекомендацій щодо вдосконалення освітньо-професійної програми «Початкова освіта» на 2021–2025 роки.

ВЧИМОСЯ ВЧИТИ ОНЛАЙН

Оксана ДОМАНЮК, кандидат педагогічних наук

Науково-педагогічна діяльність тим цікава і приваблива, водночас складна та напружена, що вимагає постійних зусиль на оновлення змісту навчального матеріалу та вдосконалення методики його вивчення. Особливі вимоги до сучасних педагогів, науковців і вчителів ставить глобальна ситуація пандемії. І кожному із нас доводиться вчитися вчити в таких ускладнених умовах: і науково-педагогічні дослідження, і безпосередня навчально-фахова робота несуть на собі відбиток незалежних від нас карантинних обмежень. Подоланню таких обмежень сприяє співпраця науково-педагогічних працівників вищих закладів освіти окремих регіонів національного освітнього простору.

В такому контексті важливу роль відіграє «The Unichck educational community» – серія вебінарів про диджиталізацію освіти в нових умовах змішаного і дистанційного навчання. Науково-педагогічні працівники нашої академії, насамперед члени профільних кафедр, активно долучилися до таких вебінарів і отримали реальну можливість ознайомитися з конкретним досвідом провідних викладачів західноукраїнських університетів із налагодження системи підготовки фахівців у вищих закладах освіти за умов всеукраїнського карантину. Ми з перших уст почули про підвалини успіху та методику і практичні форми навчальної роботи заради забезпечення ефективності засвоєння студентами програмового матеріалу в режимі онлайн. У процесі спілкування між учасниками вебінарів висвітлюються теоретичні підвалини, динаміка здійснення та форми найефективніших навчальних практик, що чутливо враховують особливості дистанційного спілкування викладача зі студентською аудиторією. В загальному, вебінари серії «The Unichck educational community. Захід.» дають можливість кожному з нас не лише комплексно поглянути на впровадження сучасних технологій в освітній процес, а й використати їх елементи в конкретній практичній роботі зі студентами академічних груп відповідної спеціальності.

Наші науковці безпосередньо розглядали ІТ-технології, які застосовуються в процесі формування, дотримання, розвитку та контролю за впровадженням академічної доброчесності в науково-педагогічний процес. Предметом академічного спілкування та фахового аналізу учасниками вебінарів став досвід провідних закладів освіти України в забезпеченні програм розвитку онлайн освіти в навчальних закладах різних рівнів, особливо досвід застосування сучасних засобів комунікації зі студентами під час пандемії. Цікавими для нас стали теми, де висвітлювався механізм і методика онлайн перевірки наукових текстів на плагіат. Корисними і значною мірою повчальними виявилися питання, пов'язані з різними видами LMS–систем для освіти. Багато уваги було приділено проблемі застосування міжнародного досвіду та здійснення міжнародної співпраці між закладами вищої освіти різних країн із врахуванням вже згаданих карантинних обмежень. Предметно висвітлювалося питання про створення окремих університетських програм, спрямованих на розвиток онлайн навчання, на розробку методів і технологій залучення студентів до дистанційного навчання.

Реальним досвідом диджиталізації освіти поділилися найдосвідченіші спікери вебінару «The Unichck educational community. Захід.», керівники і науковці вищих закладів освіти Західного регіону України. Зокрема, доктор філософських наук, ректор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, професор Богдан Буяк розповів про «Реалізацію Концепції Smart–TNPU» у цьому ЗВО. Проректор з наукової роботи Національного університету водного господарства та природокористування, доцент Олег Лагоднюк доповів про те, як реалізується «Стратегія цифрової трансформації освітнього середовища НУВГП» у їхньому вищому закладі освіти. «Технології дистанційного навчання Львівської Політехніки» характеризував доктор технічних наук, проректор з науково-педагогічної роботи та інформатизації, професор Павло Жежнич. Про «Гібридний кампус і академічну доброчесність» говорила координатор напрямків Е–навчання та інформаційної грамотності Українського католицького університету Аліна Синицька. Модерували вебінар «The Unichck educational community. Захід.» представники інституції «Unichck–Україна»: комерційний директор Андрій Сідляренко та менеджер із комунікацій Ельвіра Жуковська.

Особливий фахово-методичний онлайн-подарунок отримали науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки та психології та кафедри дошкільної і початкової освіти і методик їх навчання: вони ознайомилися з навчальним курсом «Сенсорно-пізнавальна траєкторія дітей в умовах закладу дошкільної освіти» для вихователів-методистів і вихователів закладів дошкільної освіти. В рамках цього курсу науково-педагогічні працівники наших кафедр долучилися до вебінарів «Компетентність як особистісне надбання дитини (на матеріалі Базового компоненту дошкільної освіти)», «Розвиток сенсорно-пізнавальної компетентності дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти» та формування дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти».

Одна з онлайн-зустрічей пройшла за темою «Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку». Організатори цього вебінару поставили за мету розкрити шляхи управління математичним розвитком дошкільників, ознайомити фахівців дошкільної освіти з технологією «Інтегрованих дидактичних модулів» і на цій основі об'єднати педагогів різних профілів, розкрити їх творчий потенціал. Досягненню такої мети сприяло високопрофесійне висвітлення відповідних теоретико-методологічних проблем, серед яких – «Математика для дошкільників в інтегрованих дидактичних модулях», «Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку засобами дидактичної гри», «Вивчення сучасного стану організації математичного розвитку дошкільників».

З нашими науково-педагогічними працівниками спілкувалися доктор педагогічних наук, завідувач кафедри дошкільної освіти Маріупольського державного університету, професор Олена Брежнєва, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, викладач курсу «Теорія та методика формування математичних уявлень» Наталія Волощенко, а також викладач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти НПУ імені М.П. Драгоманова, засновниця дошкільної установи «Власний дитячий садочок» Галина Савлук.

Варто відзначити важливий і практично корисний момент в організації вебінарів: їх учасники мають змогу придбати відеозапис трансляцій онлайн-зустрічей і презентацій, а також отримати відповідний сертифікат.

ACADEMY: ONLINE STUDIO DIGEST – 2021

ПРАКТИКА В РЕЖИМІ ОНЛАЙН

Юлія ЮРЧУК

Цього навчального року для третьокурсників спеціальності «Дошкільна освіта» проходження навчально-педагогічної практики в групах дітей раннього віку стало особливим та нестандартним, оскільки карантин вніс свої невблаганні корективи. Важко уявити проходження практики дистанційно, проте викладачі та студенти зробили все можливе, щоб досягти позитивного результату: повноцінно виконати програму практики і здобути необхідні практичні знання та навики.

Насамперед, ми вчилися застосовувати свої теоретичні знання у практичній діяльності, планувати зміст роботи, розподіляти свій навчальний і робочий час, складати конспекти, виготовляти різноманітний дидактичний матеріал. Студенти в режимі онлайн досить успішно застосовували різноманітні форми роботи: заняття, ігри, індивідуальні заходи, цікаві пізнавальні розваги. Більшість з нас ще більше загорілися бажанням скоріше розпочати працювати з дітками.

Вважаємо, що ми повністю і достатньо ефективно виконали програму практики, але не змогли б досягли таких результатів без сумлінної праці наших наставників-методистів, кандидатів педагогічних наук, викладачів кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти Оксани Доманюк та Оксани Швець. Саме завдяки їм і під їхнім керівництвом ми переконалися, що ніхто із нас не помилився із вибором професії.

Багато нам допомогли завідувач кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Тетяна Фасолько і завідувач відділом педагогічної практики академії, старший викладач Василь Трифонюк, які на підсумковій конференції зробили грунтовний аналіз нашого практичного навчання в закладах дошкільної освіти, дали конкретні рекомендації щодо поліпшення практичних навиків, привітали всіх нас із здобуттям первинного педагогічного досвіду та побажали успішного фахового зростання.

НА ПРАКТИКУ – З КРЕАТИВНИМИ ІДЕЯМИ

Ліна ІЛЬЧУК-ВОЗНЮК, кандидат педагогічних наук

Креативно, зацікавлено і з творчим піднесенням проходить навчально-педагогічна практика студентів спеціальності «Музичне мистецтво» – вони розпочали проводити інтегровані уроки з мистецтва у старших класах і навчальні заняття з музичного мистецтва у молодших класах загальноосвітніх шкіл за навчальною програмою Нової української школи. Зокрема, пробні уроки, проведені нинішніми студентами і завтрашніми вчителями музичних дисциплін Світланою Марчук і Володимиром Довгалюком, продемонстрували, що наші вихованці до своїх навчальних обов'язків підходять не лише сумлінно, а й творчо – готують і успішно реалізовують креативні навчальні ідеї, залучають учнів до активної роботи на уроці за допомогою власних методичних «родзинок», для підготовки яких навчальний зміст музичних дисциплін надає широкі можливості.

У старших класах закладів середньої освіти практикуються інтегровані заняття з музичного мистецтва, тому наші студенти отримують змогу виявити свої знання та вміння і в такій інноваційній формі проведення навчальної роботи зі школярами старших класів. Зокрема, на інтегрованому занятті з мистецтва у 9 класі наші студенти Ярослав Намчук і Назарій Кузь застосували оригінальні методичні та організаційні прийоми для ознайомлення дев'ятикласників з особливостями американського кінематографу.

Пробні заняття з мистецьких дисциплін, проведенні студентами з учнями молодших і старших класів середніх закладів освіти, продемонстрували, що наші вихованці не лише прагнуть ґрунтовно освоїти навчальний матеріал, а й креативно застосувати свої знання на практиці в сучасних ускладнених умовах.

ВЕБІНАРИ – ТЕМАТИЧНИМИ СЕРІЯМИ

Оксана ДОМАНЮК, кандидат педагогічних наук

Науково-педагогічні працівники нашої академії, зокрема профільних кафедр педагогіки та психології, теорії та методики дошкільної і початкової освіти та інших отримали змогу брати участь у серії вебінарів, що проводяться Міністерством освіти і науки України та Українським інститутом розвитку освіти у партнерстві з Командою підтримки реформ МОН. Заходи підготовлені та проводяться за підтримки ЮНІСЕФ-Україна та проекту «Підтримка реформ дошкільної освіти в Україні», що реалізуються у межах Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа» Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» та Європейським центром імені Вергеланда, з участю Європейського Банку Реконструкції та розвитку і Багатостороннього Донорського Фонду Стабілізації та Сталого Розвитку України, в якому беруть участь країни Європейського Союзу, США і Японія.

Саме за такої потужної підтримки стала можливою підготовка та участь науково-педагогічних працівників і педагогів-практиків у серії вебінарів «Якісна дошкільна освіта в Україні», зокрема на п'ятому вебінарі цієї серії, спікерами якого виступали начальник відділу дошкільної та початкової освіти Українського інституту розвитку освіти Ольга Косенчук і експерт з дошкільної освіти Команди підтримки реформ МОН Соломія Бойкович. Основними проблемами, що увійшли в програму вебінару, стали особливості взаємодії між дорослими та дітьми в дитячому садку та структурування програми закладу дошкільної освіти за методикою ECERS–3. Особливості взаємодії розглядалися у контексті нагляду за діяльністю суб'єктів виховного процесу, що пов'язаний зі значною моторикою, з урахуванням особливостей індивідуалізованого навчання та учіння, взаємодії персоналу закладу дошкільної освіти з дітьми, специфіки дисципліни вихователів та вихованців. В структуруванні програми діяльності особлива увага звертається на зміни параметрів діяльності, на елементи продуктивного часу і часу відпочинку; приділена увага вільній грі, навчанню та грі як видам групової діяльності.

Учасники вебінарів отримують практичні поради щодо застосування ECERS–3, її параметрів та індикаторів в освітньому процесі.

МАГІСТРАНТИ НА ФІНІШІ

Василь РАЙЧУК

Здобувачі другого, магістерського рівня вищої освіти спеціальності «Музичне мистецтво» завершили свій навчальний марафон успішним захистом магістерських науково-дослідницьких робіт. Кваліфікаційна комісія відзначила достатній науковий і методичний рівень висвітлення досліджуваної проблематики та належно обгрунтований захист результатів і аналітичних висновків магістерських робіт. Високу оцінку отримали магістерські дослідження Оксани Чуб «Формування мистецьких компетентностей школярів в умовах інтегрованого навчання», Галини Стасюк «Формування поліхудожнього світогляду старших школярів у процесі вивчення мистецтв», Алли Царик «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування ціннісних орієнтирів школярів». Магістранти-випускники працювали під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри мистецьких дисциплін і методики їх навчання Ліни Ільчук-Вознюк.

В СЕРЕДОВИЩІ STEAM–НАВЧАННЯ

Науково-педагогічні працівники нашої академії ефективно долучаються до освоєння та практичного застосування інноваційних технлогій навчання для збереження навчального алгоритму, змістового і діяльнісного наповнення освітньої та науково-пошукової роботи в режимі онлайн і з використанням дистанційних методик. В цьому плані особливо важливим є вивчення досвіду фахівців інших вищих закладів освіти, які також працюють в напрямку освоєння можливостей STEAM-навчання.

STEAM-освіта – це низка чи послідовність курсів або програм навчання, які готують випускників навчальних закладів до успішного працевлаштування, до освіти після закінчення навчального закладу, що вимагає урізноманітнених умінь і технічно вдосконалених навичок, для яких необхідне застосування природничо-наукових, в тому числі і математичних знань, вільне володіння науково-понятійним інструментарієм. Абревіатура STEAM означає наступне: S – science; T – technology; E – engineering; A – art; M – mathematics. Отож, STEAM вживається для позначення популярного напряму в освіті, що охоплює природничі науки (Science), технології (Technology), технічну творчість (Engineering), мистецтво (Art) і математику (Mathematics). У навчальних програмах основних дисциплін цього освітнього напрямку посилюється природничо-науковий компонент, доповнений інноваційними технологіями, що використовуються навіть у вивченні творчих, мистецьких дисциплін. Саме з метою запровадження в систему національної освіти STEAM–навчання організована Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Світові освітні тренди: створення творчого середовища STEAM–навчання». В рамках цього наукового онлайн-форуму реалізується програма майстер-класів і тренінгів. Зокрема, майстер-класи «Техніки творчого відновлення в практиці музичного терапевта», «Коучингові технології в мистецькій освіті: стратегія особистісного зростання педагога» і «Як створити музико-терапевтичний тренінг» запропонувала кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та історії музики факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського НПУ імені М.П. Драгоманова Тетяна Строгаль. Вона поділилася науковими рекомендаціями щодо збереження здоров'я педагога в складні періоди життя, щодо методики застосування ефективних технік музикотерапії, щодо особистісного протистояння професійному вигоранню. Окрім цього, наші музикознавці та фахівці дошкільної освіти гідно оцінили її майстер-класи «Музикотерапія – мистецтво релаксу», «Стрес-менеджмент в освіті: вирішення фахових завдань засобами музикотерапії», «Музикотерапія у розвитку дитини від народження до 5 років, а також тренінги «Інноваційні техніки в освіті: тренінг «Зірка почуттів» в роботі з учнями підліткового віку» і ««Колесо балансу» у плануванні професійного зростання педагога».

ПЛІДНА СПІВПРАЦЯ

Кафедра української мови і літератури та методики їх навчання плідно співпрацює з Тернопільським обласним комунальним інститутом післядипломної педагогічної освіти. Наші науково-педагогічні працівники включені у план проведення наукових та методичних заходів ТОКІППО. Кандидат філологічних наук, доцент Ірина Комінярська брала активну участь в онлайн-засіданні творчої групи вчителів української мови і літератури «Варіантність компетентісно-зорієнтованого уроку української словесності з елементами дистанційного навчання». Науковець познайомила вчителів-словесників зі шляхами та методами розвитку комунікативної компетентності на основі формування ключових компетентностей і, зокрема, розкрила суть реалізації наскрізних змістових ліній та змістових ліній чинних програм у 5 – 11 класах.

МАЙБУТНІ ПЕДАГОГИ – ДІТЯМ

Лілія МОЛЯВЧИК

«Допомога дітям міста від студентів Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка» – таку інформацію надає офіційний сайт Кременецької міської громади. У святкові дні всім, а особливо дітям, зазначають автори інформації, хочеться тепла, доброти, уваги, а наймолодшим і найменшим – навіть казки. То ми просто зобов'язані подарувати частку свого серця тим, хто цього потребує найбільше і в чомусь обділений. Своїм прикладом майбутні педагоги показали, як це можна зробити. Студенти спеціальності «Історія» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка за власний кошт закупили подарунки та вручили їх дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах і знаходяться на спеціальному обліку служби у справах дітей Кременецької міської ради. Подарунки від імені своїх колег-однокурсників передала староста академгрупи четвертого курсу Богдана Молінська.

Магістранти спеціальності «Дошкільна освіта» нашої академії на чолі з кандидатом педагогічних наук, доцентом Любов'ю Кравець відвідали Кременецький Центр реабілітації та розвитку дітей і молоді «Зоря надії». Здобувачі вищої освіти магістерського рівня активно долучилися до допомоги дітям з особливими потребами. Висока цінність такої допомоги полягала в тому, що магістранти власноруч підготували солодкі смаколики, виготовили оригінальні іграшки. В Центрі вони не тільки поспілкувалися з дітьми, а й познайомилися та обмінялися думками з організатором і керівником такого необхідного у наш складний час позашкільного дитячого закладу Аллою Андрущук – незвичайною, активною жінкою, безмежно відданою своїй подвижницькій справі. Магістранти побачили взірець справжнього, глибоко душевного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами та зрозуміли, як багато зусиль треба докладати до того, щоб такий у найвищому ступені гуманний заклад ефективно функціонував, давав справжню зорю надії кожній дитині, що прийшла у цей світ.

СПІЛЬНО З ЦЕНТРОМ ЗАЙНЯТОСТІ

Тетяна НОВАК-ЗАХАРЧУК, кандидат педагогічних наук

Суспільство характеризується багатьма ознаками, серед яких визначальною виступає якість, масштаби та спрямованість спілкування між його інституціями, структурами та окремими індивідами. Чим вищий рівень спілкування, тим сильнішим, стабільнішим і стійкішим буде соціальний організм, тим оптимістичнішими будуть його реальні перспективи. Такий підхід логічний і у відношенні до окремих соціальних інституцій, в тому числі і до закладів системи вищої освіти: масштаби, рівень та якість зв'язків і взаємодії з різними установами та організаціями з інших сфер суспільства ефективно сприяють зміцненню позицій навчального закладу на національному ринку освітніх послуг.

У цьому контексті позитивну ініціативу проявили науково-педагогічні працівники нашої академії: вони спільно з фахівцями відділу активної підтримки безробітних Кременецького районного центру зайнятості підготували та провели в онлайн-режимі тренінгові заняття «Моя професія: психологія успішних людей» для учнівської молоді–старшокласників загальноосвітніх шкіл Кременецької, Лопушненської та Почаївської об'єднаних територіальних громад. Метою інноваційного онлайн-заходу було ознайомлення молодих громадян з важливістю та особливостями вибору професії, надання їм конкретної допомоги, практичних рекомендацій у вивченні та усвідомленні своїх нахилів, потреб і можливостей, у пошуках самих себе і свого місця в сучасному складному і динамічному світі. При підготовці та в час проведення онлайн-тренінгу з нашими науковцями, доктором педагогічних наук, деканом гуманітарно-технологічного факультету Миколою Курачем, кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри теорії та методики дошкільної і початкової освіти Тетяною Новак-Захарчук і кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри теорії та методики фізичного виховання Миколою Божиком успішно і продуктивно співпрацювали представники об'єднаних територіальних громад Тетяна Касьянчук, Наталія Дець, Олександр Петровський.

СЕРЙОЗНІ ПРОБЛЕМИ – В СЕРЙОЗНІЙ ГРІ

Неля ЦИЦЮРА, кандидат біологічних наук

Глобальні зміни клімату на міжнародному рівні названо найбільшою загрозою для природи й людства. Одним з важливих інструментів адаптації до кліматичних змін, що вносять непередбачувані корективи в діяльність соціальних інституцій виступають комунікативні програми та різноманітні форми і засоби інформування широкої громадськості щодо проблем, пов'язаних з екологічними та кліматичними загрозами. У цьому контексті науково-освітні та природоохоронні заклади і структури виступають найбільш ефективними, оперативними і потужними засобами поширення необхідної інформації. Науково-педагогічні працівники кафедри біології екології та методик їх навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка спільно з активом громадського об'єднання «Кременецька екологічна ліга», науковими співробітниками Національного природного парку «Кременецькі гори» та Кременецького ботанічного саду провели навчально-методичний семінар за темою «Ігрові технології у підвищенні «кліматичної грамотності» молоді». Вирішення даної проблеми ставить виклики перед освітньою системою та громадськими об'єднаннями та вимагає імплементації питань щодо зміни клімату планети в навчальні програми з природничо-наукових дисциплін, що вивчаються у вищих закладах освіти.

Активними учасниками семінару виступили кандидати біологічних наук, доценти кафедри біології, екології та методики їх навчання Неля Цицюра і Ольга Дух, кандидати сільськогосподарських наук Олена Тригуба та Олександр Бондар; науковці НПП «Кременецькі гори» Оксана Тимошенко, Тетяна Микитинець і Ольга Жиглевич; наукові співробітники Кременецького ботанічного саду Юлія Бондючна і Ольга Берідзе; молоду студентську науку представляла член студентської проблемної науково-тематичної групи «Екопросвіта – шлях до сталого розвитку», магістрантка спеціальності «Біологія» нашої академії Олена Кірсанова.

Теоретичну частину семінару склали доповіді «Роль громадських об'єднань у формуванні «кліматичної грамотності»», з якою виступила голова ГО «Кременецька екологічна ліга», начальник еколого-освітнього центру НПП «Кременецькі гори» Оксана Тимошенко, та «Освітні аспекти формування сталого розвитку та «кліматичної грамотності»», яку оприлюднила кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання, заступник голови ГО «Кременецька екологічна ліга» Ольга Дух.

Вона ж координувала діяльність учасників практичної частини семінару, що була присвячена ознайомленню, практичному вивченню та предметному освоєнню екологічної гри «Keep Cool» і форм, способів і методів її впровадження у неформальний простір. Учасники науково-методичного дійства висловили свої думки щодо перспектив використання згаданої кліматичної гри у практичній роботі науково-педагогічних працівників природничих спеціальностей закладів освіти та наукових співробітників науково-дослідницьких і природоохоронних інституцій. Всі прийшли до спільної думки щодо необхідності розробки Концепції регіональної системи освіти для сталого розвитку й організації відзначення Всесвітнього дня захисту клімату (15 травня 2021 р.) та проведення спільних еколого-просвітницьких заходів з використанням ігрових технологій.

До таких технологій належить Keep cool – популярна німецька настільна гра, розроблена ученими Постдамського Інституту з досліджень кліматичних змін. Її мета – сприяти підвищенню розуміння громадянами взаємозв'язків міжнародних відносин та стану клімату у всьому світі. Гра активно використовується сотнями екологічних громадських організацій, шкіл та університетів у всьому світі та Європі, як засіб для підвищення рівня обізнаності з екологічними та кліматичними проблемами. Вона є потужним інструментом у роботі з громадськістю, сприяє розвитку когнітивних навичок та адаптована для української аудиторії. Автор гри – Герхард Петшель-Хелд, начальник відділу аналізу інтегрованих системних досліджень кліматичних змін в Постдамському інституті (Німеччина), кандидат фізико-математичних наук, який працював над інтеграцією природничих та соціальних наук. Він – автор більше 50 наукових робіт; працював у міжнародних консультативних радах з питань природних ресурсів та добробуту людини (Оцінка екосистем на порозі тисячоліття) та з питань зміни клімату (МГЕЗК). Ще один фахівець цієї сфери – Клаус Айшенак, професор економіки ресурсів Університету Гумбольта в Берліні. Серед його наукових інтересів – адаптація до змін клімату, нові моделі співпраці для подолання глобальних екологічних змін. Він особливо зацікавлений у спільній еволюції ресурсів та інституцій. Має серйозний досвід в розробці настільних і рольових ігор науково-інструментального та світоглядно-пізнавального характеру і призначення.

Кожен учасник гри про зміни клімату Keep cool виступає "глобальним гравцем", який намагається досягти власних економічних інтересів, вирішуючи комплекс глобальних проблем і питань, серед яких: Чим обурює Вас глобальна кліматична політика? Що Ви хотіли б у ній змінити? Ви обираєте шлях відновлювальної енергетики з сонячними батареями та вітряками, чи надаєте перевагу дешевим викопним енергоносіям? Під час свого ходу гравці вирішують проблему співвідношення між заходами з метою захисту клімату та кроками в напрямку досягнення власних економічних та інших життєвих інтересів. У цій грі учасники можуть представляти групи країн, наприклад, Європу, ОПЕК, або країни, що розвиваються, можуть обирати між «чорним» та «зеленим» шляхами розвитку економіки і суспільства в цілому, а також відшукувати шляхи і способи адаптації до неминучих кліматичних впливів і викликаних ними змін у життєдіяльності людства.

Цікаво, що в першій мобільній багатофункціональній грі про кліматичну політику молоді люди керують світовими мегаполісами, обирають шляхи розвитку економіки, стратегію захисту клімату та впливу громадськості на екологічну і кліматичну політику владних структур у міжнародному масштабі. Для отримання конкурентної переваги та досягнення перемоги їм будуть потрібні не тільки природничо-наукові знання, а й навички дипломатії, відчуття відповідальності та мотивуючий стиль спілкування. Організатори гри запрошують учасників відчути себе президентом або головою парламенту своєї країни та уявити, що від їх рішень буде залежати доля планети і кожного землянина – буде планета знищена чи ми збережемо її для багатьох тисяч наступних поколінь…

«ДЕСЯТИЙ ЛЕГІОН»: ПЕРША НАУКОВА

Назар БАГНЮК, Юлія КОНОНЬЧУК

Нарешті прийшов той день, коли наш студентський історичний Клуб «Десятий легіон» вийшов, ми вважаємо, на початковий рівень науково-пошукової діяльності – провів свою першу студентську наукову конференцію «Актуальні проблеми історії та краєзнавства»! Вона стала справжнім і корисним досвідом як для організаторів, так і для учасників цього цікавого, повчального і пізнавального заходу, який дав змогу поспілкуватися в приємній, товариській атмосфері та обмінятися думками та навіть первинним досвідом зі своїми юними колегами з інших навчальних закладів. Кожне оприлюднене юними авторами дослідження носило елементи справжньої новизни, розширювало наші фахові знання, вчило знаходити, аналізувати та використовувати фактологічний та теоретичний історичний матеріал. Всі учасники конференції працювали сумлінно, що дає право не сумніватися в необхідності застосування такої форми роботи Клубу і в наступному.

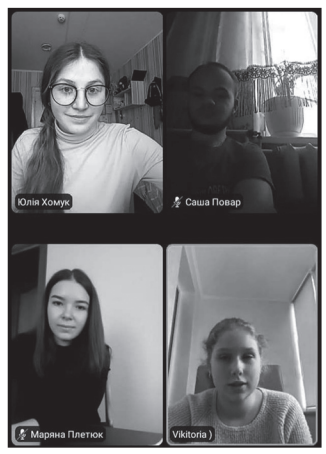

Над підготовкою нашої онлайн-конференції працював організаційний комітет у складі консула Клубу «Десятий легіон» Назара Багнюка, про-консула Юлії Кононьчук, легата секції «Історія України» Юлії Хомук, легата секції «Локальна та регіональна історія» Ольги Ониськів, легата секції «Всесвітня історія» Марії Остапчук, центуріона секції «Історія України» Олени Сороки, центуріона секції «Всесвітня історія» Олександра Улянюка, центуріона секції «Локальна та регіональна історія» Катерини Гуцало. Нас консультувала і здійснювала наукове керівництво підготовкою конференції доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська. Своїм першим науковим успіхом завдячуємо доктору історичних наук, професору Генріху Стронському, кандидатам історичних наук, доценту Володимиру Собчуку, доценту кафедри Галині Сеньківській і старшому викладачу Віталію Галішевському.

Оргкомітет конференції зорієнтував майбутніх її учасників на здійснення наукового пошуку в таких основних тематичних напрямках: «Сучасні проблеми вивчення історії України та способи їх вирішення», «Головні тенденції регіональної та локальної історії крізь призму сучасних досліджень», «Актуальні проблеми вивчення всесвітньої історії», «Значення культурно-мистецької сфери в історії нашої держави», «Відомі персоналії в історії України та Волині: їх дослідження та значення». До відома майбутніх учасників онлайн-конференції від імені Центру краєзнавства і туризму, Студентського історичного Клубу «Десятий легіон» нашої академії було доведено відповідний інформаційний лист, в якому окреслювалися основні вимоги, тематичні напрямки та практичні параметри роботи нашого наукового онлайн-форуму. Тут же зазначено, що матеріали та документи конференції (програма, збірник з тезами виступів, сертифікат) будуть опубліковані в електронному варіанті.

На запрошення Оргкомітету відгукнулися й активними учасниками наукової онлайн-конференції «Актуальні проблеми історії та краєзнавства» стали педагоги та учні Кременецького ліцею імені Уласа Самчука, Волинського ліцею імені Нестора Літописця, Тернопільської класичної гімназії, Велико-Ходачківської ЗОШ I–III ступенів Козівського району нашої області та студенти спеціальності «Історія» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Роботою юних науковців–учасників конференції, які зосередилися на тематичному напрямку «Сучасні проблеми вивчення історії України та способи їх вирішення» керував тандем модераторів–членів Клубу «Десятий легіон» у складі Юлії Хомук та Ольги Ковальчук. Наукове повідомлення «Волинь як осередок зародження повстанського руху» зробила учениця Кременецького ліцею імені Уласа Самчука Мар'яна Плетюк. Наукове реноме цього ж відомого у Кременці навчального закладу підтвердила його учениця Дарина Валігура краєзнавчим дослідженням «Боротьба за українську державність на прикладі Василя Кірчика – учасника українського повстанського руху (за матеріалами спогадів Василя Кірчика «Крізь пекло ГУЛАГу»). До речі, згадані спогади патріота-кременчанина Василя Кірчика були підготовлені літературним редактором газети «Замок» Ніною Багнюк і їх фрагменти вперше були опубліковані на сторінках друкованого органу нашої академії. Цікаву розвідку оприлюднила учениця Тернопільської класичної гімназії Вікторія Шумада: вона досліджувала «Відродження пластівського руху на Тернопільщині». «Депортація лемків: трагедія родин» – за таку трагічну історично і болючу душевно тему взялася учениця Велико-Ходачківської ЗОШ I–III ступенів Козівського району Дарина Шостак. Для члена клубу «Десятий легіон», студента спеціальності «Історія» нашої академії Олександра Повара науковий інтерес викликав «Життєпис Арсена Річинського на тлі подій історії України». Представниця Волинського ліцею імені Нестора Літописця, старшокласниця Катерина Прокопишин поділилася власними міркуваннями щодо «Вивчення теми «Національно-визвольні змагання 1918–1921 років» на уроках з історії в загальноосвітній школі. Найглибше заглянула в історичне минуле студентка спеціальності «Історія», легат секції «Історія України» Юлія Хомук: вона аналізувала «Внутрішньополітичні фактори розгортання козацько-селянських повстань у 20–30 роках XVII століття».

В загальному, за змістом і напрямками анонсованої на онлайн–конференції проблематики висловили свою думку більше 30 учасників цього дистанційного науково-молодіжного форуму, серед яких – студенти академії, аспіранти, нашого та інших вищих закладів освіти, гімназисти та ліцеїсти, учні загально-освітніх шкіл, викладачі та педагоги. Кожен учасник конференції приєднується до думки, висловленої одним із модераторів нашого засідання Юлією Хомук: «Наш студентський історичний Клуб «Десятий легіон» провів свою першу наукову конференцію. Мені випала честь бути модератором такого цікавого наукового дійства. Відразу скажу: я була щиро і радісно здивована тим, наскільки серйозно, навіть талановито, юні учасники конференції обговорюють важливі питання. Якщо ми і надалі будемо працювати так само наполегливо, то, я в цьому впевнена, в майбутньому можемо досягти успіхів у науковій роботі. Не сумніваюся: у нас ще будуть наукові конференції і ми й надалі залучатимемо до них представників інших закладів освіти».

Прекрасним академічним доповненням до наукової онлайн-конференції Клубу стала лекція–практикум «Топ 5 soft skills європейського рівня", на якій модерували наші легіонери Юлія Кононьчук і Олена Сорока, а провели її досвідчені та титуловані науковці – доктори історичних наук, професори, завідувач кафедри історії та методики її навчання нашої академії Ірина Скакальська та професор кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки Оксана Каліщук. Ми з глибоким інтересом слухали науковця іншого закладу вищої освіти. Інтерес підсилювався тим фактом, що нещодавно професор Оксана Каліщук опублікувала об'ємне наукове видання «Волинь-43: історіографічне пізнання і криве дзеркало пам'яті», резонансна презентація якого відбулася на початку року у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Варто зазначити важливий, майже астрономічний для окремого дослідження показник: бібліографія книги нараховує 3000 позицій плюс додатки та офіційні документи. В цьому бачимо конкретний приклад і заклик до ґрунтовної роботи з історичним матеріалом, а в наступному – в науково-фахових дослідженнях.

В ДУМКАХ І ПОМИСЛАХ – З ТОБОЮ МИ, КОБЗАРЮ...

У рамках відзначення 207-ої річниці від дня народження Великого Кобзаря викладачі, студенти та весь творчий колектив Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка і педагогічного коледжу стали учасниками багатьох літературних і мистецьких заходів та акцій, які традиційно розпочались із покладання квітів до пам'ятника Великому Кобзареві біля центрального корпусу академії.

Серед таких заходів чи не найпоширенішими виявилися Шевченківські читання, диктант-самоперевірка «Поет неймовірної мистецької досконалості», акція «Вшануй Кобзаря – одягни вишиванку!», тематичні лекції, виховні години, онлайн-екскурсії «Тарасові Шевченку присвячується», виставки Шевченкових книг та книг про Кобзаря «В своїй хаті своя правда, і сила, і воля» та презентація «Шевченко і Тернопільщина» у читальному залі бібліотеки академії.

Проявили ініціативу долучитися до флеш-мобу з читання віршів Великого Кобзаря студенти 11-ДО, 21-ДО, 41-ДО, 11-ПО та 31-ПО, а також 21-Н груп.

Важливою складовою урочистих заходів є тематичні мистецькі вернісажі, організовані кафедрою мистецьких дисциплін та методики їх навчання і теорії та методики трудового навчання і технологій у центральному корпусі академії («Великий пророк воскресіння України») та тематична виставка художніх робіт випускників спеціальності «Образотворче мистецтво» у Вишневецькому палаці.

Отже, Шевченко живе поряд із нами, у наших роботах, серцях, помислах і мріях, як чисте і потужне сумління нації.

ВІНОК ШАНИ КОБЗАРЕВІ

Ніна БАГНЮК

Так назвали короткий відео-концерт з нагоди 207-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка представники творчого колективу нашої академії. Всупереч обмеженим умовам, обставинам і непростій ситуації, ми вшанували Великого Кобзаря і дали змогу всім бажаючим подивитися відеозапис концерту.

Виступи відкрили позивні «Реве та стогне Дніпр широкий» і акторка студентського експериментального театру «Пілігрим» Вікторія Бершеда з віршем Ліни Костенко «Є поети для епох».

Зведений хор педагогічного коледжу під керуванням Любави Люлюк (концертмейстер Ірина Козачок) виконав три твори: Шевченків «Заповіт» (музика К.Стеценка), «Музика землі» (слова і музика А. Жидкевича) та «Пісня землі» (слова А.Малійської, музика Р. Лісової).

Уривок «Гупалівщина» з поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» презентувала акторка театру «Пілігрим» Вікторія Бершеда, а уривок із Шевченкової поеми «Княжна» – наша випускниця, акторка «Пілігриму» Марія Мазовіта.

Солістка Дарія Сульжик продовжила виступи Шевченковим твором «Над Дніпровою сагою» (музика Олександра Яшіна, Володимира Радуги). А завершив коротку концертну програму ансамбль бандуристок (керівник Ірина Харамбура) з піснею «Встає хмара з-за лиману» на слова Тараса Шевченка (музика народна, обробка Миколи Гвоздя).

Програму підготували сценарист-постановник Василь Скоропляс, світло- та звукорежисерОлександр Ковень і відеооператори Сергій Колісецький та Віталій Чумакевич.

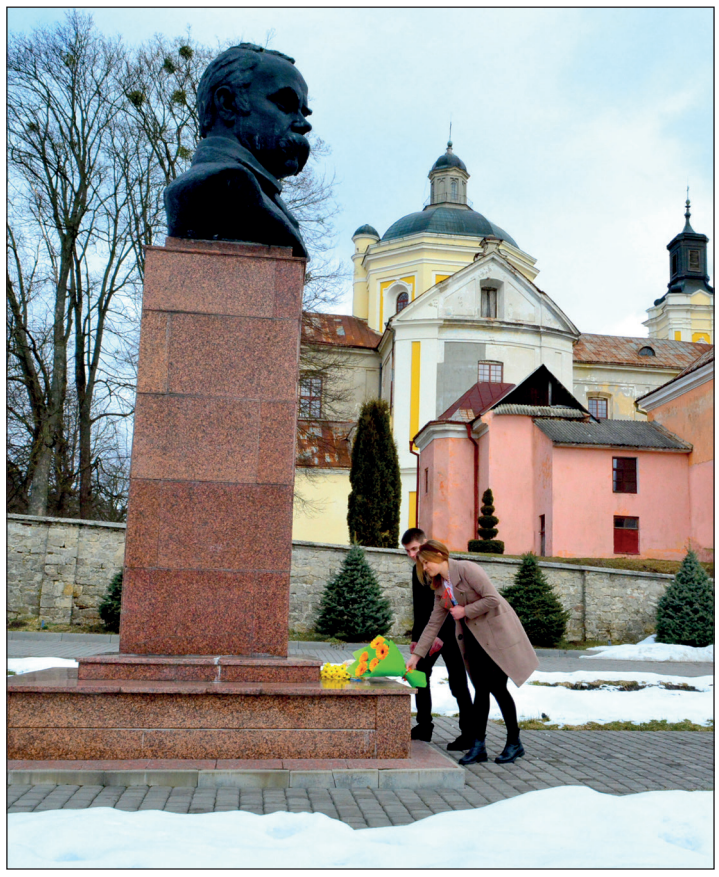

У ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА

Людмила ТРАЧУК

У день народження всесвітньовідомого українського поета, драматурга, художника Тараса Шевченка студенти 21-Дк групи педагогічного коледжу разом зі своїм куратором Надією Михайлівною Сабран провели тематичну виховну годину «Ми живемо у Шевченковім краю», у ході якої поглибили свої знання новими фактами з біографії поета, озвученими нашим куратором. Так, нам було цікаво пройтися уявою по тих місцях, які були небайдужі поетові у його молоді роки: Кременець, Вишнівець, Почаїв, річка Іква поблизу села Бережці. У цих мальовничих куточках поет писав свої прозові та поетичні твори, а майстерною рукою художника відтворював їх на живописних полотнах.

У другій частині заходу ми самі долучилися до Шевченкової поетично-пісенної спадщини. Вірші Великого Кобзаря декламували Єлизавета Чумодевська («Мені однаково…»), Ольга Федас («Маленькій Мар'яні»), Надія Карпунь («Заповіт»), Марія Чух («Садок вишневий коло хати») тощо.

Вокальна група у складі Христини Риндич, Мар'яни Солтис, Ірини Тетери, Алли Старух, Василини Ткачук, Єлизавети Чумодевської, Івanни Вишневської та Людмили Трачук виконали пісні «Гей, соколи!» та «Квітуча Україна», а завершили виступи разом із куратором всім відомою піснею Тараса Шевченка «Реве та стогне Дніпр Широкий».

Такі заходи допомагають краще засвоїти навчальний матеріал, згуртуватися і показати свої таланти, а головне – красиво та креативно вшанувати Великого поета.

«ТАРАС ШЕВЧЕНКО: ПИСЬМЕННИК, ХУДОЖНИК, ЛЮДИНА»

Іванна ДРАЧУК

Таку назву носив вечір-реквієм, що розпочав розмаїту низку заходів до дня народження нашого національного генія-пророка, творчість якого ось уже дві сотні років хвилює серця українців і представників інших країн, які вміють знаходити у його творах те, що тривожить і радує, що змушує творити і боротися, що нагадує кожному про найважливіше у житті.

На багатогранності творчої особистості Кобзаря і його глибинних людських якостях зробили акцент представники кафедри української мови і літератури та методик їх навчання нашої академії і циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу, котрі організували наших студентів на традиційні Шевченківські читання.

Урочистий захід вступним словом про Шевченка – поета і художника – відкрив завідувач кафедри, кандидат філологічних наук, доцент Роман Дубровський. Ведуча програми, голова циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу, викладач української мови Наталія Яцюк змалювала студентам психологічний портрет Великого поета, що допомогло їм глибше зрозуміти мотиви написання його творів.

Поезії Тараса Шевченка прозвучали у майстерному виконанні юних читців: Ірини Вітичук (11-У) – уривок із поеми «Причинна»; Зоряни Кужіль (21-Дк) – уривок із поеми «Тополя»; Анастасії Янчук (11-У) та Ангеліни Сімори (21-Мк) – «І мертвим, і живим, і ненародженим…» (уривок); Юлії Лавренюк (21-У) – «Чи то недоля, чи неволя…»; Ольги Федас (21-Дкс) – «Маленькій Мар'яні»; Іванни Драчук (31-У) – «Розрита могила», її одногрупниці Олени Мороз –«Бували войни і військові свари…»; Ганни Гоц (11-Мк) – «Дівичії ночі»; Богдана Савчука (ТОк) – «Думка», його колеги Ольги Похилої – «Думи мої, думи мої» та Богдана Гладуна (11-ТОк) з поезією «Доля».

СЛОВО ПОЕТА – РІЗНИМИ МОВАМИ

Наталія ЯНУСЬ, кандидат філологічних наук

Щоразу на початку березня студентство нашої академії вшановує Великого Кобзаря читанням його безсмертних творів як рідною мовою, так і мовами європейських країн. Цьогоріч декламування Шевченкових поезій різними мовами було організоване викладачем кафедри іноземних мов і методики їх навчання, кандидатом філологічних наук Наталією Янусь з ініціативи проректора з виховної роботи академії, доцента Миколи Сиротюка. Учасниками читань стали майбутні вчителі англійської та німецької мов, їхні викладачі та випускники.

Першим прозвучало рідне Шевченкове слово з уст завідувача кафедри української мови і літератури та методики їх викладання, кандидата філологічних наук, доцента Романа Дубровського: він прочитав поезію «Садок вишневий коло хати». Польську версію цього вірша під назвою «Wieczór» запропонувала викладач кафедри іноземних мов і методики їх навчання Надія Данік, німецьку – «Im Kirschengärt lein vor dem Hütte» – першокурсниця спеціальності «Німецька мова і література» Діана Підгородецька (її готувала до виступу кандидат педагогічних наук, доцент Надія Яценюк) й італійську – студентка 21-А групи Світлана Олійник («Criardino di ciliegi in formo a casa»).

Решту виступів запропонували одногрупниці Світлани, студентки спеціальності «Англійська мова і література», вихованці Наталії Янусь: Марія Білоус презентувала «Mlodości Zlotej», Максим Соколовський – «Konają dni, konają nocі» (польською мовою); Дарія Бонікевич та Анастасія Захарчук – «The mighty Dniper», Юлія Міхнєва і Катерина Кравчук – «A dream», Анна Ратинська та Марія Демидюк – «A reflertion» й Олександр Мартинюк – «My testament» (англійською мовою).

Завершилися читання творів Тараса Шевченка його «Заповітом» у майстерному виконанні Назара Прокопіва – випускника спеціальності «Англійська мова і література» нашої академії.

Завершило читання заключне слово Романа Дубровського. Вечір-реквієм об'єднав не просто любителів Шевченкових поетичних творів, а й молодих людей, які прагнуть глибше пізнати творчість Кобзаря, зрозуміти його душу, помисли, прагнення, стати хоч на крок ближчими до українського генія.

В ДУМКАХ І ПОМИСЛАХ – З ТОБОЮ МИ, КОБЗАРЮ...

«КОБЗАР» ОБ'ЄДНУЄ СЕРЦЯ

Дарія ГАВРИЛЮК

У Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка відбулася міжвузівська літературна онлайн-акція «Читаймо «Кобзар» разом» з нагоди відзначення 207-ї річниці від дня народження видатного українського письменника. Читання були

підготовлені викладачами кафедри педагогіки та психології (завідувач – кандидат педагогічних наук Володимир Терпелюк).

Співучасниками заходу стали студенти та викладачі кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи Волинського національного університету імені Лесі Українки та кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Український народ поставив «Кобзар» на перше місце серед національних духовних скарбів, успадкованих з минулого. Книга формувалася поступово, рік за роком, формувало її саме поетове життя, і все найістотніше із цього життя, з великого життя поета – від його юності й до останнього подиху – ввібрав у себе цей класичних розмірів томик, збірник поезій, що його в хвилину творчого осяяння було найменовано «Кобзарем».

В нашій академії Шевченківські читання давно стали традиційними. У ці березневі дні звучить його слово по-особливому. Нині ми вклоняємося національному поетові, причащаємося його могутнім духом, його пророчою поезією і натхненною піснею. Ми розбуджуємо в собі непоборимому правду й велику мудрість Кобзаря, аби скріпити свою віру його невмирущими провісницькими творами.

Захід пройшов з ініціативи кандидата педагогічних наук, доцента Любові Кравець.

Після онлайн-читань відбулось покладання квітів до пам'ятника Тараса Шевченка.

ЗУСТРІЧ ІЗ ВЕЛИЧЧЮ ТАЛАНТУ

Вікторія КАМІНСЬКА

Тарас Григорович Шевченко – відомий у цілому світі як геніальний поет, письменник, драматург, художник, громадський діяч, а також як людина широкої душі і великий патріот України. Він жив і писав у свою епоху, майже два століття тому, проте його твори залишаються актуальними і донині, бо торкаються злободенних проблем рідного народу. Справляється враження, що поет поряд із нами, страждає нашими тривогами і болями, радіє успіхам і часто достукується до наших приспаних душ своїм то чистим і ніжним, то могутнім і гострим, але завжди правдивим і майстерним словом. Саме про це йшлося на виховній годині «Шевченко в сучасності», підготовленій студентами 11-ТОк групи педагогічного коледжу разом із груповим керівником Сергієм Миколайовичем Колісець ким. Вона пройшла у рамках відзначення

Шевченківських днів у нашій академії та коледжі. Крім цього, юні читці не оминули теми трагічності особистого життя Тараса Шевченка: проживши 47 років, він так і не зумів створити власної сім'ї, почути голоси дітей, бо жодна із жінок, яких він любив, не дала йому повноти щастя. Ці питання були підтверджені відповідними поетичними творами Кобзаря, емоційно зачитаними Вікторією Камінською, Аліною Очеретенюк, Богданом Гладуном і Костянтином Панасюком. Решта студентів стали учасниками цікавих дискусій, висловлювали свої міркування. На завершення всі прийшли до одностайного висновку: твори Шевченка – це шлях до глибшого розуміння історії рідного народу, його культури, традицій, потреб. Поет із глибини століть закликає українців любити рідну землю, будить в них гідність і прагнення до волі, вчить бути сильними духом, чистими в помислах, вірними в почуттях і просто гідними людьми. Це була година спілкування із величчю таланту і світлом серця справжнього Сина України.

ІЗ ШАНОЮ ДО ВЕЛЕТА ВІТЧИЗНИ

Сніжана ЛОЖКОБАНОВА

207-ій річниці від дня народження Тараса Шевченка та 159-им роковинам його смерті присвятили свою виховну годину студенти 41-Дк групи педагогічного коледжу нашої академії разом зі своїм куратором Тетяною Василівною Романюк. Вони вдало поєднали у своїх виступах ці дві березневі дати проміжком в один-єдиний день: перший – світлий, бо дав світові такого Велета Слова і Духу, і другий – трагічний, який відзивається пекучим болем у серцях не лише українців, а й усіх, для кого твори Великого Кобзаря залишаються близькими, правдивими і пророчими.

Поезії українських авторів про Шевченка та вірші із «Кобзаря» читали майбутні вихователі закладів дошкільної освіти Софія Петрук, Аліна Тиквенко, Уляна Матушинець, Марія Пендзей, Мирослава Булінгер, Аліна Кулинич.

Відомості із життя поета й художника та про життя нашого генія озвучили ведучі програми Сніжана Ложкобанова та Софія Сімчук. Вони доповнили свої розповіді презентацією художніх робіт Т.Шевченка. Своє вагоме слово до виступів додала керівник групи Тетяна Василівна Романюк.

Тарас Григорович Шевченко – наш духовний наставник, який все життя віддав служінню своєму народові, його захисту і возвеличенню. Це наш біль і гордість. Він продовжує крізь віки вчити нас беззавітно любити свою рідну землю і залишатися людьми. Його слово лунає з уст представників нових поколінь, котрі, як і він колись, прагнуть до волі і щасливого життя.

ШЕВЧЕНКО – ВІЧНИЙ

Валентина КАЩУК

Про власне бачення Шевченка, його життя і творчості говорили у ці дні також студенти 31-Фк групи, організовані представниками циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу академії Ольгою Бончик (куратор) та викладачем української літератури Ларисою Рац.

Для цього напередодні Шевченківських днів педагоги запропонували своїм вихованцям, майбутнім вчителям фізичного виховання, вибрати із прозових і поетичних творів Тараса Шевченка цитати, які сподобалися, зацікавили, запам'яталися чи просто припали кожному до душі. Треба признатися, що «негуманітарна» молодь досить ретельно поставилась до цього завдання. Крилаті, мудрі, філософські, побутові, веселі, жартівливі, повчальні, пророчі фрази, що стосуються різних сфер життя народу й українського суспільства в різні історичні періоди, зацікавили не лише тих, хто над ними працював, а й колег-одногрупників, які їх слухали.

Своєрідною «перлинкою» заходу став музичний дарунок «фізкультурникам» та яскравою квіточкою до вінка шани Кобзареві від першокурсниці спеціальності «Музичне виховання» педагогічного коледжу Вікторії Грицюк, яка виконала ліричну пісню Леоніда Мазура на слова Тараса Шевченка «Якби зустрілися ми знову» і тим самим змусила своїх старших колег поринути у романтичну стихію чистих і щирих почуттів та вкотре переконатися, що творчість Шевченка – вічна, як і пам'ять про нього у серцях усіх поколінь.

«ЧИТАЄМО ШЕВЧЕНКА... СПІВАЄМО ШЕВЧЕНКА...»

Валентина МАЦКОВА

Творчо підійшли до вшанування Тараса Шевченка першокурсники – завтрашні вчителі музичного й образотворчого мистецтва педагогічного коледжу на чолі з куратором Валентиною Мацковою. Вони ретельно підготували виховну годину, та в силу обставин провести її змушені були у режимі онлайн.

Цікавою виявилася форма студентських виступів: майже кожен твір Кобзаря подавався як у поетичному, так і в музичному форматах. Так, уривком із поеми «Княжна» відкрила міні-концерт Неля Цьонь, а її доповнила Соломія Решетило піснею «Зоре моя вечірняя». Приєдналися до своїх колег Віктор Алєксандров із глибоко філософською «Думкою» та Олександра Хомчук, яка запропонувала і поезію, і пісню «Садок вишневий коло хати».

Уривком «Реве та стогне Дніпр широкий» із поеми «Причинна» продовжили виступи читець Марія Бойко та вокальний дует у складі Дмитра Бистрицького і Макарія Гусака. Вірш

«Сонце заходить» прочитала Дарина Матвійчук, а Тарасові «Думи мої…» ожили в устах Олександри Гусаковської та солістки Діани Радчук.

На завершення мистецького заходу студенти 11-Мк,Рк групи запропонували уривки із Шевченкової поеми «Тополя». Ганна Гоц відтворила їх у поетичному слові, а її одногрупники запропонували ці дивовижні твори у пісенному виконанні: Макарій Гусак – «По діброві вітер виє» і Вікторія Грицюк – «Защебече соловейко».

Особливо радує той факт, що кожного року молодь не просто долучається до вшанування Великого Кобзаря, а й намагаються проявляти глибше зацікавлення і креатив.

ВЕЛЕТЕНЬ НЕВМИРУЩОЇ СПРАВИ

(бібліографічний огляд до 207-ї річниці з дня народження Т. Г. Шевченка)

Ольга СТАВІНСЬКА

Тарас Шевченко – непересічна особистість для історії світової культури. Після його смерті кожне покоління сипле свою пригорщу «землі» у вигляді віршів, пісень, літературознавчих досліджень, цим самим продовжуючи безсмертя Великого Кобзаря. Даний бібліографічний огляд ознайомить читачів з новинками біографічних і літературознавчих матеріалів, які знаходяться в нашій бібліотеці. Сприйняття й освоєння Шевченкового слова в Галичині, забутий прижиттєвий польський переклад Шевченкової автобіографії досліджено в монографії Євгена Нахліка «І мертвим, і живим, і ненародженим, і самому собі: Шевченкове осмислення минулого, сучасного й майбутнього та власної екзистенції». Книжка складається з розвідок, де на основі сучасних наукових підходів осмислюються актуальні проблеми дослідження літературної творчості Тараса Шевченка.

Доктор Дмитро Бучинський – публіцист, бібліограф та літературний критик, представник української діаспори у Великій Британії – поставив собі за мету довести на основі цитат з невичерпної криниці багатющої творчості поета, що Геніальний Українець був непохитно віруючим християнином і його теїзм будувався на глибоких філософських підвалинах. Своє дослідження опублікував 1962 року в Лондоні. Пропонуємо вашій увазі перевидання цієї праці в Україні під назвою «Християнсько-філософська думка Т. Г. Шевченка».

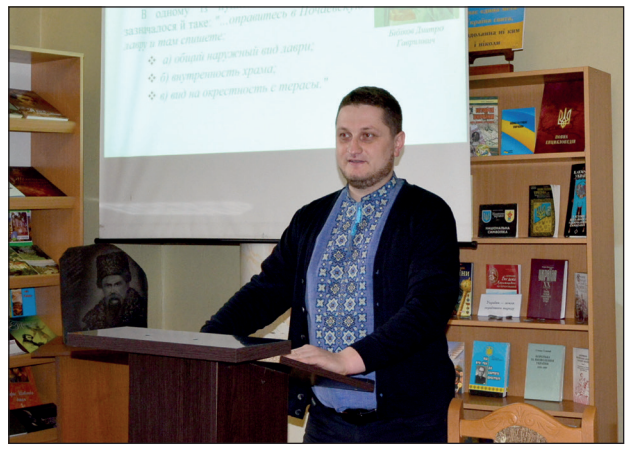

Творчість Кобзаря знайшла сприйняття та високу оцінку у світі. В книжці старшого наукового співробітника Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, лауреата Державної премії України (за шеститомну «Шевченківську енциклопедію»), доктора філологічних наук Олександра Бороня «Повісті Тараса Шевченка і західноєвропейські літератури: рецепція та інтертекстуальні зв'язки» досліджено контактногенетичні зв'язки повістей Шевченка з творами англійського і французького письменства, розглянуто численні інтертекстуальні відсилання у Шевченковій прозі до знакових явищ згаданих літератур, обґрунтовано деякі типологічні паралелі.

На основі «Археологічних заміток» Тараса Шевченка українські шевченкознавці видали чимало праць, які багатогранно відтворюють його наукову подорож по мальовничих місцях Волині і Поділля, здійснену у вересні–жовтні 1846 року. Серед них – нове дослідження луцького історика-архівіста Володимира Рожка «Тарас Шевченко і Волинь: (до 200-річчя народження Національного Пророка України, 1814-2014 рр.), присвячене кожному, великому й малому місту, містечку, селу на історичній Волині, яке відвідав Великий Кобзар в час своєї наукової подорожі.

Літературознавчу розвідку, приурочену лише одному-єдиному віршу-реквієму Шевченка, провів дубенський краєзнавець Михайло Пшеничний у своєму дослідженні "«Прощай, убогий Кос-Арале...»: Есе-мандрівка (у просторі й часі) до 170-річчя написання Т. Г. Шевченком реквієму «Ой чого ти почорніло, зеленеє поле?»". де висвітлив маловідомі факти із життя і творчості Шевченка-солдата.

В географічному масштабі розкриє біографію геніального українця ілюстроване науково-популярне картографічне видання «Шляхами Великого Кобзаря: атлас» за редакцією Н. О. Крижова. На картах показані села, містечка і міста, якими мандрував Великий Кобзар, місця перебування поета у засланні, у Санкт-Петербурзі, Києві та Москві.. Подано відомості про багатьох осіб з оточення Т. Г. Шевченка; широко представлені репродукції його малярських творів. Атлас підготовлений із використанням матеріалів заповідників та музеїв Т.Г.Шевченка в Україні та за кордоном.

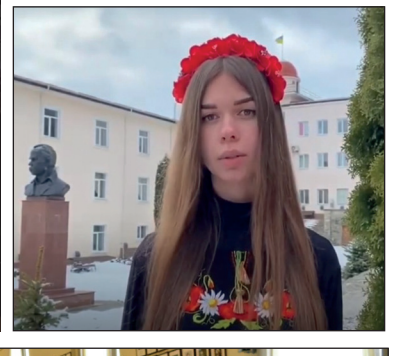

Філософський погляд на творчість Великого Кобзаря у єдності його поетичного і малярського здобутку викладено в ювілейному виданні Лесі Генералюк «"Святим дивом сяють храми Божі...": Храми України в малярстві, поезії, прозі Шевченка». Візуальний каркас видання складає образотворче мистецтво Т.Г.Шевченка 1843–1859 років.

Дослідження вітчизняних сакральних споруд, вписаних в український світ, яким його сприймав Т. Шевченко, викладено у праці доктора мистецтвознавства, професора Богдана Кіндратюка «Дзвони та дзвіниці у творчості Тараса Шевченка». Тут читачеві пропонується розглянути письменницькі й малярські твори Тараса Шевченка, як важливі джерела української кампанології.

Пісенна Шевченкіана вражає своєю свіжістю та різнобарвністю. До ювілейного видання «Пісенна Шевченкіана» (упорядник Оксана Івасюк) увійшли ноти відомих та маловідомих творів і тексти пісень на слова Тараса Шевченка класиків українського музичного мистецтва.

Малярську спадщину Тараса Шевченка репрезентує образотворче видання «Тарас Шевченко. Мистецька спадщина: альбом». Живопис майстра, його офорти, сепії, малюнки та акварелі гармонійно поєднані з поетичним словом Кобзаря.

«ЕКОХАБ KREMENETS» – в КОГПА

Оксана ГАЛАГАН,
кандидат біологічних наук

Як гарант ОП Екологія я стала учасником навчально-практичного курсу підготовки фахівців з управління відходами «Zero Waste Academy» за сприяння посольства Фінляндії в Україні.

«Zero Waste Academy» – навчально-практичний проєкт з управління відходами для представників муніципалітетів та ОТГ, який має на меті підготувати управлінців відходами

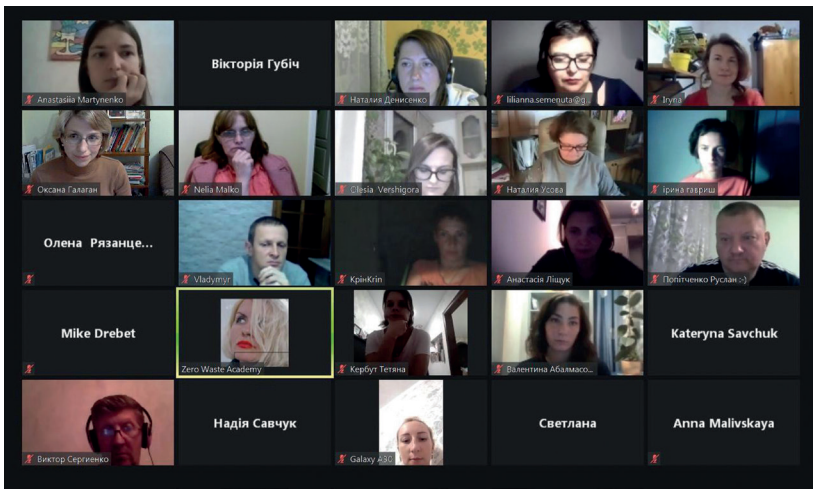

за сучасними вимогами. Координаторкою проєкту є відома харківська екоактивістка Анна Прокаєва.

Що таке zero waste? У перекладі з англійської – нуль відходів, або нуль втрат. А взагалі це рух, стиль життя і культура споживання, мета яких зменшити кількість відходів, особливо пластикових, у довкіллі. Відповідно до закону «Про відходи» першочерговим в управлінні відходами є попередження їх утворення, що відповідає принципам «нуль відходів», відомим у світі як zero waste hierarchy (ієрархія управління відходами).

У програмі була обмежена кількість місць, а відбір відбувався на конкурсній основі. На одне місце було 2+ людини. Загалом учасників було близько сотні, але до завершення і презентації проєктів дійшло лише близько 30. До речі, з Тернопільської області не було більше нікого.

Теоретичний курс тривав 4 місяці. Щотижня – нова лекція із домашнім завданням, яке допомагали виконувати коучі-ментори. Під час навчання ми отримали дуже цінну інформацію про найкращі практики управління відходами в Україні та за кордоном з акцентом на попередження їх утворення, про принципи «нуль відходів» (уникнення, скорочення, перевикористання, компостування, сортування), про біопластик і біорозкладання, екологізацію бізнесу, альтернативи використання одноразового пакування, екологічне законодавство України тощо. Нас вчили писати проєкти і шукати джерела їх фінансування, робити відеозйомку та її монтаж, вести блоги та писати пости для соцмереж із врахуванням різних цільових аудиторій. Було багато зустрічей із представниками переробних підприємств. Якщо когось цікавить ця інформація, то усі матеріали лекцій є у вільному доступі .

Після першого місяця кожен учасник мав обрати тему свого проекту і пізніше реалізувати його на практиці. Спочатку в мене виникла ідея роздільного збору органіки поблизу багатоповерхівок міста Кременця, але під час виконання одного з домашніх завдань, а саме аналізуючи «Регіональний план поводження з відходами у Тернопільській області», я дізналася, що в селі Білокриниця має бути сміттєсортувальна лінія та установка біоферментації органічних твердих побутових відходів для виробництва органічних добрив. До речі, перша в Україні станція компостування органічних відходів запрацювала у 2020 році у Львові.

Але щоб люди почали сортувати окремо відходи на органіку та інші фракції, спочатку потрібно інформувати та навчати жителів це робити. Тому мій проєкт – створення Регіонального еколого-просвітницького центру «ЕКОХАБ KREMENETS» на базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Відео-презентація проєкту за цим посиланням . Центр планується створити з просвітницькою та навчальною метою. Проєкт передбачає кілька завдань: підготовку навчально-практичного курсу «Екологічний стиль життя» серед вибіркових компонентів, створення бібліотеки сучасних ековидань, виставку дружніх до довкілля екотоварів, роздільний збір ТПВ і батарейок та підготовку навчально-методичної праці «Екологічні календарі». З цим проєктом я пройшла у четвірку фіналістів.

Журі зацікавили саме екокалендарі і, до речі, майже усі проєкти фіналістів, пов'язані із екологічною освітою. Такими проєктами є екологічна казка «Компостик», екологічна вистава «Екомушля» та екологічна гра «Екополія».

СЕРТИФІКАТ

ПРО УСПІШНЕ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ З УПРАВЛІННЯ ТПВ ТРИВАЛІСТЮ 82 ГОДИНИ ПРОТЯГОМ ЖОВТНЯ 2020-ЛЮТОГО 2021

ZERO WASTE ACADEMY

ТА УСПІШНИЙ ЗАХИСТ ПРОЄКТУ ВИДАНО

ГАЛАГАН ОКСАНІ КОСТЯНТИНІВНІ

НАТАЛІЯ ГОЛОВА, ПРЕДСТАВНИК ПОСОЛЬСТВА ФІНЛЯНДІЇ В УКРАЇНІ

МІННА ХАККАРАЙНЕН, РАДНИЦЯ ПОСОЛЬСТВА ФІНЛЯНДІЇ З ПИТАНЬ ОСВІТИ

АННА ПРОКАЄВА, КООРДИНАТОРКА АКАДЕМІЇ

Практична частина триватиме наступні 5 місяців (березень-липень 2021), тобто, для чотирьох переможниць історія тільки починається: після підписання меморандуму нас очікує 5 місяців плідної праці над реалізацією кожного проєкту.

Реалізовувати проєкти допоможуть персональні ментори, а по завершенню буде відзнято ролики про громади та проєкти. Мій ментор – відома київська екоактивістка, Zero Waste консультантка та еколекторка Анастасія Мартиненко, яка є головою ГО «Zero Waste Society», представницею правління ГО Zero Waste Alliance Ukraine, а також співзасновницею першої в Україні zero waste компанії. В кінці березня планується її приїзд до Кременця для підтримки нашого проєкту і проведення лекції для студентів-екологів та усіх бажаючих.

Планується створити та випустити книгу «Про Zero Waste просто», куди увійдуть кращі історії реалізації екопроєктів, і поширити її серед бібліотек країни.

Усі учасники, котрі успішно завершили навчання, отримають іменні сертифікати (тривалістю 82 години) та примірники книги, а авторка найкращого реалізованого проєкту отримає грошову винагороду 500 євро. Церемонія вручення сертифікатів і нагород планується у липні 2021 року під час звітної конференції у м. Харкові.

Проєкт реалізується Центром громадських та медійних ініціатив (Kharkiv Zero Waste) за підтримки Посольства Фінляндії в Україні. Серед партнерів проекту – Zero Waste Alliance Ukraine, International Solid Waste Association (ISWA), видавництво «Ранок», «Накипело».

Окрім знань, які отримали всі студенти курсу, для себе відмічали важливим те, що Zero Waste Academy зібрала в одному місці однодумців з усіх куточків нашої країни.

Але проєкт не може існувати без команди і підтримки керівництва та студентства. Тому дуже приємно, що наукова спільнота кафедри біології, екології та методики їх навчання виявила бажання брати у ньому участь, а керівництво пообіцяло підтримку цього проєкту. Тепер справа за студентством: підписуйтеся на курс вибіркового освітнього компоненту «Екологічний стиль життя» та на відповідну сторінку нашого центру у Facebook.

ДІАЛОГ ІЗ НАУКОВЦЕМ

Студенти спеціальності «Екологія» КОГПА ім. Тараса Шевченка разом з асистентом кафедри біології, екології та методики їх навчання Іриною Довганюк мали нагоду прослухати цікаву онлайн-лекцію «Тварини у сучасній системі органічного світу», яку провів для них кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та екології Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника Андрій Заморока. Наш лектор – український ентомолог, експерт у галузі молекулярної філогенії та систематики жуків-вусачів жуків-вусачів (Coleoptera: Cerambycidae), науковий

співробітник Галицького національного природного парку, популяризатор науки, організатор і головний редактор журналу «Станіславівський натураліст».

ВІДЧУТИ МІСТИКУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Вікторія КАМІНСЬКА

Львів – це місто, яке закохує з першого погляду. Кожна з його вузеньких вуличок, вимощених бруківкою, наповнена шармом старовини, довершеністю архітектури, пахощами кави і надзвичайно романтичним настроєм.

Загадковості міста Лева немає меж... Казкова атмосфера, привітні мешканці, котрі так люб'язно зустрічають усіх туристів, що звідусіль з'їжджаються, аби випити найсмачнішої кави, з'їсти найсмачнішого шоколаду і прогулятися найгарнішими вуличками. Найбільшою окрасою міста є дивовижний Оперний театр, який знаходиться на площі Ринок – центральному майдані та історичному серці сучасного Львова. Поряд – ще багато загадкових і таємничих будівель, які доповнюють одна одну.

Насамперед привертає увагу Ратуша – так званий "львівський Біг–Бен", що височіє на площі Ринок ще з початку 14 століття. Цю величну споруду прикрашають 4 фонтани, прикрашені скульптурами Діани, Адоніса, Амфітріти та Нептуна. Архітектура у Львові особливо чарівна, кожна стіна приховує якусь таємницю з минулого, зокрема стара частина міста. Старовинні будинки, фасади яких прикрашені візерунками з різноманітністю кольорів, віддзеркалюють давню історію міста, що змушує повертатися сюди знову і знову. Саме тут мимоволі прислухаємось, як дощ витанцьовує по бруківці, насолоджуємось мелодією дзеленчання старенького трамваю та древнім дзвоном годинника на Ратуші.

Неймовірна краса міста видніється з оглядової площі "Високого Замку" – ще однієї історичної пам'ятки Львова. Хоча від самого замку залишився лише фрагмент стіни, проте на велич і пишність міста Лева це аж ніяк не вплинуло: Львів залишається культурною столицею України. Великий вплив на його культуру й архітектуру мали Польща та Австро-Угорська імперія. Меценати у середині 16 – 17 століть запрошували до міста видатних європейських архітекторів та художників, які й подарували місцевим мешканцям та гостям те дивовижне багатство, заради якого зараз всі бажають потрапити в цю казку.

Бо таки недаремно ми, студенти 11-ТОк групи разом зі своїм груповим керівником Сергієм Миколайовичем Колісецьким, приїхали сюди, відчули неповторний дух, смак і пристрасть Галичини, пройшлися по вузеньких вуличках Старого міста, обійшли площу Ринок, помріяли в одній із місцевих кав'ярень, відвідали крамницю шоколаду і поласували найсмачнішими цукерками, оглянули місто з гори "Високий Замок", щоб згодом, після неспішного знайомства з містом Лева, доторкнутися до неповторної містики Середньовічної епохи.

«ЛЕГІОН» РОЗШИРЮЄ ПОЛЕ ДІЯЛЬНОСТІ

ПЕРШИЙ СЕМЕСТР «ЛЕГІОНУ»

Назар БАГНЮК

Звітна конференція студентського історичного клубу «Десятий легіон» підвела підсумки роботи «легіонерів» у першому семестрі навчального року і внесла корективи в діяльність членів клубу на наступний семестр. Студенти-історики у невимушеному, творчо-дискусійному режимі проаналізували власні здобутки та окремі прорахунки, обговорили пропозиції щодо поліпшення подальшої роботи, зарядилися позитивним настроєм та енергією перед майбутніми челенджами, що нас чекають вже упродовж другого семестру поточного навчального року.

Члени Клубу зазначили, що популяризація роботи клубу «Десятий легіон» здійснена успішно і цьому сприяли публікації відповідних матеріалів у газеті академії «Замок», на вебсайті академії в мережі Інтернет, а також оприлюднення інформації про підготовку та проведення заходів за програмою діяльності Клубу.

Про успішний старт роботи Клубу засвідчив студентський вебінар «Академічна доброчесність у наукових дослідженнях», який було підготовлено і проведено у співпраці та під керівництвом науковців кафедри історії та методики її навчання. Цю ділянку роботи забезпечили консул Клубу Назар Багнюк і проконсул Юлія Кононьчук, яка виступила основним організатором і наступного заходу. Свій стартовий успіх «легіонери» закріпили вдалим проведенням «Несторівських читань» до Дня української писемності та мови спільно з педагогами та учнями Волинського ліцею імені Нестора Літописця. Наукове керівництво підготовкою та проведенням Читань, співпрацю з педагогами ліцею забезпечила доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська.

«Десятий легіон» узгоджує свою роботу з історичним календарем, де відображені знакові події та дати національної історії. Саме згідно з цим календарем відбулося тематичне онлайн-засідання Клубу з нагоди Дня пам'яті жертв Голодоморів. Це засідання – на особистому рахунку легата (керівника) легіону-секції «Історія України», третьокурсниці Юлії Хомук. Важливими за змістом і творчими за формою проведення стали політологічні читання «Провідні політичні концепції та сьогодення», що їх підготували легат легіону «Політологія» Володимир Герасимів і його колега-однокурсник Дмитро Васильків. Читання мали вагоме продовження: зустріч із працівниками такої важливої структури місцевого самоврядування, як Кременецька міська рада. Легат легіону «Краєзнавство» Ольга Ониськів зі своїми легіонерами успішно підготувала та провела літературно-історичні читання «Заборонений має право жити», присвячені життєвому шляху і творчості Василя Стуса.

Члени Клубу не могли оминути увагою найболючішої теми сьогодення – пандемії коронавірусу, і звернулися до неї під час вебінару «Від чуми – до COVID–19: пандемії, що змінили світ». Цю «карантинну» тему розробляли і готували в реальному, а реалізовували в дистанційному режимі Назар Багнюк, легат легіону «Всесвітня історія» Марія Остапчук і центуріон цього легіону, другокурсник Олександр Улянюк. Доречною на завершення календарного року стала тема вебінару «Час та його парадокси», підготовленого проконсулом Юлією Кононьчук під науковим керівництвом кандидата історичних наук, доцента Володимира Собчука. Підсумки роботи клубу «Десятий легіон» однозначні: заплановані на навчальний семестр заходи виконано в повному обсязі, що зобов'язує до активної і продуктивної роботи на завершальному етапі навчального року.

Робота Клубу в другому семестрі розпочалася тренінгом «Топ 5 soft skills європейського рівня», який підготувала центуріон легіону «Історія України», першокурсниця Олена Сорока під керівництвом професора Ірини Скакальської. Спільно з Центром краєзнавства і туризму академії проводиться студентська наукова онлайн-конференція «Актуальні проблеми історії та краєзнавства». Легіонери секції «Історія України», зокрема його керівники Юлія Хомук і Олена Сорока, підготували заходи до Дня пам'яті героїв Небесної сотні «Небесна сотня. Борці за єдність України». Консул Назар Багнюк і проконсул Юлія Кононьчук проведуть зі студентами спеціальності «Історія» комплексний брейн-ринг. В цьому їм допомагатимуть науковці кафедри історії та методики її навчання. Легіонери секції «Всесвітня історія», легат Марія Остапчук і центуріон Олександр Улянюк за консультативною допомогою кандидата історичних наук Віталія Галішевського проведуть круглий стіл «Роль жінки в історії».

Складною та відповідальною буде підготовка і захоплюючим та цікавим проведення вебінару на тему «Політичні ток-шоу: об'єктивна інформація чи свідоме зомбування», що доручене консулу Назару Багнюку, легату сектору «Політологія» Володимиру Герасимову та центуріону цього ж сектора, другокурснику Дмитру Васильківу. Будуть проведені краєзнавчі читання «Велике у малому: мікро-, локальна і регіональна історія та краєзнавство у пізнанні минулого». Їх готуватимуть члени легіону»Краєзнавство» під керівництвом легата Ольги Ониськів і центуріона Катерини Гуцало при науковому консультуванні кандидата історичних наук, доцента Володимира Собчука.

В цьому навчальному році робота «Десятого легіону» завершиться «Історичним кафе у стилі 80-х років» та підсумковим засіданням Сенату з участю очільників легіонів-секцій і, як належить, науково-педагогічних працівників кафедри історії та методики її навчання.

ДУМКИ З ПРИВОДУ ПРОЧИТАНОГО... В ДНІ КАРАНТИНУ

Юлія КОНОНЬЧУК

Перечитала улюблену частину Гаррі Поттера «Орден Фенікса». Зупинилася на тому моменті, де Рон відстояв ворота Грифіндору під час матчу з квідвичу та допоміг своїй команді здобути перемогу. Побачила в цьому позитивну символіку: надіюся, що людство скоро вийде на новий рівень еволюції і грати у квідвич буде так само реально, як і літати в космосі. І так само успішно долатиме епідемічні загрози… Далі «Золоте Тріо» здають СОВи, а до мене прийшло усвідомлення, що сесію я також склала досить успішно, включаючи останній вирішальний екзамен.

Стосовно екзаменаційної сесії: постійно відбувалися консультації, обговорювалися форми їх проведення, окреслювалися вимоги щодо наших відповідей на питання екзаменаційних білетів. Тільки жаль, що і консультації, й екзамени, і сесія, і заняття упродовж семестру проводилися дистанційно. Дуже не вистачає живого спілкування, палких дискусій зі своїми колегами по майбутньому фаху – однокурсниками та студентами інших академгруп нашої спеціальності. Предметом таких дискусій стає багато різних актуальних і цікавих проблем, серед яких пріоритет належить історично-педагогічній тематиці.

У процесі навчання в академії у нас поступово виробилася спільна риса, притаманна майже кожному зацікавленому студенту, – звичка, або скоріше потреба, аналізувати всі події та вчинки, здобутки і втрати, що супроводжували нас упродовж попереднього, завершеного навчального семестру. Цього разу припало проаналізувати не тільки наші спогади про події та вчинки чергового, карантином позначеного, етапу студентського життя, а й результати проробленої нами позанавчальної роботи. Мабуть, слід почати з того, що на початку навчального року у нас виникла ідея створити історичний клуб. Правду кажучи, дуже переживала, чи вдасться втілити її в життя, але у нас все вийшло! Щиро зраділа, коли побачила, що за ініціаторами й організаторами Клубу пішла значна кількість студентів, які хотіли працювати, які підтримали та допомогли розпочати роботу клубу. Нас це, відверто кажучи, по-доброму шокувало і в прямому смислі окрилило, дало поштовх працювати далі, майже нон-стопом. І попри всі негаразди, які траплялися на шляху нашої дружньої клубної сім'ї «Десятого легіону», ми щасливі, що разом, що спільно здобуваємо і втрачаємо: здобуваємо знання, досвід, друзів. А те, що втрачаємо, вчить нас досягати більшого.

Крім того, всіх нас і мене зокрема надихають власні здобутки та досягнення одногрупників, як у навчальному, так і в науково-пошуковому плані. В цьому аспекті попередній навчальний період був досить плідним. Особисто я взяла участь у трьох конференціях, збагатилася новими теоретичними знаннями, набула певного досвіду та практичних навичок науково-дослідницької роботи. В тій чи іншій мірі цього досягли і мої колеги по групі. Нам усім випала нагода продемонструвати нашу студентську «наукову зрілість» під час підготовленої історичним клубом «Десятий легіон» студентської наукової конференції «Актуальні проблеми історії та краєзнавства».

Кожен із нас любить свою студентську групу, і, як показує життєва практика, після завершення навчання така любов тільки зміцнюється, підсилюється ностальгією за студентською молодістю. Наша академгрупа в навчальному плані досягає високих результатів. Як кажуть, ми тримаємо себе в належному академічному тонусі ще з першого семестру першого курсу. Наша нинішня ностальгія, що викликана заміною аудиторного навчання дистанційним з причини пандемії, – це глибока туга за реальним спілкуванням з одногрупниками й викладачами в навчальній аудиторії; за нашими запальними дискусіями, що можуть завершитися аж надто емоційно; за традиційними зустрічами-чаюваннями у студентському гуртожитку; за нашим хлопчачо-дівчачим футболом, за стихійно організованими походами «кудись – з кимось – для чогось» та за іншими студентськими витівками, на які здатен студент-історик третього курсу нашої академії. Тому мені завжди не вистачає і не вистачатиме всіх вас!

…Такі вони, ностальгічні думки, навіяні книгою, прочитаною під час карантину. Бо Її Величність Книга непідвладна ніяким пандеміям, не визнає дистанційного спілкування. Бо вона – над всіма життєвими негативами і негараздами, тому стає нашим порятунком від них. Бо вона допомагає нам залишатися людьми за всіх умов і в усіх ситуаціях.

ВІРТУАЛЬНО ПРО РЕАЛЬНЕ І ТРАГІЧНЕ

Юлія ХОМУК

Складні, трагічні сторінки історії залишаються складними і трагічними при у всіх формах їх відображення. Більше того, з'являється тривога щодо їх забуття наступними поколіннями громадян нашої держави та недооцінки того застереження, яке вони несуть нам і нашим нащадкам. До таких сторінок історії належать не тільки війни, що забирали життя багатьох мільйонів людей, знищували матеріальні цінності, створюваних тими ж багатомільйонними масами упродовж десятків і навіть сотень років, а й таке жахливе політичне, соціально-економічне і духовно трагічне історичне явище як голодомор – політика цілеспрямованого знищення народу та генетичного фонду нації як фундатора держави, оберега народного духу і творця національної культури.

У такому контексті члени історичного клубу академії «Десятий легіон» підготував вебінар на тему «Віртуальне вшанування пам'яті жертв Голодомору», влаштованого в Україні авторитарним антинародним радянським режимом у 1932– 1933 роках. Як і більшість масових заходів нашого часу, вебінар проходив у дистанційному режимі на платформі zoom-конференції. Основним організатором і модератором заходу виступила автор замітки, легат секції «Історія України», студентка третього курсу спеціальності «Історія» Юлія Хомук. Важливою частиною вебінару стала презентація «Спогади очевидців про Голодомор». Учасники віртуально-дистанційного заходу заслухали дві доповіді та долучилися до дискусійного кластера. Власне дослідження «Про що писали закордонні видання з приводу Голодомору в Радянському Союзі» оприлюднив консул «Десятого легіону», третьокурсник Назар Багнюк. Мінорною за сприйняттям і отриманим враженням, але необхідною та об'єктивною за історичним змістом стала доповідь центуріона секції «Краєзнавство», третьокурсниці Катерини Гуцало на тему «Втрачені можливості та покоління: наслідки Голодомору». Заключну частину вебінару склав кластер «Винищення українців-господарів під час Голодомору. Чи можна було уникнути Голодомору?».

Вебінар продемонстрував: студентська молодь не лише реально сприймає віртуально подану об'єктивну інформацію, а й з належним і доступним рівнем науковості аналізує її та приходить до аргументованих висновків щодо оцінки подій далекого і близького минулого.

З ПРАВОМ НА ЖИТТЯ І СЛАВУ

Ольга ОНИСЬКІВ

Цього разу члени студентського історичного клубу «Десятий легіон» об'єднали свої зусилля зі студентами спеціальності «Українська мова і література». До такого об'єднання нас зобов'язала тема чергового виходу Клубу на дистанційне спілкування з нашими колегами – нинішніми та майбутніми педагогами. Йдеться про літературно-історичні читання «Заборонений…має право на життя», присвячені пам'яті видатного українського поета, борця за нашу політичну і духовну національну незалежність, багаторічного в'язня радянських таборів Василя Стуса. Над підготовкою Читань в основному працювали легіонери секції «Краєзнавство», а координацію підготовчих зусиль майбутніх істориків і українських філологів, виконання функцій модератора безпосередньо при проведенні Читань було доручено автору цих рядків Ользі Ониськів.

Платформою зустрічі стала zoom конференція. Учасникам Читань запропонували відеоролик «Bez obmeženš – колискова OST. «Заборонений». Після цього вони прослухали тематичні доповіді, проілюстровані відповідними презентаціями. Першокурсниця спеціальності «Історія» Олена Сорока розповіла про «Життєвий шлях Василя Стуса: від народження до першого арешту». Продовжила виступи про страждену долю поета в радянські часи проконсул клубу «Десятий легіон», третьокурсниця спеціальності «Історія» Юлія Кононьчук доповіддю «Арешти та суд над Василем Стусом. Роль Віктора Медведчука у справі проти українського письменника». Свій внесок у зміст літературно-історичних читань зробили студенти-філологи: третьокурсниця спеціальності «Українська мова і література» Олена Мороз оприлюднила доповідь «Значення поетичної спадщини Василя Стуса в сучасному українському суспільстві».

На дискусійному кластері розглядали низку питань. Зокрема, говорили про матеріали «Справа Василя Стуса. Збірка документів з архіву КДБ УРСР» і про судовий процес щодо цієї книги. Виясняли, чи могла компартійна влада уникнути розголосу справи Василя Стуса? Шукали відповіді на низку питань: в чому причина уваги сучасного політика Віктора Медведчука до цієї книги? Чому суд прийняв рішення про заборону книги «Справа Василя Стуса. Збірка документів з архіву КДБ УРСР»? Чому така велика увага радянської та російської влади була прикута до особи Василя Стуса? Невже простий український поет міг складати якусь небезпеку для колишнього СРСР і нинішньої Росії? Окрім згаданої книги, учасники Читань обговорили фільм «Заборонений» і завершили корисний у пізнавальному та виховному значенні захід декламуванням поетичного твору Василя Стуса «Терпи, терпи…».

ЧАС ПОМІРКУВАТИ ПРО ЧАС

Юлія КОНОНЬЧУК

Легіонери студентського історичного клубу «Десятий легіон» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка під керівництвом кандидата історичних наук, доцента Володимира Собчука підготували і провели вебінар на тему «Час та його парадокси». Як і належить, дистанційний режим роботи було дотримано і в проведенні цього навчально-пізнавального заходу. Тому платформою зустрічі вкотре стала zoom-конференція.

Модератором вебінару виступила проконсул Клубу Юлія Кононьчук. Вона першою надала слово студентці другого курсу спеціальності «Історія», легіонеру Марії Микосянчик, яка проаналізувала «Григоріанський тип календарної системи». Студентка цієї ж групи, легіонер Світлана Чорна досліджувала тему «Календарна реформа Юлія Цезаря та її значення». Для тандему дослідників, центуріона секції «Всесвітня історія», другокурсника Олександра Улянюка і легіонера, студентки першого курсу Наталії Самари об'єктом вивчення стали системи «Літочислення та ведення календарів у різних народів світу». Підсумки вебінару, висновки за результатами дискусії його учасників, здійснені модератором і науковим керівником заходу мали конструктивне пізнавально-виховне значення та носили історико-філософський характер.

«ЛЕГІОН» РОЗШИРЮЄ ПОЛЕ ДІЯЛЬНОСТІ

ДО ДНЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Назар БАГНЮК

Легіонери історичного клубу нашої академії «Десятий легіон» підготували політологічні читання, присвячені Дню місцевого самоврядування в Україні на тему «Провідні політичні концепції та сьогодення» Ключовою ідеєю і завданням читань було відображення розвитку політичної думки в Україні з акцентом на висвітлення особливостей формування та діяльності самоврядних структур у нашій державі. Як завжди, у зв'язку з карантином, платформою зустрічі стала Zoom-конференція. Організаторами Читань виступили легат секції «Політологія», третьокурсник спеціальності «Історія» Володимир Герасимов і його молодший колега, центуріон цієї ж секції, другокурсник Дмитро Васильків. Модерувала роботу учасників Читань проконсул «Десятого легіону» Юлія Кононьчук. Цікавий політологічний захід розпочався презентацією «Еволюція української політичної думки», підготовленою Дмитром Васильківим. Увазі учасників Читань було запропоновано три доповіді: «Політичні погляди державних діячів Русі та Гетьманщини і їх відображення у сучасній політичній думці» (Олександр Повар, студент четвертого курсу спеціальності «Історія»), «Політично-правові погляди Михайла Драгоманова як засіб реалізації політичних прав і свобод громадян в умовах розбудови Української держави» (Володимир Герасимов) та «Інтегральний націоналізм Дмитра Донцова і його значення для сучасної України» (Ольга Ониськів, легат секції «Краєзнавство», студентка третього курсу спеціальності «Історія»). Завершилися політологічні читання дискусійним кластером, де студенти вирішували окремі концептуальні проблеми, серед яких – «Чи можна використати концепцію Михайла Драгоманова у сучасній політичній думці?» та «Чи співзвучна концепція громад з ідеєю та практикою формування територіальних громад в Україні?».

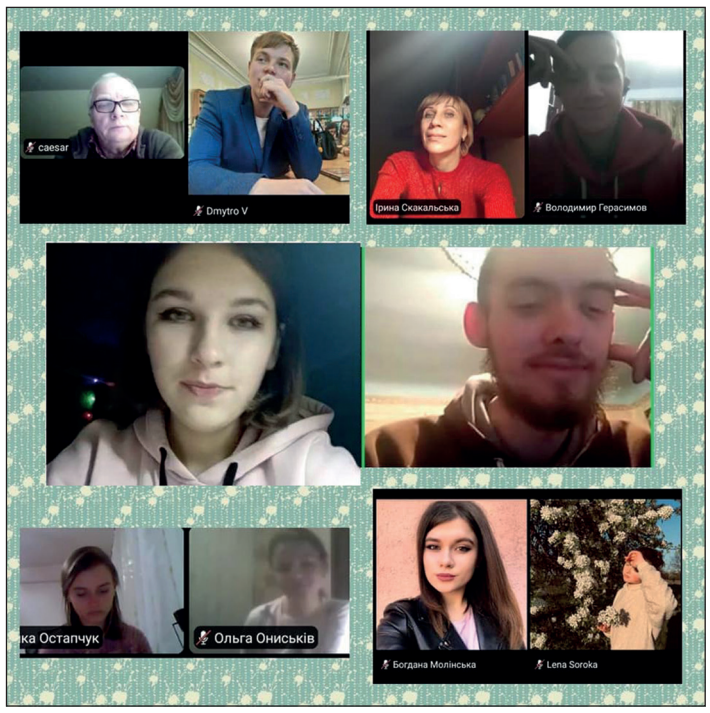

День місцевого самоврядування студенти спеціальності «Історія» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка цікаво і продуктивно провели у Кременецькій міській раді. Їх ініціативу відзначити професійне свято працівників місцевих самоврядних управлінських структур студентським десантом до міської ради позитивно сприйняв Кременецький міський голова Андрій Смаглюк. Він особисто прийняв майбутніх учителів історії – членів історичного клубу академії «Десятий легіон». Гості та господарі здійснили ефективний інформаційний обмін. Студенти поділилися враженнями та висловили свої думки щодо специфіки дистанційного навчання, особливостей студентського життя в умовах карантину, а також презентували роботу свого історичного клубу, розповіли про перспективи функціонування такої специфічної структури та форми поглиблення фахових знань майбутніх істориків.

Безпосереднє знайомство студентів із системою та процесом управління містом як складною соціально-економічною і духовно-культурною структурою, процесом забезпечення життєдіяльності міської громади здійснив заступник міського голови Микола Матвіюк. Він же супроводжував майбутніх педагогів в їх ознайомленні з роботою відділів міської ради, в процесі якого студенти мали змогу спілкуватися з окремими працівниками апарату органу міського самоврядування. Управлінці охоче розповідали про специфіку, важливість та труднощі своєї відповідальної роботи. Завдяки цьому юні історики поглибили своє розуміння та збагатилися конкретними і предметно закріпленими знаннями про роботу органів місцевого самоврядування, про систему комунікації в управлінській сфері та розвинули soft skills.

На завершення візиту студенти-історики привітали усіх працівників органів самоврядування з професійним святом, побажали стабільних успіхів і творчого натхнення у роботі на благо кременецької громади, стійкого імунітету щодо викликів сьогодення.

LEGION-10 – VS – COVID-19

Марія ОСТАПЧУК

Залишити поза межами своєї уваги найболючішу і найбільш загрозливу проблему сучасного світу – пандемію коронавірусу – легіонери нашого історичного клубу «Десятий легіон» просто не могли і не мали права: вони підготували тематично спрямований саме на таку проблематику вебінар «Від чуми – до COVID-19: інфекційні захворювання, що змінили світ». Підготовкою і проведенням цього заходу, що проходив у дистанційному режимі, займалася робоча група у складі консула Клубу, третьокурсника Назара Багнюка, центуріона секції «Всесвітня історія», другокурсника Олександра Улянюка й автора цих рядків, легата згаданої секції Марії Остапчук. Вебінар розпочався змістовними, інформаційно насиченими та візуально багатими кадрами презентації «COVID-19 vs ЧУМА: чия по праву корона?". Візуальну частину вебінару доповнив уривок з відеоролика Utopia Shov «Ти б ніколи такого не "загуглив"».

Родзинкою дистанційного заходу, для якого традиційно використали платформу zoom, стало наративне інтерв'ю, де анонсована тематика вебінару висвітлювалася у змістово-історичному плані з проекцією на сучасність. Зокрема, студент третього курсу спеціальності «Історія» Дмитро Васильків характеризував особливості роботи та засобів захисту лікаря під час епідемії чуми. Другокурсниця цієї ж спеціальності Світлана Чорна висвітлювала проблему поширення чуми українськими землями. Центуріон секції «Історія України», першокурсниця Олена Сорока давала відповіді на питання «Коли та де виник перший спалах віспи? Скільки людських життів забрала ця хвороба?». Ще про одну страхітливу хворобу інформувала центуріон секції «Краєзнавство», студентка третього курсу Катерина Гуцало. «Чорна віспа: прояви хвороби, шляхи передачі та методи лікування» – таким сумним був предмет її зацікавлення. Проконсул «Десятого легіону», третьокурсниця Юлія Кононьчук виясняла причини та масштаби поширення холери, її профілактику, а також шукала відповідь на питання, чи несе дана хвороба загрозу для нинішнього покоління людей? Легат секції «Краєзнавство» Ольга Ониськів висвітлювала симптоми та методи лікування «іспанки». До цієї ж тематики приєднався і другокурсник Віталій Вавренчук, який пояснював, чому «іспанку» прийнято вважати найбільшим «медичним голокостом» в історії людства. Автор цього тексту пояснювала, що таке "SARS", або тяжкий гострий респіраторний синдром, при чому використала відеоролик LOONY "SARS – історія медицини». Заключним тривожним акордом наративного інтерв'ю прозвучав виступ легата секції «Історія України» Юлії Хомук про симптоми та профілактику коронавірусу, а також міркування про те, наскільки глибоко може вплинути пандемія Covid–19 на нинішнє покоління людей і майбутнє людства в цілому.

Як підтверджує тематика доповідей, презентацій і виступів, легіонерам історичного Клубу нашої академії доводилося займатися питаннями, далекими від історичних. Однак, це не означає, що ми цих питань не «осилили» чи не висвітлили, але вказує на важливість «міжпрофесійної» співпраці, хоча б із нашими колегами зі спеціальності «Біологія» або навіть із «сусідами», студентами та викладачами медучилища імені Арсена Річинського, тим більше, із фахівцями системи охорони здоров'я. Це враховуємо на майбутнє і в залежності від тематики заходів будемо налагоджувати контакти із представниками «дотичних» до цієї тематики фахових сфер.

ТОП–5 SOFT SKILLS ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ

Наталія САМАРА, Олена СОРОКА

Ще одним яскравим і переконливим доказом творчої інтелектуальної активності членів Клубу «Десятий легіон» стала лекція-практикум «Топ 5 soft skills європейського рівня», на якій модерували наші легіонери Юлія Кононьчук і Олена Сорока. Особливо цікавою була презентація та розповідь про суть soft skills. Цікавість переросла в інтерес, коли пішла розмова про секрети від Уінстона Черчілля щодо шляхів досягнення справжнього і активного лідерства. Творчою склалася розмова про креативність, способи і можливості знаходження виходів із будь-якої складної ситуації. Не менш захоплюючим виявилося і практичне завдання, в якому студенти відшукували та визначали 5 навичок, необхідних для того, щоб стати успішними, та які необхідно сформувати в собі, щоб досягти поставленої перед собою життєвої мети. Налаштованість на дискусію стимулював комплекс запитань, відповідь на які вимагала аналітичного підходу: Що допомагає Вам розвивати креативність? В чому вона проявляється? Як розвивати критичне мислення? Які для цього необхідні умови? Оратором народжуються чи оратором стають? Наскільки важливо і чи обов'язково взагалі робити в житті кар'єру? Роздуми про уважність і спостережливість: яка їх роль у житті людини?

Після лекції-практикуму ми чітко усвідомили, що є дуже багато, якщо не безліч, шляхів досягнення життєвого і професійного успіху, крім уже відомих тобі, – і значна частина із них перебуває у сфері soft skills – «гнучких або м'яких навичок», тобто комплексу нестандартних, надпрофесійних навичок, які забезпечують успішну участь у робочому процесі, високу трудову ефективність і продуктивність, і, що особливо показово, на відміну від спеціалізованих навичок, пов'язаних із професією, вони до конкретної сфери діяльності безпосереднього відношення не мають.

Навички soft skills мають особливе значення для працівників управлінської сфери, сфери бізнесу і підприємництва, а також для всіх, хто причетний до педагогічної діяльності, до навчання та виховання молодого покоління. Бо саме ці сфери діяльності, крім професійних знань, вимагають володіння навиками реалізації таких знань в соціальному середовищі, серед активних людей і в живій комунікації. Тому ми, завтрашні педагоги, маємо засвоїти, як молитву, наші професійно-життєві імперативи: вчитель не працює ізольовано, а тільки в контакті, в комунікації, тобто в команді, де важливе взаєморозуміння та гармонія інтересів; треба вміти працювати з інформацією, що приходить до нас, і вміло готувати інформацію, що йде від нас; встигати за оновленням застосовуваних суспільством соціальних технологій, насамперед освітніх; вміти адаптуватися до соціальних змін через прийняття і реалізацію нестандартних рішень. В цьому – наші перші вчительські ТОП–5 soft skills, або, якщо назвати умовно, «ТОП–5 soft skills–1».

А тепер про «ТОП–5 soft skills–2». Спробуємо визначити найголовніші навики, що необхідні для кожного вчителя і зможуть відкрити йому шлях до професійного успіху. До цієї другої «золотої п'ятірки» входять: комунікативність як вміння працювати в команді; самоорганізація, як дотримання алгоритму трудової діяльності з ефективним використанням робочого часу; креативність. як наявність нешаблонного мислення та здатність до нестандартних підходів; інформаційна грамотність, як оперативна й ефективна обробка інформації з продуктивним її використанням; стресостійкість, як здатність працювати в складних, навіть екстремальних умовах.

Але це ще далеко не все: треба визначити навики інтровертного, тобто внутрішнього характеру, які необхідно виробити в собі самому і без яких справжнього та успішного фахівця і громадянина не відбудеться. Отже, «ТОП–5 soft skills–3»: люб'язність, як повага до всіх учасників освітнього процесу; гнучкість, як здатність до адаптації через навчання упродовж усього життя; цілісність характеру, як єдність думки, слова і дії; відповідальність, як внутрішнє сприйняття професійної діяльності, самодисципліна; співпереживання. як внутрішнє прагнення сприяти успіху своїх партнерів, комунікантів. В однаковій мірі це стосується представників усіх професій, пов'язаних з міжособистісними контактами.

Зрозуміло, що «ТОП–5 soft skills–4» буде стосуватися навиків екстравертного, тобто зовнішнього характеру, спрямованості працівника, в нашому випадку, педагога, на соціально-службове довкілля, бо без такої спрямованості, такого взаємозв'язку досягнення професійного успіху неможливе. До таких навиків фахівці відносять: комунікабельність, як потребу та здатність до спілкування; позитивне ставлення до службової діяльності, впевненість в корисності її результатів; професіоналізм, як знання своєї справи та свідоме служіння їй; прагнення до творчої командної роботи на основі спільних цілей та інтересів; дотримання норм робочої етики через сумлінне виконання власних обов'язків і формування позитивних, толерантних стосунків із професійними партнерами.

Ми усвідомили ще одну важливу істину: виробити в собі ефективні професійні навики неможливо без врахування низки факторів як внутрішнього, так і зовнішнього характеру. Їх також об'єднаємо в «ТОП–5 soft skills–5» як умов для формування необхідних «гнучких навиків»: врахування особливостей професійної діяльності; орієнтація на характер і темпи змін у професійній сфері; адаптація до об'єкта роботи (матеріали, документи, обладнання, партнери, колеги, клієнти); усвідомлення мети професійної діяльності (кар'єрний ріст чи професійний результат); усвідомлення ступеня професійних труднощів (фізичні та духовні зусилля, тривалість навантажень).

Згадану вище «п'ятірку» «ТОП–5 soft skills» можна привести до спільного знаменника чи до узагальнюючого висновку і подати його за формою і змістом найважливіших або й навіть «генеральних» «ТОП–5 soft skills»: навики ефективного спілкування: наявність критичного мислення; здатність працювати в команді; розуміння зв'язку та впливу інноваційних технологій на результати службової діяльності; вміння визначати пріоритети і управляти своїм службовим часом. Таким чином, ТОП–5 «м'яких або гнучких» необхідних професійних навиків ми визначили у п'яти версіях та привели до ТОП–5–узагальнюючого, що ініціює важливий висновок: треба навчитися вчитися впродовж усього життя.

НАУКОВИЙ ВІСНИК – 2020

Видавничий центр нашої академії опублікував 13-ий випуск фахового видання «Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка». Загальну редакцію випуску здійснила доктор педагогічних наук, проректор з наукової роботи, професор В. Є. Бенера. Науковий вісник внесений до Переліку наукових фахових видань України із педагогічних наук,

в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Окрім цього, він зареєстрований, реферується та індексується в наукометричних базах даних, пошукових системах та депозитаріях: Index Copernicus International, Coogle Scholar, ISSN International Centreє. До складу редакційної колегії Випуску входять доктори педагогічних наук, професори В.Є. Бенера (головний редактор), Н.М. Дем'яненко (заступник головного редактора, НПУ імені М.П. Драгоманова), О.Н. Дем'янчук і М.С. Курач (КременецькаОГПА ім. Тараса Шевченка), Т.О.Дороніна (Криворізький ДПУ), Н.А. Сейко (Житомирський ДУ імені Івана Франка), І.М. Цідило (Тернопільський НПУ імені Володимира Гнатюка), доктор наук, професор Анджей Шмит (Вармінсько-Мазурський університет в Ольштині, Республіка Польща). Випуск рекомендований до друку Вченою радою Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

У Віснику подано науковий доробок відомих українських і зарубіжних учених із проблем сучасної педагогіки, навчання та виховання дітей і молоді в умовах реалізації новітніх освітніх програм, особистісно-професійної позиції педагога у новій парадигмі виховання. Результати наукових досліджень різних напрямів педагогічної науки можуть бути використані науковцями, аспірантами, педагогами та студентами.

Видання розпочинається розділом «Історія педагогіки», де публікуються дослідження Н.М. Дем'яненко («Автономія університету як умова інтернаціоналізації вищої освіти: українські історичні практики і виклики сьогодення»), В.М. Мокляк («Організаційна й академічна автономія Харківського Імператорського університету. 1804–1835 рр»), В.В. Павелко («Становлення й розвиток професійної освіти майбутніх учителів початкової школи»), Л.А. Семеновської («Концептуально-методологічні засади періодизації історико-педагогічного явища»).

В розділі «Вища школа» здійснено аналіз проблем «Студентоцентризм як системоутворювальний принцип підготовки майбутніх соціальних працівників у контексті сучасних освітніх викликів» (О.М. Галан), «Моделювання процесу професійного розвитку майбутнього вчителя трудового навчання та технологій у процесі самостійної роботи» (І.В. Цісарук), «Гуманізація та гуманітаризація освіти у контексті її демократизації» (І.М. Силадій).

«Теорія навчання і виховання» складає зміст третього розділу видання. Науковці нашої академії Н.В. Бабій, І.П. Саланда, В.Ю. Цісарук, Р.Т. Гарматюк публікують результати свого колективного дослідження «Формування міжпредметних зв'язків засобами інформаційно-комунікативних технологій у процесі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання». А.М.Бойко аналізує «Упровадження педагогічної теорії у масову шкільну практику», а тандем науковців Н.М. Горопаха і Т.О. Павлюк – «Формування екологічної компетенції учнів із порушеннями мовлення на уроках математики».

Розділ «За рубежем» включає дослідження «Зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх учителів» (автори – Н.П.Онищенко і О.Р.Лиховид) і «Реалізація рефлексивної моделі практики освіти у сучасній фінській школі» (автор – К.Є.Ступак).

Розділ «Історія педагогіки» відкриває стаття професора НПУ імені М.П. Драгоманова Наталії Дем'яненко «Автономія університету як умова інтернаціоналізації вищої освіти: українські історичні практики та виклики сьогодення», в якій здійснено аналіз проблеми автономії як принципу організації діяльності і забезпечення управління університетом. З'ясовано підходи щодо його реалізації в системі національної освіти, узгодження з позицій інтернаціоналізації освітніх процесів, визначення місця системи вищої освіти України у європейському і світовому освітньому просторі. Принцип автономії прискіпливо охороняється сучасним університетом, бо цього вимагає необхідність підтримки академічного статусу, який дозволяє вирощувати науку, виховувати інтелектуальну еліту, формувати духовний потенціал суспільства. На думку автора, автономія залишається основою університетського життя, однак сьогодні її необхідно перевизначити з урахуванням інтернаціоналізації освітніх процесів, інтеграції університету з економікою, ринком праці й програмою розвитку нації в глобалізованому світі.

Проблему «Організаційна й академічна автономія Харківського Імператорського університету (1804–1835рр)» розглядає доктор педагогічних наук, доцент Полтавського НПУ імені В.Г. Короленка Володимир Мокляк. У дослідженні показано, що впродовж означеного періоду динаміка процесу автономізації університету характеризується зниженням самостійності. Доведено, що протягом 1804–1814 рр. для закладу характерний високий рівень кадрової (призначення й звільнення викладачів і чиновників, підготовка професорів), управлінської та просвітницької (відкриття шкіл, пошук учителів, написання підручників, залучення місцевих коштів на освітні потреби), викладацької (вільний вибір викладачами джерел для підготовки до занять, високий рівень академічних свобод), видавничої (вихід друком у власній типографії друкованих праць) і студентської автономії. Охарактеризовано рівень організаційної й академічної автономії у 1815– 1835 рр. Показано роль академічних свобод у розвитку особистості студента.

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної і початкової освіти нашої академії Вікторія Павелко вивчає «Становлення і розвиток вітчизняної професійної освіти майбутніх учителів початкової школи». У її статті висвітлюються питання організації й змістового спрямування професійної освіти вчителів початкової школи на території України у складі Російської імперії та в радянський період. Визначаються особливості ступеневої освіти майбутніх учителів початкової ланки: шлях становлення, розвитку; фактори, які обумовлювали його зміни; пропонується періодизація цього процесу, розроблена вітчизняними науковцями. Автор визначає роль відомих діячів минулого у становленні й розвитку підготовки педагогічних кадрів: Михайла Ломоносова, який запропонував створити спеціальний педагогічний навчальний заклад та розробив й обґрунтував обов'язкові вимоги до практичної діяльності вчителів; Костянтина Ушинського як автора однієї з перших систем підготовки вчителів для народних шкіл, рекомендацій щодо організації діяльності учительської семінарії та змісту підготовки майбутніх учителів народної школи. Описуються окремі аспекти з досвіду діяльності закладів освіти, де відбувалася професійна підготовка вчителів для початкової школи. Аналізуються правові документи й науково-педагогічна література, що ілюструють стан і зміст професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на різних етапах розвитку суспільства.

Цікаву і специфічну історико-педагогічну проблематику «Концептуально-методологічні засади періодизації історико-педагогічного явища» вирішує доктор педагогічних наук, професор Полтавського НПУ імені В.Г. Короленка Лариса Семеновська. На основі аналізу здобутків класичного й сучасного філософського, психологічного та педагогічного знання вона визначає теоретико-методологічні основи обґрунтування періодизації історико-педагогічного явища, характеризує загальнонаукові, педагогічні та історико-педагогічні підходи, розкриває їх значення для забезпечення нарративного характеру дослідження, єдності й наступності історико-педагогічного процесу.

Аналіз комплексу теоретичних проблем розділу «Вища школа» розпочинає аспірантка нашої академії Оксана Галан у статті «Студентоцентризм як системоутворювальний принцип підготовки майбутніх соціальних працівників у контексті сучасних освітніх викликів». Молода дослідниця розглядає суть та особливості студентоцентрованого підходу як системоутворювального принципу організації освітнього процесу майбутніх соціальних працівників в умовах сучасних освітніх реалій. У статті окреслено можливості використання мережевих технологій в організації навчання за цим підходом. Подано погляди науковців щодо впливу мережевої освіти на підготовку студентів спеціальності «Соціальна робота» до професійної діяльності. Особливу увагу приділено SMART-освіті, основу якої становить інтерактивне освітнє середовище із залученням інформаційних ресурсів з усього світу. Водночас вказано, що означена модель освіти передбачає організацію процесів індивідуального навчання студентів. Представлено результати емпіричного дослідження з виявлення ставлення майбутніх соціальних працівників до впровадження студентоцентрованої мережевої освіти.

«Моделювання процесу професійного розвитку майбутнього вчителя трудового навчання і технологій засобами самостійної роботи» характеризує молодий науковець нашої академії Ірина Цісарук. У її дослідженні розкривається зміст структурно-функціональної моделі професійного розвитку майбутнього вчителя трудового навчання та технологій. Для наочного представлення конкретних цілей, шляхів та результатів професійного розвитку майбутніх учителів трудового навчання та технологій у процесі самостійної роботи було використано метод моделювання, що заснований на принципі аналогії та забезпечує можливість вивчення реального об'єкта не безпосередньо, а через розгляд подібного йому доступного об'єкта, тобто його моделі. Розкривається метод експериментального дослідження «педагогічне моделювання» як початковий етап проєктування процесу, який передбачає створення умов для досягнення поставленої мети, визначення етапів та компонентів даного процесу, розробку стратегій, форм, методів, засобів, технологій професійного розвитку. Також визначені та теоретично обґрунтовані педагогічні умови забезпечення успішності й ефективності досліджуваного феномена, які поєднували безперервність, ефективність і надійність протікання означеного процесу.

Актуальну проблематику «Гуманізація та гуманітаризація світи в контексті демократизації» розробляє доцент НПУ імені М.П. Драгоманова Іван Силадій, стверджуючи, що ідея гуманізації і гуманітаризації освіти має давнє коріння, хоч її дійсна реалізація виявилася можливою лише в умовах демократизації суспільних процесів. Адже справжня гуманізація передбачає не тільки прагнення до людяності, а й упровадження гуманістичних засад у соціальні відносини. Проте розвиток гуманістичної традиції в освіті в контексті її демократизації сьогодні пов'язується переважно з подоланням технократизму як способу мислення і діяльності. Тому в навчальних закладах України особлива увага звертається на необхідність поглиблення гуманітаризації інженерно-технічної та природничо-наукової освіти. Але гуманізація освіти також передбачає орієнтацію навчально-виховного процесу на суб'єкт-суб'єктні відносини, в яких формуються найкращі демократичні якості тих, хто навчається: їх прагнення свободи, активна життєва позиція, ініціативність, готовність до колективної інтелектуальної діяльності. Гуманістична спрямованість освіти змінює традиційне уявлення про таку її мету, як узвичаєне формування системи знань, умінь і навичок. Отже, гуманізація та гуманітаризація освіти в контексті її демократизації передбачає реалізацію людиновимірного навчання.

Статтею «Формування міжпредметних зв'язків засобами інформаційно-комунікатвних технологій у процесі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання», яку підготувала творча група науковців нашої академії, розпочинається розділ «Теорія навчання і виховання». Над цією темою працювали кандидати технічних наук, доценти Надія Бабій, Іванна Саланда, старший викладач Ростислав Гарматюк і кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Віталій Цісарук. Вони дали характеристику основних методів застосування інформаційно-комунікативних технологій, їх ролі у формуванні міжпредметних зв'язків у процесі підготовки педагогів професійного навчання здобувачів освіти спеціальності «Деревообробка», основних підходів до вивчення ІКТ у системі професійної педагогічної підготовки.

У статті проаналізовані науково-методичні джерела дослідження різних аспектів використання інформаційних технологій і засобів навчання з проблем педагогічної і професійної освіти. Праці більшості науковців проводились у спрямуванні застосування ІКТ під час вивчення окремих освітніх компонентів. Визначено структуру і зміст системи вивчення засобів ІКТ в дисциплінах «Інформаційні технології та засоби навчання», «Нарисна геометрія, креслення», «Основи систем автоматизованого проектування виробів з деревини». На основі власного досвіду запропоновано методику реалізації міжпредметних зв'язків при виборі тематики завдань для лабораторних і графічних робіт із зазначених освітніх компонентів. Розкрито методику планування лабораторних робіт, котрий передбачає накреслення виробів засобами ІКТ для подальшої їх реалізації в матеріалі у межах двох і більше дисциплін. Подано приклад виконання цього завдання з розроблення проекту меблевого виробу (підставка під прапори) і виготовлення його в матеріалі у міждисциплінарному зв'язку «Основ САПР виробів з деревини» і «Технологія меблевого виробництва». Встановлено, що такий підхід забезпечує поєднання теорії і практики, значну економію часу та інтенсифікацію навчального процесу і покращує його якість.

НАУКОВИЙ ВІСНИК – 2020

Доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України, професор Полтавського НПУ імені В.Г. Короленка Алла Бойко у статті «Упровадження педагогічної теорії у масову шкільну практику» трактує «упровадження» як самостійну проблему, специфічний науковий феномен, від якого залежить рівень педагогічної освіти, професійна компетентність учителя. Схарактеризовано стан та умови оптимального співвідношення освітньої теорії і практики на сучасному етапі. Виявлено основні типи упровадження, обгрунтовано критеріальні ознаки інновацій для оцінки і відбору нового з метою використання у практиці. Розроблено поетапний процес упровадження інноватики в практику закладів освіти.

«Формування екологічної компетенції учнів із порушеннями мовлення на уроках математики» досліджують кандидати педагогічних наук, доценти Рівненського ДГУ Наталія Горопаха і Тетяна Павлюк. Вони висвітлюють питання формування екологічної компетенції учнів із порушеннями мовлення на уроках математики, обґрунтовують педагогічні умови її формування. Водночас розглядається екологічна освіта як основа нової парадигми сучасної освітньої системи, яка базується на особистісно зорієнтованому та гуманістичному підходах організації освітньої діяльності учнів з порушеннями мовлення. Автори статті виокремлюють педагогічні умови, які виявилися ефективними для формування екологічної компетенції учнів з порушеннями мовлення на уроках математики: застосування проблемних ситуацій для формування екологічної компетенції учнів з порушеннями мовлення на уроках математики; підвищення готовності педагогів до застосування у роботі з учнями з мовленнєвими порушеннями інноваційних методів у поєднанні з традиційними; налагодження взаємодії з батьками для закріплення отриманих знань про природу.

Розділ «За рубежем» відкриває стаття «Зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх учителів», яку підготували науковці Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди, кандидати педагогічних наук, доценти Наталія Онищенко і Олена Лиховид. У статті здійснено аналіз особливостей підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти різних країн з метою впровадження позитивних ідей цього досвіду в систему вищої освіти України. Визначено особливості підготовки студентів за кордоном на сучасному етапі розвитку вищої освіти: багатоступенева модель педагогічної освіти; висока якість підготовки педагогічних кадрів, що відповідає кращим світовим стандартам; система освіти децентралізована; приділення значної уваги вивченню іноземних мов; системний підхід до організації професійного розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти на основі перебудови суті та оптимізації методів, форм і моделей навчання завдяки інтеграції елементів практичної діяльності у навчальні програми професійного розвитку та формування неперервної педагогічної освіти як органічно цілісної, оптимальної та динамічної системи; посилення самостійності і відповідальності студентів за своє навчання, можливості індивідуалізації плану навчання, зростання академічної мобільності; полікультурність і полілінгвальність; багатопрофільність (набуття спеціалізації з двох предметів одночасно); системність та систематичність використання інноваційних технологій; високий рівень особистісно-суспільно-державної спрямованості системи моніторингу якості вищої освіти; вільний доступ до статистичних даних і обов'язкове оприлюднення результатів моніторингу незалежними ЗМІ; невелика кількість навчальних предметів (не більше 16 дисциплін в одному навчальному році); зміщення центру професійно-педагогічної підготовки до школи; зростання обсягу педагогічної практики та розширення місць її проходження; підвищення вимог до абітурієнтів як у разі вступу на педагогічні спеціальності, так і під час їх працевлаштування; підвищення ролі та значення різноманітних професійних організацій (шкіл професійного зростання, асоціацій, спілок, центрів педагогічної майстерності) у процесі підвищення кваліфікації та атестації педагогів. Зазначено, що врахування виділених особливостей зарубіжного досвіду у вітчизняній системі підготовки майбутніх учителів сприятиме ефективній модернізації системи вищої освіти України.

Проблему «Реалізація рефлексивної моделі практики освіти у сучасній фінській школі» вивчає аспірант Криворізького ДПУ Кирило Ступак. У його статті розглядається приклад країни, освітня система якої увібрала в себе ідеї філософських концепцій критичного мислення І. Канта та М. Ліпмана. Автор показує, що саме динамічні інтеграційні процеси у світі акцентують нашу увагу на рефлексивних моделях освіти, які приводять до актуальної педагогічної проблеми щодо пріоритету заучування інформації чи її критичного аналізу. У статті зроблена спроба дослідити організацію навчання у фінських школах через призму рефлексивної моделі І.Канта та рефлексивної моделі практики освіти М. Ліпмана. Також проаналізована роль феномено-орієнтованого навчання та викладання (phenomenon-based teaching and learning) у вихованні критичного мислення, яке необхідне для успішної життєдіяльності особистості в сучасному інформаційному суспільстві. Таким чином формується підхід під назвою «рефлексивна модель освіти», яка в повній мірі розглядалася І. Кантом у сфері філософії, а М. Ліпманом – у сфері психології і педагогіки. У статті зроблена спроба аргументувано довести, що організація процесу навчання у фінській школі має ознаки рефлексивної парадигми критичної практики, що є невід'ємною особливістю фінської системи освіти на сучасному етапі її розвитку. Досвід організації навчання у фінськіій школі може бути використаний вітчизняними науковцями та педагогами у процесі становлення і розбудові Нової української школи.

«VERBA MAGISTRI» – ВИПУСК ТРЕТІЙ

Потенціал і перспективи розвитку науки та конкретних наукових досліджень формується і забезпечується насамперед наявністю потужного інтелектуального резерву – генерації молодих науковців, готових не лише прийняти естафету із рук старшого покоління дослідників і аналітиків, а й розгорнути і розвинути науковий пошук в необхідних для сучасного суспільства сферах і напрямках. Підготовка такого резерву розпочинається ще в студентських аудиторіях: здобуваючи знання, майбутні фахівці водночас набувають навиків і первинного досвіду науково-дослідницької роботи. Здобути освіту – це не лише оволодіти масивом необхідної фахової інформації та професійних навичок, а й озброїтися понятійним і методологічним інструментарієм здійснення творчого наукового пошуку. Саме в такому напрямі працює науково-дослідна лабораторія «Сучасні тенденції у лінгводидактиці та дослідженні дискурсу» кафедри іноземних мов та методики їх навчання гуманітарно-технологічного факультету нашої академії. Для студентів – майбутніх учителів іноземних мов – лабораторія стала справжньою школою оволодіння навиками аналітичних досліджень у царині іноземної філології. Результати своїх перших науково-творчих зусиль вони мають змогу публікувати у студентському науковому часописі «Verba magistri». Роботу цього молодіжного наукового видання організовує і водночас спрямовує авторську наукову творчість майбутніх фахівців іноземної філології редакційна колегія, очолювана кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри іноземних мов і методики їх навчання Тетяною Семегин (головний редактор), кандидатом філологічних наук, завідувачем кафедри іноземних мов і методики їх навчання, доцентом Наталією Воронцовою (заступник головного редактора) і кандидатом філологічних наук, доцентом цієї ж кафедри Орисею Марунько (заступник головного редактора). До складу редколегії входять і активно спрямовують наукові пошуки студентів науковці кафедри: доктор філологічних наук, професор кафедри Денис Чик, кандидати філологічних науки, доценти кафедри Інна Клак і Ольга Чик, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри Наталія Янусь, а також працівник мультимедійного центру вивчення англійської мови Ірина Ульчак (технічний редактор). Видавничий центр академії опублікував третій випуск студентського наукового часопису «Verba magistri», в якому 27 юних науковців презентують результати власних аналітичних досліджень у сфері іншомовної філології та зарубіжної літератури.

Частина юних авторів звернулися до методичних аспектів вивчення іноземних мов у закладах загальної середньої освіти. Зокрема, магістрантка Юлія Грабовська розглядає «Методичні вимоги до вправ для навчання аудіювання школярів початкової школи з використанням комп'ютера». Вона вважає, що комп'ютерні вправи є особливо важливими при навчанні аудіювання тим, що надають можливість одночасного зворотного зв'язку, індивідуальної допомоги та вирішення різнорівневих завдань одночасно в роботі з усіма учнями. Її колега Вікторія Клак висвітлює тему «Лінгвокраїнознавча компетенція: проблеми термінологічного дискурсу». Авторка дослідження переконує, що навчання учнів міжкультурного спілкування може бути забезпечене лише формуванням і розвитком особливого виду компетенції – лінгвокраїнознавчої, як складової соціокультурної та соціолінгвістичної, у процесі формування комунікативної компетенції. «Соціокультурна компетенція як передумова успішного та якісного спілкування іноземною мовою» стала предметом вивчення магістрантки спеціальності «Німецька мова і література» Катерини Рябій. Аргументуючи актуальність процесу формування соціокультурної компетенції, авторка розкриває суть цього поняття в рамках комунікативного підходу, визначає її основні компоненти, досліджує конкретні цілі вивчення іноземної мови, яких можна досягти у процесі формування соціокультурної компетенції. Над проблематикою «Основи формування лексичної компетентності учнів» працювала магістрантка, майбутній німецькомовний філолог Лілія Солодух, яка розглянула основні тенденції розвитку лексичної компетентності учнів, дала характеристику лексичній іншомовній компетенції, представила основні рівні сформованості лексичної компетенції та окреслила принципи навчання лексики. Магістрантка спеціальності «Англійська мова і література» Соломія Сторощук висвітлює конкретизовану тему «Специфіка формування соціокультурної компетенції старшокласників на уроці англійської мови за допомогою автентичних матеріалів». Вона вважає, що автентичні матеріали мають ряд переваг: часте ілюстрування, скорочення часу на пояснення, загострення уваги учнів та їх інтересу до теми уроку, створення асоціативної мовної пам'яті, спонукання до дискусії. Магістрантка двох спеціальностей (української та англійської мови і літератури) Марія Хороша відповідно підготувала і дві статті: «Застосування архетипної методології в аналізі художніх творів» та «Проблема навчання англійської мови у сучасній початковій школі». В першій статті вона приходить до висновку, що за допомогою архетипного аналізу розшифровуються значення символів, закодованих у системі образів художнього твору, а самі архетипні образи-символи виступають маркерами світобачення автора. В другій статті висловлюється думка, що варті уваги та вивчення всі, запропоновані науковцями ідеї та думки щодо навчання англійської мови в початковій школі, бо кожна із них має свої позитивні сторони та певні недоліки, але всі в кінцевому підсумку підкреслюють важливість поєднання під час навчання різних видів діяльності.

Юні науковці сміливо і продуктивно втрутилися і в таку складну сферу наукової аналітики як компаративістика. Майбутній фахівець німецької філології Іванна Бігунець здійснює «Порівняльну характеристику відтінків кольорів у німецькій та українській мовах». Вона аналізує наявні дослідження з теми кольоронімів і приходить до висновку, що в українській мові більше відтінків, аніж у німецькій, для чого підготувала таблицю відтінків кожного основного кольору. Проблему «Еліптичні речення в англійській та українській мовах» вивчає магістрант Генріх Стиранкевич. На його думку, аналітична за своєю структурою англійська і синтетична українська мова мають схожий інвентар еліптичних конструкцій, але по-різному ними користуються.

Окремі автори-магістранти представили власні літературознавчі дослідження. Зокрема, Оксана Красновська зацікавилася темою «Порівняння і метафора: проблема термінологічної конкретизації». Авторка дотримується думки, що будь-яка метафора – це порівняння або наслідок, результат порівняння; однак не кожне порівняння – це метафора чи бодай стане колись метафорою. З цього можна зробити висновок: творення метафори завершується тоді, коли об'єкт втягує суб'єкт у свою семантичну структуру. Юлія Фарина висвітлює конкретне питання «Концепт «моральність» як ключовий у творчості К. Сендберга». Аналізуючи концепт моральності в поезії американського письменника Карла Сендберга, магістрантка вважає, що це вимагає його порівняння з мікроконцептами «любов», «терплячість», «вдячність», «добро», «чесність». Інна Холодюк вивчає «Особливості функціонування метафор та метонімій у сучасному англомовному художньому дискурсі (на прикладі прози Вірджинії Вулф)». Дослідниця наголошує, що образна складова в романах письменниці утворена концептуальними метафорами та метоніміями й відображає спосіб мислення авторки. Важливо, що в роботі активно розглядаються основні положення теорії метафори та метонімії, їх роль у побудові художнього тексту. Софія Яковчук обрала темою дослідження «Структурно-семантичні особливості індивідуально-авторського новотворення у творах Дж. Роулінг». Опираючись на твори письменниці про Гаррі Поттера, магістрантка проаналізувала структурно-семантичні особливості оказіоналізмів, довела унікальність авторських неологізмів, навела приклади використання мовних засобів, які сформували індивідуальний стиль письменниці.

Окремі магістранти досліджують проблеми німецькомовної лінгводидактики. В роботі Марти Жовток «Аксіологічний аспект кольорової ідіоматики в німецькій ментальності» розглядається символічне значення основних кольорів та досліджено їх національно-культурну специфіку, виявлено особливості німецьких фразеологізмів з компонентами кольору. Микола Ковальчук характеризує «Засоби вираження невербальної комунікації у німецькій мові». У цій статті він аналізує дослідження науковців щодо невербальної комунікації, з'ясовує головні функції та висвітлює характерні особливості основних засобів невербальної комунікації в німецькій мові.

(Закінчення на стор.18)

«VERBA MAGISTRI» – ВИПУСК ТРЕТІЙ

Переважна більшість наукових розвідок магістрантів спрямована на проблемне поле англомовної лінгводидактики. Так, Ірина Бевсюк аналізує «Функціонування концепту PEACE в англомовній картині світу» і здійснює це саме у мовній площині та за принципами його мовної об'єктивації за допомогою ключової лексеми «peace», її похідних, синонімічних засобів, антонімічних лексем, сталих словосполучень, що формують цілісний образ даного концепту у свідомості носіїв. До проблем концепту звернулася і Вікторія Волицька: вона досліджує тему «Концепти HOME і PRIVACY як ключові етноконцепти британської лінгвокультури». Авторка доводить, що ці концепти є ключовими для менталітету британців, вони актуалізуються у численних фразеологічних одиницях, закріплюють на мовному рівні стереотипні уявлення британців про любов до власних осель, особистого простору та приватності. «Стилістичні особливості функціонування англомовної фінансово-екоеномічної термінології (на матеріалі наукових статей економічного характеру)» висвітлює Вікторія Гаврисюк. Здійснивши аналіз фінансово-економічної термінології, вона визначила, що в англомовному науковому дискурсі присутні як формально-логічні аргументи, покликані обґрунтувати тезу, так і аргументи неформальної логіки, функція яких полягає у переконанні шляхом впливу. Олександра Гайданакіс досліджує «Синтаксичні особливості англомовного молодіжного сленгу». Молодіжний англомовний сленг магістрантка відносить до особливо цікавого мовного явища сучасності і вважає його головною метою та рисою спроби виразити індивідуальність молодих людей та вразити співрозмовника через вдале використання слів або словосполучень комічного чи вульгарного змісту, а також робить висновок, що атрибутом сучасного сленгу є недотримання лексико-синтаксичного принципу, що есплікується в ігноруванні дефісів, апострофів та інтервалів між словами. Про «Зрощення як феномен сучасної англійської мови» пише Надія Гілевич. Авторка пояснює, що в сучасній англійській мові зрощення (блендинг) виступає самостійним способом словотворення, який породжує своєрідні одиниці – бленди, що мають як універсальні, так і лінгвокультурні особливості. Блендинг розглянуто в широкому (як самостійний спосіб словотворення) і вузькому (з погляду наявності національно-культурного компонента) значеннях. Показано, що культурні особливості блендингу англійської мови включають виникнення блендів переважно з іронічною конотацією, породження специфічного виду блендів на базі речень (фразові зрощення) і блендів-онімів, що служать для називання та об'єднання прізвищ. Андрій Заєць розробляє тему «Типологія інверсійних конструкцій в англомовному художньому дискурсі», де аналізує функціональне навантаження зворотного порядку слів та описує основні типи інверсійних конструкцій в сучасному англомовному художньому дискурсі на прикладі роману жанру фентезі «Гра престолів» Дж.Мартіна. «Процеси абревіації в сучасному віртуальному просторі англійської мови» висвітлює Альона Левонюк, яка вважає, що використання скорочених лексичних одиниць у віртуальній комунікації обумовлено прагненням суспільства до нових лексичних форм вираження дійсності, а скорочені лексичні одиниці з'являються у молодіжному середовищі як усвідомлене порушення літературної норми, як протест проти стандартів. Ігор Лещишин заглибився у проблему «Теоретичні засади дослідження неологізмів: неологізм, неонім, термін» і прийшов до висновку, що лінгвісти зазвичай надають особливої уваги вивченню закономірностей утворення термінів, їх структури і семантики, аспектам упорядкування, питанням перекладу, в чому розглядають термінологію як складову частину сучасної літературної мови. «Вербалізація концепту CHARITY крізь призму фразеологізмів» стала предметом дослідницького інтересу Емми Омельчук, яка вербалізацію згаданого концепту розглядає на прикладі фразеологічних одиниць в англійській мові. Авторка порівнює фразеологічну активність трьох лексем-вербалізаторів концепту (charity, mercy, clemency) та конотацію стійких словосполучень, а найпопулярнішою фраземою концептуального поля CHARITY називає паремію, яка представлена численними лексико-семантичними варіантами. Ще про один концепт веде розмову Оксана Опалько: тема її статті «Концепт COLOUR: універсальне та національно-специфічне». Вона пише про універсальні, національно-специфічні та гендерні ознаки концепту COLOUR в англійській мові та наголошує, що лексична вербалізація колоронімів є типовішою та численнішою, а фразеологічна – експресивнішою та емоційнішою. «Гендерні стереотипи фемінності й маскулінності у лексичній системі мови» характеризує Аліна Сиротюк. Вона наголошує, що гендерні особливості в соціумі проектуються на мову та мовну норму, відображаються у вербальній поведінці чоловіків і жінок. Хоча стереотипи фемінності та маскулінності існують давно, проте вони змінюються під впливом екстралінгвістичних факторів. Крім цього, у статті аналізуються випадки мовної асиметрії, що зумовлені концептуалізацією уявлень про світ у контексті андроцентризму. Класичну та вічно актуальну тематику «Архетипний образ концепту «дім» (HOUS/HOME) в англійській мовній картині світу" досліджує Тетяна Слободенюк. Вона повідомляє, що поняття «дім» пов'язане з образами-архетипами «самості» (символу особистої сфери), «тіні» (буттєвої тріади «народження–життя–смерть», «мудрого старого» (впорядкування внутрішнього світу), «великої матері» (зв'язок із материнським началом), «маски» або «персони» (образ соціальної ролі господаря), а також приведені приклади їх мовного втілення.

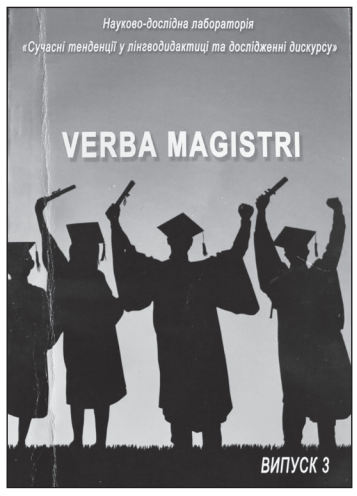

Студентський науковий часопис «Verba magistri» містить відомості про авторів наукових публікацій – магістрантів спеціальностей «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)» та «Мова і література (українська)».

ДО ЮВІЛЕЮ ШЕВЧЕНКОЗНАВЦЯ

Відділ шевченкознавства Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України організував науковий вебінар «Шевченкові повісті в європейському літературному контексті» до 100-річчя від дня народження Лариси Кодацької– відомого українського літературознавця, авторитетного дослідника творчості Великого Кобзаря. Після закінчення Київського університету імені Тараса Шевченка у пам'ятному 1945 році Лариса Кодацька розпочала працювати в Інституті літератури АН УРСР і зберегла вірність цій науковій установі на все життя. Так само залишилася вірною тематичному напрямку своїх наукових інтересів – дослідженню творчості Тараса Шевченка. Працювала старшим науковим співробітником відділу шевченкознавства: досліджувала тексти Шевченкових творів, упорядкувала книгу «Листи до Т.Г. Шевченка. 1840-1861 рр», брала участь у підготовці до публікації зібрання творів Тараса Шевченка у 10-ти і 6-ти томах. Її перу належить низка науково-дослідницьких робіт: «З творчої лабораторії Т.Г. Шевченка: Текстологічний аналіз поезій «Лілея», «Русалка», «Відьма»»; «Опис рукописів Т.Г. Шевченка»; «Однойменнні твори Т.Г. Шевченка: Порівняльний аналіз поем і повістей «Наймичка», «Варнак», «Княжна» – «Княгиня»»; «Художня проза Т.Г.Шевченка»; «Шевченкознавство: підсумки й проблеми». Окрім цього, з її участю йшла підготовка до видання творів Івана Франка в 50-ти томах і Павла Тичини у 12-ти томах.

У науковому вебінарі «Шевченкові повісті в європейському літературному контексті», присвяченому ювілею відомої дослідниці-шеченкознавця Лариси Кодацької брали участь вітчизняні фахівці-літературознаці, представники наукових інституцій і вищих закладів освіти з багатьох регіонів України. Їх увазі було запропоновано доповідь «Лариса Кодацька: за сторінками особової справи», з якою виступив кандидат філологічних наук, науковий співробітник відділу шевченкознавства Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України Дмитро Єсипенко. Доктор філологічних наук, професор Станіслав Росовецький аналізував «Дві оцінки Сергія Аксакова щодо Шевченкової повісті «Прогулка с удовольствием и не без морали», а доктор філологічних наук, завідувач відділу шевченкознавства Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України, професор Олександр Боронь – «Повість Тараса Шевченка «Варнак» і роман Віктора Гюґо «Клод Ґе» у типологічному зіставленні».

На ювілейному онлайн-зібранні літературознавців України прозвучало слово науковців нашої академії: доктор філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов і методики їх навчання Денис Чик презентував результати власного дослідження специфічної літературознавчої проблеми з царини компаративістики: «Від архаїчного міфу до сімейного бунту: повість «Близнецы» Т. Шевченка та роман «Oliver Twist» Ч. Дікенса як жанрові модифікації педагогічного роману».

Наш науковець наголошує, що, порівняно з іншими прозовими творами Т. Шевченка, повість «Близнецы» (написано – орієнтовно в 1854 або 1855 р., опубліковано – 1886р.) досліджувалася нечасто. Можливо, це можна пояснити тим, що текст твору дійшов до читачів у незакінченому чернетковому варіанті й тому характеризується певною композиційною незавершеністю. Щодо визначення жанру твору, то в розвідках шевченкознавців є повна суголосність: повість «Близнецы» сучасні науковці переважно трактують як роман виховання з виразними просвітницькими тенденціями (Олексій Сидоренко, Наталія Грицюта, Вікторія Зарва та ін.). Нещодавно у монографії «Спадщина Кобзаря Дармограя: джерела, типологія та інтертекст Шевченкових повістей» з цією усталеною думкою спробував полемізувати Олександр Боронь, вказавши на відсутність підстав кваліфікувати дану повість і як повість виховання, і як роман виховання.

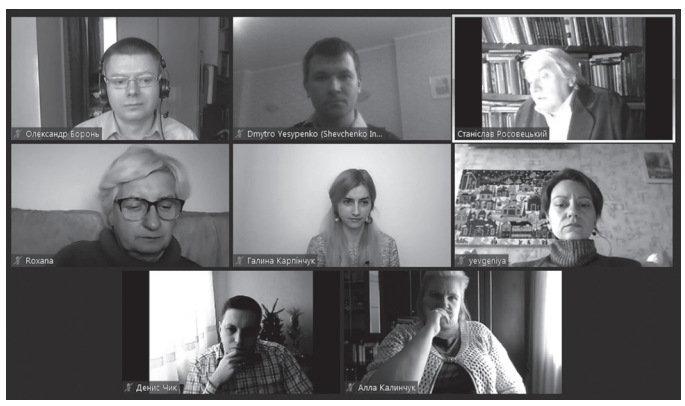

Повість «Близнецы» має ряд виразних ознак жанрового різновиду роману виховання – педагогічного роману. Щоби це підтвердити, у доповіді зіставляється прозовий твір Т. Шевченка з романом «Олівер Твіст, або Подорож парафіяльного хлопчика» («Oliver Twist, or The Parish Boy's Progress», 1837-1839) його британського сучасника Чарльза Дікенса. «Oliver Twist», будучи першим досвідом молодого Дікенса в жанрі Bildungsroman'у та його другим великим твором, є також жанровою модифікацією педагогічного роману.

Обравши типологічне зіставлення прозових творів англійського та українського письменників, не можна виключати знайомства Т. Шевченка з романом Ч. Дікенса (в Російській імперії читачі вперше мали змогу познайомитися з перекладами «Oliver Twist, or The Parish Boy's Progress» російською мовою в 1841 р. (на той час Т. Шевченко навчається в Імператорській Академії мистецтв і активно цікавиться всіма мистецькими новинками). Спершу було опубліковано уривок з роману Ч. Дікенса під назвою «О том, какое влияние имеют чайные ложки на любовь и нравственность» в «Литературной газете» (№ 123). Пізніше з'являється переклад усього роману в часописі «Отечественные записки» (т. XVIII-XIX), який наприкінці року так само в Санкт-Петербурзі було публіковано окремою книгою.

Педагогічний роман є жанровим різновидом роману виховання, в якому на передньому плані перебуває розгортання певного авторського педагогічного експерименту: головного героя (героїв) поміщено в конкретні умови, які мають безпосередній вплив на їхнє становлення та розвиток, соціалізацію та індивідуалізацію. Сучасний літературознавець Франко Моретті у своєму визначенні європейського роману виховання назвав цей жанр культурним механізмом, який репрезентує боротьбу в модерному суспільстві між двома згаданими цінностями – самовизначенням і соціалізацією – та намагається досягнути певного консенсусу в цьому питанні. Освітня складова педагогічного роману у вирішенні цієї дилеми є визначальною. Текст твору є описом експерименту, який повинен засвідчити для читача безсумнівну валідність отриманих результатів: головний герой не є винятковим за своїми здібностями та нахилами й будь-хто, опинившись в ідентичних умовах, проходить у підсумку той самий шлях зростання або падіння як особистості. Тож жанротвірна ідея виховання Bildungsroman'у тут трансформована в тему зовнішнього впливу на становлення людини, його визначальну роль під час формування характеру та світоглядних установок і відповідне реагування головного героя на засоби педагогічного впливу.

В повісті «Близнецы» Т. Шевченка та романі «Oliver Twist» Ч. Дікенса спостерігаємо розгортання авторських педагогічних експериментів, де головних героїв поміщено в конкретні умови та оточення. Визначальним для героїв є не так виховання родини, як вплив середовища, яке й формує їх як особистостей. Ч. Дікенс, на відміну від Т. Шевченка, пропагує ідею «благородної» спадковості, яка важлива для подальшого становлення особистості й здатна до опору негативному впливу на морально-етичні засади характеру. Попри зовнішні збіжності з біблійними мотивами та темами, фабула текстів базується на архаїчних складниках – міфові про дивовижний порятунок немовляти та дуальній організації міфу про братів (близнюків), один з яких втілює квінтесенцію Добра, інший – Зла. Антагоністи в обох творах є інфантильними індивідуумами, які здійснюють бунти супроти люблячих матерів. Письменники конструюють образи мудрих наставників, без яких ідеальні персонажі не пройшли б успішно здійснені над ними педагогічні досліди як різновиди ритуалу ініціації.

У підсумковому обміні думками учасники наукового вебінару «Шевченкові повісті в європейському літературному контексті», присвяченому 100-річчю від дня народження Лариси Кодацької, наголосили на важливості всебічного вивчення, збереження та використання наукової спадщини попередніх поколінь дослідників української національної літератури і необхідності ефективного застосування сучасних технологій для здійснення наукових досліджень і науково-педагогічної роботи та імплементації їх результатів у соціальну практику.

МУЗИКА – РОВЕСНИЦЯ ВІЧНОСТІ

(за матеріалами авторського навчального посібника «Сучасна українська музика»)

Світлана ГУРАЛЬНА,
кандидат мистецтвознавства

Вона супроводжує людство від його історичного світанку до нинішнього дня земної цивілізації – від могутньої живої музики первісної природи до творених людським талантом мелодій, що множать духовні сили землян в умовах сучасного технологізованого суспільства. Велич і краса музики, масштаби і глибина її впливу на життєдіяльність людини обумовлюються її животворним зв'язком з національним духом, з історичною долею кожного народу, з його духовною культурою, важливим і неповторним елементом якої виступає музичне мистецтво. Національна музична культура – це духовна історія народу, написана за правилами музичної граматики та законами музичного мистецтва. У такому контексті безцінне значення має кожна національна музична культура, кожен етап її становлення, розвитку і входження у світовий музично-мистецький і загальнокультурний простір. З огляду на це надзвичайно важливе значення має знання і розуміння надбань вітчизняної музики, використання їх для власного духовного збагачення, у художньо-естетичному вихованні молодого покоління.

Неперехідне значення має предметна розробка теоретико-пізнавальних і методико-практичних питань музичного виховання молоді, зокрема підготовки вчителів музичного мистецтва, саме на матеріалах національних музичних скарбів. Переконана, що в такому контексті актуальним і практично корисним буде навчальний посібник «Сучасна українська музика», який підготувала автор цієї статті на основі апробованих фахово-теоретичних і навчально-методичних матеріалів. Видання рекомендоване до друку Вченою радою факультету соціально-педагогічної освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка. Його рецензували доктор мистецтвознавства, професор кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Олег Смоляк і кандидат мистецтвознавства, викладач-методист Тернопільського мистецького фахового коледжу імені Соломії Крушельницької, виконувач обов'язків доцента кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва ТНПУ імені Володимира Гнатюка, кандидат мистецтвознавства, доктор філософії Сергій Маловічко.

У посібнику висвітлено і систематизовано історичні передумови формування та періоди розвитку сучасної української музики від середини XX століття до наших днів, визначено основні художньо-стильові течії XX століття, техніки композиторського письма. Значна увага приділена творчості композиторів київської, львівської, харківської та одеської композиторських шкіл, подані й охарактеризовані взірці їх основних і показових музичних творів, притому з акцентом на загальнокультурний контекст. Видання адресоване викладачам і студентам гуманітарних та музично-мистецьких спеціальностей вищих закладів освіти, а також всім, хто любить і шанує українську національну музику, цікавиться її історією та сьогоденням. Практичне застосування навчального посібника буде теоретично і методично корисним для фахівців і аматорів, які займаються вивченням сучасних процесів у музичному мистецтві.

В матеріалах посібника враховано, що визначальною і характерною рисою формування духовності суспільства стає взаємовплив національних культур і це проявляється в розвитку всіх видів мистецтва. Вагомим фактором виступає активна міграція людей, що сприяє прискоренню процесів запозичення і поширення музичного досвіду, зумовлює адаптацію полістилістики до національного ґрунту.

Використаний у посібнику матеріал дозволяє зрозуміти підґрунтя витоків нових характерних рис сучасної української музики, а також окреслити вплив соціокультурних чинників, визначити стильову еволюцію, висвітлити сучасні композиційні техніки у творенні української музики, розкрити витоки різних мистецьких шкіл, охарактеризувати окремі музичні осередки, проаналізувати особливості функціонування і розвитку композиторської та виконавської творчості, що дає змогу заповнювати інформаційні прогалини в теоретичному музикознавстві. Теоретичними джерелами посібника були наукові, науково-популярні, навчально-методичні, періодичні видання та конкретні твори композиторів, а також матеріали численних зустрічей і бесід із провідними представниками українського музичного мистецтва різних регіонів України.

В першому розділі посібника охарактеризовано феномен сучасного українського музичного мистецтва, як важливого і впливового культурно-історичного явища національної духовної культури. Висвітлено особливості розвитку національної музики в період із середини XX до початку XXI століття, здійснено загальну характеристику авангардної епохи кінця XX – початку XXI століття, детально описано сучасні техніки композиції та нові жанри.

Тема «Етапи розвитку сучасної української музики середини XX – початку XXI століть» ілюструє, що у минулому та на початку нинішнього століття українська музика пройшла складний процес розвитку, обумовлений соціально-історичними процесами, який можна поділити на відповідні етапи. Перший етап – 1900-і – середина 1920-х років. У цей період було сформовано національну композиторську школу, фундатором якої став Микола Лисенко. У його творчості повною мірою розвинувся національно-романтичний стильовий напрям, якого дотримувалися Кирило Стеценко, Микола Леонтович, Яків Степовий, Станіслав Людкевич.

Другий етап – середина 1920-их – 1940-і роки. В цей час особливе значення мала діяльність Музичного товариства імені Миколи Леонтовича, навколо якого гуртувались композитори-новатори, поєднуючи у своїй творчості національні традиції і досягнення європейської музичної культури. Масовість культурно-освітнього руху та концертно-виконавської практики активно поширювалися від традиційних культурно-музичних центрів – Києва, Львова, Одеси і Харкова – до віддалених регіонів України. Створено виконавські колективи державного рівня: хорову капелу «Думка», Державний український народний хор, Державний симфонічний оркестр, філармонію, Капелу бандуристів Гната Хоткевича. Діяли театри опери та балету в Одесі, Києві та Львові.

Третій етап – 1941–1960-і роки, що характеризуються розвитком вокальної симфонії програмності, тенденцією до укрупнення, жанрового синтезу, переосмислення фольклорних, історичних пісень, дум і плачів. Композитори піддавалися репресіям з боку радянської влади, здійснювалася примусова русифікація та денаціоналізація, із вжитку була вилучена релігійна музика. Проте саме в цей час були організовані та діяли Державний український народний хор під керуванням Григорія Верьовки, Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського, Державна капела бандуристів УРСР під керівництвом Олександра Міньківського, тріумфували вокальні виконавці Дмитро Гнатюк, Євгенія Мірошниченко, Діана Петриненко, Ніна Матвієнко, тріо сестер Бойко.

Четвертий етап (1960 –1980-і роки) тісно пов'язаний із десталінізацією соціально-культурного життя країни: засновано видавництва «Мистецтво», «Музична Україна», поновлено видання журналу «Музика», діяли Львівська державна хорова капела «Трембіта» під керівництвом Павла Муравського, Прикарпатський ансамбль пісні і танцю «Верховина», чоловічий хор «Бескид» у Дрогобичі. Композитори і надалі звертаються до музики плакатно-ілюстративного та ліро-зображального характеру. Зокрема, чисельними були пісні та твори хорових жанрів. Поряд із цим відбулося стильове оновлення композиторської школи, поширилося експериментаторство в галузі сучасної техніки, з'явилися нові, зокрема камерні та синтетичні, жанри.

П'ятий етап (1980-і – початок 2000-х років) характеризується поступовим входженням національної музики у світовий музичний простір. Цьому сприяло глибоке проникнення у творчість наших композиторів західноєвропейського постмодернізму. В Україні проводяться фестивалі «Київ-Музик-Фест», хорового мистецтва «Золотоверхий Київ», «Музичні прем'єри сезону», сучасної музики «Контрасти» у Львові, «Два дні і дві ночі нової музики» в Одесі, «Харківські асамблеї», що набули міжнародного визнання.

Шостий етап – 2000-і роки і до наших днів. Музичне академічне мистецтво представлене носіями національної музичної культури – композиторами, мистецькими колективами та окремими виконавцями. Міжнародної слави здобули симфонічний оркестр Національної філармонії України, Національна опера України, муніципальний камерний хор «Київ» та інші. Набули популярності музичні конкурси та фестивалі: Всеукраїнський конкурс баяністів-акордеоністів «Візерунки Прикарпаття», Всеукраїнський конкурс виконавців на народних, струнних, духових та ударних інструментах імені А. Онуфрієнка, Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile», хоровий конкурс імені о. Северина Сапруна, профорієнтаційний конкурс «Музичний талант», фестиваль дитячої пісні «Ми діти твої, Україно».

В темі «Мікс авангардної епохи кінця XX початку XXI століть» наголошується, що у XX столітті – столітті найпотужнішого мозкового штурму і формування величезної кількості ідей, музиканти все частіше звертаються до «слуги науки» – математики. Розробляється ряд теорій, які класифікують нові співзвуччя, оцінюють ступінь їх напруги, розширюється простір нових тембральних можливостей, що частково допомагає аналізувати атональні твори, але зовсім не впливає на їх художню та естетичну сторону. Напрям авангардизму виявляє яскраву спрямованість на радикальне оновлення змістовних та формальних принципів творчості, на відмову від канонів мистецтва попередніх епох та вільне впровадження новітніх експериментів. Авангардизм і сьогодні продовжує розвивати свої мистецькі тенденції. Розщеплення музичної тканини на атоми, постійне експериментаторство, формування нової дійсності замість існуючої, революційність, соціальність мистецтва, його детальна критика й аналіз, виявлення «музичних штампів» та відхід від них – основні риси сучасної музики.

Тема «Сучасні техніки композиції та нові жанри» дає зрозуміти, що науково-технічний прогрес, індустріалізація та урбанізація суспільства, виникнення електронних технічних засобів збереження і передачі музичної інформації привели до суттєвого оновлення композиторської мови, її жанрово-стильових аспектів. Творчість вітчизняних композиторів відзначається інтеграційними процесами, освоєнням новітніх досягнень світового музичного мистецтва, перейняттям інновацій у національну музику, що дає змогу збагатити існуючі в ній жанри, стилі і наповнити музичні твори інноваційними засобами музичної виразності. XX століття стало періодом вирішення всесвітніх соціокультурних питань, що вплинули на становлення епохи нової музики. Її короткотривала періодизація на теренах України, здійснена з урахуванням впливу інонаціональних тенденцій та пошуків нового, стала свідченням інтенсивних змін в музичному мистецтві. Це зумовило майже одночасне співіснування таких напрямків як модернізм і постмодернізм, авангард та поставангард, що розділяють між собою взаємозалежні стилістичні модуси.

Сучасні композитори кінця XX – початку XXI століть використовують новаторські риси творчого письма: поєднання формотворчих принципів народного походження («нова фольклорна хвиля» та неофольклоризм), використання принципів джазового музикування, засобів естрадної ретромузики, полістилістики (стилізації, стильової гри) та колористичних виразових засобів сучасної музики у вигляді різних шумів, вишуканих тембрів, «звукових плям», кластерної техніки, а також елементів мистецтва дії, спрямованого на заміну традиційного художнього твору простим жестом, розіграною виставою, використання шумових ефектів.

Другий розділ навчального посібника присвячений композиторським та виконавським школам України другої половини XX – початку XXI століття. Динаміка сучасної української музики окреслила провідні естетичні підвалини та дозволила відзначити своєрідність різних композиторських та виконавських шкіл в єдності із загальнонаціональними засадами та крізь призму взаємодії із сусідніми національними школами. В цей же час наявність яскравих персоналій підтверджує не тільки неповторність традицій окремих регіонів, а й свідчать про багатогранність професійної музичної культури на національному та всеєвропейському рівнях. У посібнику характеризується життєтворчість відомих композиторів Львівської школи Анатолія Кос-Анатольського. Мирослава Скорика, Віктора Камінського, Олександра Козаревського, Богдана Фролька, Івана Небесного та виконавців високого мистецького рівня: скрипаля Якова Солокера, піаністки Оксани Рапіти, соліста Корнелія Сятецького. Київську школу представляють композитори Олександр Білаш, Леонід Грабовський, Леся Дичко, Євген Станкевич, Вікторія Польова, диригент Віктор Степурко, і виконавці: соліст Дмитро Гнатюк, піаністи Іван Карабиць і Ярослав Олійник, акордеоніст Ігор Осипенко. Музичне мистецтво Харкова презентують композитори Лев Колодуб, Олександр Літвінов, Володимир Золотухін, Микола Стецюк, виконавці Борис Михєєв (домбра) і Тетяна Веригіна (піаніно і вокал). Композитори Костянтин Данькевич і Сергій Шустов, інструменталісти Анатолій Шевченко (гітара) і Віктор Власов (акордеон) яскраво виражають високий рівень творчості персоналій музичного мистецтва Одеси. Багато сказано і про композиторські та виконавські школи інших міст і регіонів України. Зазначено, що сучасний музично-творчий процес в Україні пов'язаний з певним типом креативно-комунікативних операцій, які відображають культурно-естетичні реалії нинішнього українського соціуму.

«Мозаїка української естради» – змістовий предмет, який пропонує до вивчення третій розділ навчального посібника. Тут зазначається, що у 1920-х роках формуються ідейно-естетичні принципи вітчизняної естрадної музики як мистецтва, серед яких культивується загальнодоступність та легкість сприйняття. Всі жанри музичного мистецтва орієнтувалися на створення однорідної «музики для мас».

У 50-ті – 60-ті роки пісні виконувалися в основному під оркестр, також їх часто виконували хорові колективи. Народна пісня була основним поштовхом до написання власних пісень композиторами. Іноземним впливам їх творчість практично не піддавалися. Популярні композитори того періоду: Платон Майборода, Олександр Білаш, Ігор Шамо, Андрій Штогаренко, Аркадій і Віталій Філіпенки. Найвідомішими виконавцями пісень даного періоду були Дмитро Гнатюк, Микола Кондратюк, Валентина Купріна, Костянтин Огнєвой, Анатолій Мокренко, Олександр Таранець, Лариса Осипенко, Діана Петриненко, Юрій Богатіков, Юрій Гуляєв, Раїса Кириченко, багато з яких працювали і в оперному жанрі.

(Продовження у наступному номері)

ХРАМ ВОЗДВИЖЕННЯ ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО – КРЕМЕНЕЦЬКА СВЯТИНЯ

Анатолій БАГНЮК

«Храм Воздвиження Чесного Хреста Господнього в місті Кременці» – сьома книга із серії «Кременеччина: минуле й сьогодення. Сторінки пам'яті». Її підготував тандем авторів, аматорів-краєзнавців – педагог і журналіст Валентина Шпак і краєзнавець, громадський діяч Василь Олійник. Це далеко не перше їх краєзнавче дослідження: вони мають значний літературний доробок з історії нашого краю, конкретно, за тематикою становлення та розвитку освіти, розгортання національно-визвольного і повстанського руху на Кременеччині та Волині.

Зокрема, Валентина Шпак працювала над книгами «Кременецький ліцей – центр освіти і культури краю у 20–30-х роках ХХ ст. Особистості», «Духовна православна семінарія у Кременці в 1919–1939 роках», «Alma mater в іменах», «Кременецька обласна гуманіарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка (від минулого до сьогодення)», «Собор Преображения Господнього у Кременці». За сприяння та при безпосередній участі Василя Олійника побачили світ по три книги із серії «Нескорена Кременеччина» та серії «Кременеччина: минуле й сьогодення».

Рецензоване видання опубліковане кременецьким видавництвом Василя і Марії Деревінських «Малий видавничий дім». Всі редакторські роботи взяли на себе автори книги; комп'ютерний сервіс забезпечили Василь Деревінський і Юрій Яблонський. У книзі використані світлини з архівів Василя Олійника, Олександра Мінчука і Юрія Гаськевича. При підготовці книги проаналізовано матеріали 45 літературно-інформаційних джерел, серед яких – публікації кременчан Гаврила Чернихівського, Валентини Шпак, Володимира Собчука, Анатолія Багнюка, Святослава Бодяка, Олега Головатюка, Олександра Гаврилюка. Видання рецензували кандидат історичних наук, доцент Олександр Соловей, настоятель храму Святого Архистратига Михаїла ПЦУ с. Лосятин, аспірант Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка, протоієрей Василь Хоміцький, настоятель храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього м. Кременця, протоієрей Василь Ярмолюк.

У «Передслові» до книги увага спрямовується на висвітлення розвитку та функціонування релігійних храмів у Кременці, зокрема храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього, останніх трьох десятиріч з його історії, зусилля кременчан та їх участь у відбудові приміщення храму, а також сучасного життя церкви та її парафіян.

В загальнотеоретичній частині дослідження дано лаконічну характеристику релігійній свідомості українців, що виростала на ґрунті дохристиянських вірувань наших предків із засвоєнням світоглядно-моральних цінностей, духовних скарбів і канонів християнства як однієї зі світових релігій. Коротко висвітлено період утвердження християнства в Києво-Руській державі, належна увага приділена загальній характеристиці релігійного життя нашого краю в його історичному контексті.

До позитиву книги слід віднести увагу, виявлену авторами до історії 14 основних кременецьких храмів. Тут зустрічаємо згадки про храми, які зникли в далекому минулому: церква Преображения Господнього з монастирем при ній на горі Сичівка, храм Святого Архістратига Михаїла на Замковій горі, Воскресенська церква в районі нинішньої вулиці Базарна, церква Святої Параскеви П'ятниці в Запоточчі, Трьохсвятительський храм Волинської духовної семінарії, храм Святого Духа і монастир Богоявлення Господнього в центрі міста. Останній знайшов своє історичне продовження як православний чоловічий (1865), а потім жіночий (1953) Богоявленський монастир (за краєзнавчим музеєм). Із XVI століття діє церква Різдва Пресвятої Богородиці на Туниках.

Особливі слова сказані про собор Преображения Господнього, який знаходиться в історичному корпусі колишнього єзуїтського колегіуму XVIII століття і поступово став духовним осередком, у якому дбають про внутрішній світ людини, її свідомість, світоглядні орієнтири, плекають людські цінності…». Йдеться у книзі і про храм Покрови Пресвятої Богородиці, що в районі залізничного вокзалу, храми Святого Рівноапостольного князя Володимира і Святих Петра і Павла на Перелісках, про церкву Святої Мучениці Тетяни, що біля Волинського ліцею імені Нестора Літописця, та про відновлену церкву Святої Трійці на Калантирі. Багато сказано про новозбудований храм Різдва Пресвятої Богородиці (в районі цукрозаводу) Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ та про костьол Святого Станіслава у центрі міста. Приділена увага іудейським сакральним спорудам, яких у Кременці до часів Голокосту було близько двадцяти.

Церковне життя Кременця і Кременеччини відображене на фоні загальнонаціональної боротьби за незалежність української церкви, в руслі намагань населення «розмоскалити» православну церкву на Волині та пробудження релігійного життя, духовно-церковного відродження в Україні та регіоні.

Належно описані зустрічі мешканців міста і району з ієрархами національної церкви, вдадикою УАПЦ Володимиром Романюком і першим Патріархом Київським і всієї України Мстиславом. Названі десятки імен національно свідомих вірян, які максимально включилися в конкретну роботу по відновленню діяльності парафіяльних громад і відбудови храмів, чим подвижницьки долучилися до відродження духовно-релігійного життя нашого краю.

Зрозуміло, що основна частина змісту книги стосується історії та сьогодення храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього, або, як ще його називають, Чеснохрестської, чи Хрестовоздвиженської, церкви. За твердженнями дослідника історії Волині Миколи Теодоровича, витоки храму слід шукати орієнтовно в XI столітті, коли на Чернечій горі (нині – гора Черча) було збудовано Чеснохрестську церкву і монастир при ній. Історія храму, як і вся історія нашого народу, була складною і динамічною, як з часовими і просторовими змінами, так і з конфесійними спрямуваннями. З кінця XVIII століття церква стає православною, а нинішнього архітектурного вигляду вона набирає наприкінці XIX століття. До речі, в 20-30-х роках ХХ століття Божа служба в храмі здійснювалася українською мовою, а семінаристи Кременецької духовної православної семінарії саме тут проходили священичу практикутській церкві. Одним із таких практикантів був кременчанин Василь Скакальський, який згодом став дияконом храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього, заснував церковний хор; після війни потрапив до Канади, звідти – до Південної Америки, де служив архіпастирем як єпископ Іов. Рішенням комуністичної влади в 1958 році храм було закрито. Богослужіння відновилося лише в 1990 році. Спочатку парафія належала до УАПЦ, з 2013 року – до УПЦ Київського патріархату. Нині входить до Православної Церкви України.

Чеснохрестська церква, як і всі православні храми, – не звичайна споруда, а справжній витвір мистецтва. Завдяки таким якостям церковна споруда несе в собі, крім естетичного змісту, ще й історичні відомості, виступає частиною нашої національної пам'яті. У церковній споруді знаходять відображення закономірності та особливості церковної архітектури, які визначаються суспільно-політичними і національними тенденціями, наслідуванням традиційних зразків, стилів минулого, а також новими тенденціями в будівельному мистецтві та можливостями новітніх будівельних технологій. Чеснохрестський храм спорудили й оздобили волинські майстри, надали йому традиційних ознак української сакральної архітектури, навіть характерних рис волинського стилю у зведенні церковних споруд.

Кілька десятиліть існування в «бездоглядному» режимі негативно вплинули на технічний стан церковного приміщення та прилеглої території. При храмі було створено ініціативну групу самовідданих і працьовитих парафіян, яких об'єднала спільна мета – якнайшвидше створити матеріально-технічні умови для повноцінного відновлення Служби Божої. Серед тих, хто першим доклав своїх рук до відродження храму, автори книги називають Олександра Юр'єва і подають його спогади про відбудову Чеснохрестської церкви. Саме в цих спогадах ми зустрічаємо більше сотні імен національно свідомих жителів Кременця, які власними силами, власним коштом і коштом своїх рідних і близьких сприяли відродженню Божого храму. Внаслідок їх самовідданості та жертовності стало можливим вже у вересні 1990 року провести перше богослужіння, а в листопаді цього ж року – зустріти у храмі першого Патріарха Київського і всієї України Мстислава, який благословив відновлення цієї давньої кременецької святині. 27 вересня 1991 року, саме на День Воздвиження Чесного Хреста Господнього,Тернопільський владика Василь Бондарчук у присутності півтора десятка священиків і багатьох сотень вірян провів освячення храму.

В розділах «Храм Господній – шматочок Неба на Землі», «Відновлення Богослужінь» та інших описуються художньо-естетичні та стилістичні особливості храму, організаційні, матеріально-фінасові, колективні та особистісні зусилля мешканців міста з повернення святині у сферу духовного життя краю. Багато сказано про духовенство храму, про його перших священнослужителів і, зрозуміло, про його нинішнього настоятеля, протоієрея Василя Ярмолюка, який під час навчання в Київській духовній семінарії брав участь у відбудові Свято-Михайлівського собору, а його однокурсниками по семінарії були Сергій Доменко (блаженний митрополит Епіфаній), Андрій Писик (архієпископ Тернопільський і Кременецький Нестор). Книга залишає для історії імена інших священнослужителів храму Воздвиження Чесного Хреста Господнього – Богдана Бондарчука, Бориса Тарнавського, Василя Батькевича, Олексія Ткачука, Сергія Галевича.

Приваблює розділ, присвячений церковному хору, засновником і першим регентом якого був випускник Кременецької духовної семінарії, шанований у краї фахівець духовної музики Микола Матерський. І зробив він це у свої 75 років! Створений ним хор Чеснохрестської церкви співав не лише у своєму храмі, а й багатьох інших церквах краю, виступав на Сумщині в переддень Всеукраїнського референдуму, закликаючи до голосування за українську державну і духовну незалежність, став переможцем Фестивалю церковного співу у Львові, а в загальному, за перші роки свого існування дав понад 250 концертів духовного співу! Автори книги поіменно і по групах голосів називають 68 хористів 90-х років, які співали в ім'я Господнє, на славу України та для зміцнення духовної сили кожного із нас.

Розповідь про храм була б далеко неповною, якби не згадати про його прихожан – і тих, хто його відновлював, і тих, хто пов'язав із ним своє духовне життя. Серед таких людей високого духу, поборників національної церкви і патріотів української держави – десятки представників нашого навчального закладу: Василь Рудзінський, Надія Рудзінська, Лілія Слєдзінська, Сергій Королюк, Ігор Заведюк, Юлія Редько, Стефанія Шимко, Анатолій Грицаюк, Ольга Бочелюк, Марія Василишин, Володимир Мануїлов та інші. Сказано багато щирих і потрібних слів про багатьох відомих прихожан храму, які приходили сюди на молитву Господню і кого звідси проводжали в останню путь. Таким був член ОУН, багаторічний в'язень сталінських таборів, мешканець Кременця Василь Кірчик. Парафіянами Чеснохрестської церкви були учасники визвольних змагань, наші краяни Віктор Юрченко, Олександр Мазур, Михайло Медвецький («Хрін», відомий командир повстанського загону). Тут прощалися кременчани зі своєю краянкою, українською поетесою Галиною Гордасевич.

До парафіян храму належали шановані у краї люди Микола Цибульський, Анатолій Курасов, Богдан Кульчинський, Аверій Грицюк, Микола Кіщун, Борис Скоропляс, Олена Сімонова і Лариса Журавльова,Марія, Євгенія і Софія Скакальські, Марія Кіщун та багато інших, хто з ласки Божої та під опікою Господньою своєю сподвижницькою працею відродили для нащадків неповторний духовний дар – храм Воздвиження Чесного Хреста Господнього – одну з духовних святинь нашого міста.

ПІШОВ, ЩОБ ЗАЛИШИТИСЯ...

Він був Альфою та Омегою всіх урочистостей, які проходили як у районному Будинку культури, так і в нашій академії декілька десятиліть поспіль. Навіть важко уявити собі такий піднесений «Гімн України» чи «Шлях до Шевченка» в іншому виконанні. Це було просто незаперечним пісенним еталоном Володимира Дзюми.

Сольні та колективні виступи з творами вітчизняної класики та сучасної української естради, щорічні, яскраво колоритні щедрівки і колядки, професійні музичні заняття зі студентами в академії та своїми колегами в Будинку культури – це тло, на якому відбувалося професійне сходження «золотого голосу» нашого древнього Кременця та всього регіону.

Не менш потужним був родинний фон, де поступово формувалися його якості люблячого сина, чоловіка, батька, дідуся. Так, він пізнав повноту щастя, залишаючись надзвичайно світлою і скромною людиною, яка не прагнула до слави, а жила лише безмежною любов'ю до сім'ї, роботи, друзів, до життя. До Неба, яке благословило на світ. І до рідної землі, яка так рано прийняла його у свої обійми.

Пам'ять про Володимира Дзюму назавжди буде в наших серцях чистою і вічною, а його голос залишиться звучати і для майбутніх поколінь.

НЕБЕСНА СОТНЯ СТУКАЄ В СЕРЦЯ

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

Це пекельне багряно-чорне небо над Майданом донині стоїть перед очима. Ця стражденна земля під ногами напилася стільки крові, що й досі стогне, так і не дійшовши до тями від нестерпного болю за своїх синів і дочок. Бо знає, що вони ж ішли не лише заради себе, а й за нас із вами. За наших дітей, котрі

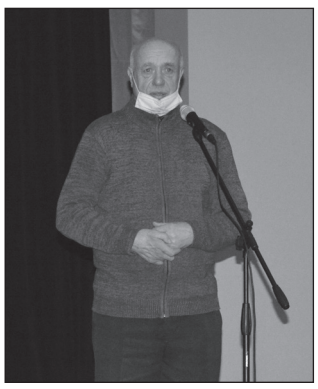

нині досягли їхнього віку. За тих чужих, що вчилися робити перші кроки чи готувалися прийти у цей світ. І навіть за своїх, які мали колись народитися щасливими і вільними.

Та тоді не збулося… Чорні демони розтерзали їхні чисті і світлі мрії, а їх невинні душі прийняло Високе Небо до лав своєї Небесної Сотні, що тільки й залишилася у назві. Бо лік давно пішов на тисячі. Бо згодом ми вже почали втрачати точне число загиблих героїв. І землю. І спокій. І мир. А ще пізніше цих світлих ангелів раптом перестануть вважати героями, а їхній подвиг назвуть переворотом.

Болить… Кривавить душа… Тому що там, на передовій продовжують гинути наші захисники. Ламаються долі молоденьких вдів, малих дітей-сиріт. Передчасно сивіють батьки і мужніють від горя матері, котрі у нестерпному відчаї обіймають своїх дітей-ангелів лише у тривожних напівснах…

А комусь усе це зовсім не болить! Хтось іде назустріч ворогу і стелить йому дорогу тілами своїх юних і старших співгромадян. Тому і виникає багато «чому?», на які врешті треба дати відповідь.

Всі ці непрості питання пульсували у думках і почуттях кожного, хто був присутнім на вечорі пам'яті Героїв Небесної Сотні, що пройшов у залі Тадеуша Чацького нашої академії і був підготовлений студентським експериментальним театром «Пілігрим» нашої академії (керівник і сценарист-постановник Василь Скоропляс).

Сторінки майданної поезії Людмили Максимлюк, Тетяни Власової, Андрія Любка, Юрка Журавля, Мар'яна Савки, Назара Гузія і кременчанки Дзвінки Торохтушко читали актори «Пілігриму» Андріана Москалюк, Вікторія Бершеда, Марія Мазовіта. Авторський вірш презентував наш магістрант, талановитий поет, член Національної спілки письменників України Павло Старух.

Під час концерту-реквієму прозвучали пісні у виконанні викладача педагогічного коледжу Олега Люлюка («Заплакало небо» Василя Гринчука на слова Богдана Пісного) та Дарії Сульжик («Чорна Квітка» Олександра Тищенка і Петра Маги; «В нашому серці» і «Назавжди» з репертуару Андріани). Світло- і звукорежисер виступу – Олександр Ковень.

НЕ ПООБІЧ, А НА БИСТРИНІ ЧАСУ

(ювілейний бібліографічний огляд творчості Григорія Штоня)

Ольга СТАВІНСЬКА

Ім'я Григорія Штоня добре відоме знавцям вітчизняної літератури. Безперервна і вагома здобутками праця в літературознавчих розвідках, а також різних літературних жанрах (ліриці, прозі, драматургії та кіносценаріях) забезпечили йому особливий статус в українській літературі.

Народився Григорій Максимович Штонь 13 березня 1941 р. в с. Вербовець Лановецького району Тернопільської області. У 1967 р. закінчив Дрогобицький ДПІ ім. Івана Франка. Наступні три роки працював вчителем середньої школи № 3 у Дрогобичі. У 1970 – 1973 рр. навчався в аспірантурі Інституту літератури ім. Тараса Шевченка АН України, де після успішного захисту кандидатської дисертації «Морально-етична проблематика сучасної української прози» (1975 р.) працював молодшим, згодом старшим науковим співробітником, а з 1994 до 1999рр. виконував обов'язки заступника директора з наукової роботи цієї установи. У 1999 р. захистив докторську дисертацію «Духовний простір української ліро-епічної прози». Протягом 2001–2016 рр. – професор кафедри історії української літератури і шевченкознавства Київського НУ ім. Тараса Шевченка. З 2016 – професор кафедри української мови і літератури та методики їх навчання Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка.

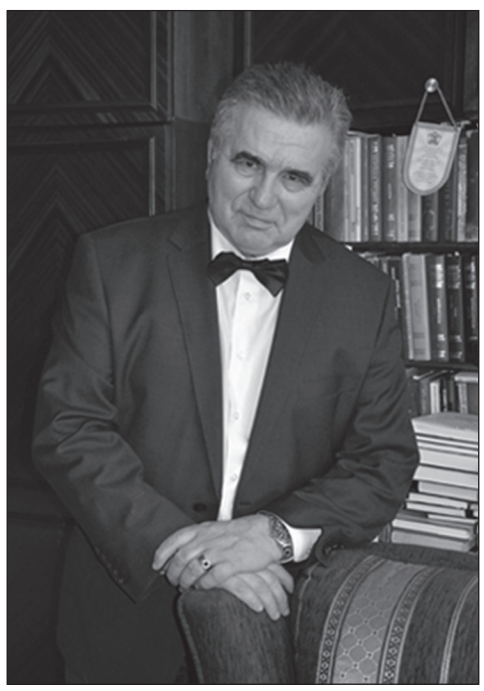

Григорій Штонь – доктор філологічних наук, літературознавець, літературний критик, автор більше 200 літературно-критичних статей, наукових праць та монографій. Сфера наукових інтересів: українська література другої половини XIXст., франкознавство, шевченкознавство, європеїзм в українській літературі. Учасник та організатор міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій, член редакційної колегії наукового видання «Слово і час», Національної спілки письменників України. У 2002, 2003 роках – лауреат Літературної премії «Коронація слова». Людина різнобічного таланту, він відомий як майстер не тільки слова, а й пензля. Автор творів живопису, що експонуються на художніх виставках, зокрема портретів скульптора І. Кавалерідзе, художника Т.Мельничука, письменника Ю.Покальчука, Б.Рубчака та інших. За його сценаріями знято документальні та художні фільми, серед яких – одна з перших стрічок про УПА «Стрічені світанки» (1988; знятий 1995), «Чорна рада» за твором П. Куліша (1991; знятий 2000).

Літературознавець Г.Штонь уже в ранніх літературно-критичних публікаціях та в першій дослідницькій праці «Становлення нової людини і літературний процес» (1978) зосередився на одному літературному жанрі – прозі, якій він присвятив і свої пізніші літературно-критичні портрети («Романи Михайла Стельмаха» (1985); «Анатолій Дімаров» (1987)) та численні публікації в колективних збірниках, періодичних виданнях, академічних історіях української літератури. Він є співавтором підручника «Історія української літератури XX століття у 2 кн. : навч. посібник. Кн.2. Ч.1. (1940-ві – 1950-ті роки), ключових розділів «Проза (40–50-ті, 60–80-ті рр.)», де майстерно відтворив постаті українських письменників: «Улас Самчук», «Михайло Стельмах», «Григорій Тютюник», «Анатолій Дімаров», «Віктор Міняйло». У 1996 році, як член авторського колективу видання, удостоєний Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка.

Своєрідний підсумок власних поглядів на українську прозову спадщину дослідник підбив у проблемній монографії «Духовний простір української ліро-епічної прози», де представлено одну з перших спроб розгляду української ліро-епічної прози XIX-XX ст. в якості явища, неподільного на сегменти з однозначною їх історичною пропискою у часі, що спонукав чи був просто причетним до їхньої першоз'яви. Цим часом автор небезпідставно вважає усе минуле українського народу, котрий якраз цьому різновиду прозового мислення передав виплекану упродовж віків мову, а з тим і художньо-духовні її скарби, які цей народ формували і берегли. Загальноцивілізаційна вартість наголошених скарбів у дослідженні розглядається на доволі широкому філолого-філософському тлі: праці Гегеля, О.Потебні, М.Бердяєва, М.Гайдеггера, К.Ясперса, К.Юнга разом із літературно-критичним спадком Д.Чижевського, С.Єфремова, М.Зерова, Ю.Шереха є органічною складовою авторських міркувань про художній феномен «українського реалізму», його духовну ауру та націєтворчий зміст.

Пізніше, займаючись науковою (в академічному Інституті літератури) та викладацькою діяльністю (в КНУ ім. Тараса Шевченка, Кременецькій ОГПА ім. Тараса Шевченка), він, по суті, лише поглиблював напрацьоване у згаданих дослідженнях, опублікувавши низку статей, передмов чи післямов до видань прозаїків-класиків і учасників сучасного літературного процесу. Відмітимо лише наявні в фонді нашої бібліотеки «Духовні стратегії епіки Бориса Харчука», «Візійна складова поетичного мислення Словацького і Шевченка», «Сходи на землю».

Літературознавець вивчав і писав про те, що йому самому подобалося, про все високопорядне в літературі. Як розповідає про себе сам автор, «найголовніше заняття – компонувати різні тексти. Не як щось апріорно модерне, з витребеньками. Ні, сума слів має між собою порозумітися, впрягтися в певну думку, не прямо висловлену, а опосередковано. Точніше, стаття, п'єса, роман закінчують самі себе. Я завжди міняв заняття. Поезія. Драматургія. Романістика. Літературознавство. Критика. Жінки. Малював. До п'ятдесяти років я вважався критиком і якимось там літературознавцем. Інші жанри до часу не тривожив. Коли ж мій світ на рівні інтуїції почав мінятися і з моєї середини почав виборсуватися невідомий мені Хтось, я взяв і вродив кілька повістей. Паралельно – десяток оповідань».

Ще за радянського часу Г.Штонь випустив книжку «Пастораль: повісті, оповідання», в якій кинув виклик деяким стереотипам української сільської прози. У збірці відстежується процес формування людської долі, повної злетів і душевних драм. Автор зазирає в психологічне підґрунтя зламних ситуацій, подій, вчинків, котрі переінакшують життя героїв, штовхають до прискіпливого перегляду минулого... Володимир Яворівський з подивом зазначив, що «критик Штонь, який живе нібито раціо, може займатися характерологією, та ще й з психологічними вивертами, що інтелектуальний «набряк» автора практично не затуляє поліфонію почуттів, рельєфність натур, конкретику подій».

Самовираз таланту продиктований найрізноманітнішими факторами буття, а величина обдарування вимірюється саме масштабами суб'єктивності його особистості, котра перебуває в постійних пошуках власної сутності. Результатом такого пошуку стала збірка поезій талановитого українського письменника «Візії» про духовно-філософські пошуки сучасної людини, таємниці її душі і буття, спрямована на самозаглиблення з метою вивчення власної сутності в сучасному хаотичному світі. Серед мотивів поезій збірки – різногранність людської душі, поет і муза, митець і буденність, душа й тіло, спогади про минуле, усвідомлення вищої сутності, споглядання вічності, самотність, еротичне начало як шлях до вічної гармонії.

Книга прози «Тернова мушля» продовжує пошуки автором письма, яке б усіма компонентами своїх форми і змісту було б сучасним. Порушені романом «Затіння» та повістями «Пришелець» і «Марта» проблемні масиви височіють над власне життям, яке від пером автора щораз набирає змісту і якостей, поповнення диханням вічності людського буття. Природна і всепроникна філософічність художнього мислення і вислову – найпомітніша риса авторської манери, що, безперечно, віднайде на українських духовних теренах достатню кількість її прихильників.

Дев'ять творів видання «П'єси» – своєрідне доповнення до доробку Г. Штоня, знаного досі як критик, літературознавець, прозаїк, поет, художник. Кожну з цих п'єс вирізняє визивна тематична і художня самодостатність. Спільним їхнім творчим знаменником є прагнення цілковитої природності подієвого плину, де переважає впізнання духовна звичайність і витончена психологічна дискурсивність. Міфологізм, філософічність, піддатна реалістичному художньому викладу візійність художнього світу певної частини п'єс продиктовані прагненням до діалогу з читачем і глядачем про драматизм людського буття як щоденну і вічну його якість. Драматург провокує до різних сценічних прочитань своїх творів, водночас дбаючи про цілковиту прозорість і сталість наскрізного їхнього змісту.

ПОЄДНАНІ ПЕРЕМОГОЮ

Місто Нант знаходиться на заході Франції і є одним з найбільших промислових та інноваційних центрів країни з багатою історією і культурною спадщиною, безліччю чудових пам'яток і музеїв, замків і художніх галерей. На перший погляд, воно не має жодного відношення до нашого старовинного Кременця. Проте ніколи не треба робити поспішних висновків. Бо виявилося, що ці два міста нещодавно поєднала чудова подія спортивного життя: у Нанті проходив Чемпіонат Європи з легкої атлетики у приміщенні серед спортсменів з порушеннями розвитку і його учасницею стала представниця Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, магістрантка 11-Фмз групи, майстер спорту України міжнародного класу Ольга Зазуляк.

Легкоатлетка займається улюбленим видом спорту у Тернопільській ДЮСШІ Інваспорт» під керівництвом свого наставника, заслуженого тренера України Івана Салука і вже неодноразово досягала високих успіхів у змаганнях.

Разом з нею Чемпіонаті Європи змагалися легкоатлети із п'яти європейських країн, в тому числі 11 спортсменів української команди, які вибороли 7 золотих, 4 срібних і 2 бронзові медалі. Успіхи своїх вихованок також розділяє заслужений тренер України Михайло Васірук.

У бігу 4×200 м Ольга Зазуляк разом зі своїми колегами по команді Русланою Муравською, Людмилою Даниліною та Юлією Шуляр здобули срібні нагороди. Крім цього, наша спортсменка стала четвертою у стрибку в довжину і завоювала «срібло» у потрійному стрибку з результатом 11.18 м. Вітаємо нашу переможницю і зичимо гарної фізичної форми та подальших перемог у майбутніх спортивних турнірах! Нехай перемога частіше єднає наше місто зі світом!

НА ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ-КРАЯН

Віктор ГОЛУБ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту

Наш регіон відзначається багатьма культурно-духовними традиціями, спрямованими на виховання нинішнього покоління мешканців краю в дусі поваги до історичного минулого та пошани до видатних особистостей, що здійснили життєвий подвиг в ім'я нинішнього дня. Серед таких місцевих патріотичних традицій – Міжобласний турнір із футзалу за Кубок пам'яті воїнів-афганців Валерія та Михайла Циганюків і Героїв Небесної Сотні, який проводиться на спортивній базі нашої академії, а його організаторами виступають науково-педагогічні працівники спеціальності «Фізичне виховання». Цьогоріч такий турнір відбувся вшосте. В ньому брали участь шість футбольних дружин із Тернопільської, Рівненської, Львівської та Хмельницької областей: «Спартак» і «Кристал» із Дубно та «Костопіль» з однойменного міста (Рівненщина), «Енергетик» з усім відомого міста Нетішин, що на Хмельниччині, «Броди» із не менш відомого райцентру на Львівщині та наша «Академія».

Міжобласний турнір із футзалу, окрім культурно-духовного, має і професійне значення – він сприяє розвитку цього виду спорту в Західному регіоні України, підвищенню рівня майстерності футболістів – учасників змагань, здійснює пропаганду здорового способу життя серед населення регіону та студентської молоді, надає нового імпульсу профорієнтаційній роботі серед учнів регіону з метою її залучення до навчання в академії

До складу Оргкомітету турніру, очолюваного деканом факультету фізичного виховання та біології, доцентом Олександром Бережанським, увійшли завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, доцент Віктор Голуб, заслужений працівник фізичної культури і спорту України Анатолій Антонюк, представник Тернопільського обласного відділення Спілки воїнів-афганців Іван Лісовий, начальник відділу сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрій Станіславенко, голова студентського профкому академії Андрій Заблоцький, спортивні фахівці Сергій Сиротюк і В'ячеслав Торський. Основний обсяг практичної роботи при підготовці та проведенні турніру виконали науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики фізичного виховання Галина Кедрич і Василь Довгаль. Турнір обслуговувала бригада арбітрів у складі Андрія Саєнка, Василя Коханця, Галини Кедрич, Василя Довгаля, Олега Трачука, Дмитра Кужеля, Олександра Томича.

На урочистому відкритті турніру до його учасників з вітальними словами звернулися представник Тернопільської обласної організації Спілки воїнів-афганців Олександр Дідик, начальник відділу сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрій Станіславенко, декан факультету фізичного виховання та біології, доцент Олександр Бережанський.

Турнірні баталії розпочалися зустріччю нашої «Академії» з нетішинським «Енергетиком» – і «академіки» здолали «енергетиків» з рахунком 4:2, чим зробили перший крок до перемоги в турнірі. Після цього розпочався тріумфальний хід нашої футбольної дружини до заповідного Кубка: хлопці продемонстрували дійсно «академічну» гру і з рахунком 8:1 обіграли львівські «Броди», 11:3 – рівненський «Костопіль», із «сухим» рахунком 12:0 буквально розгромили дубенський «Кристал» і в напруженій боротьбі досягли перемоги над іншою дубенською командою «Спартак» з рахунком 5:4. У підсумку, «Академія» нашої академії показала академічний футбол: не втратила жодного очка, забила найбільшу кількість голів – 40, пропустила найменшу кількість м'ячів – 10. І стала беззаперечним переможцем VI-го Міжобласного турніру з футзалу за Кубок пам'яті воїнів-афганців Валерія і Михайла Циганюків і Героїв «Небесної сотні». Друге місце дісталося нетішинському «Енергетику», а на третьому – команда «Костопіль» із Рівненщини.

Нашу команду до перемоги привів її незмінний тренер, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Анатолій Антонюк. Героїв треба знати поіменно, тому повідомляємо, що «Академія» виступала в такому складі: Максим Чернявка (капітан), Антон Панкевич, Олександр Волков, Михайло Ковальчук, Олександр Горошко, Андрій Кулініч, Михайло Соколинка, Віталій Шепель, Віталій Дмитрук, Роман Оруджев, Юрій Тригуба, Андрій Рудий.

Оргкомітетом визначені кращі гравці турніру в різних номінаціях. В загальній номінації титул «Найкращого гравця» отримав Василь Шомко із нетішинського «Енергетика». «Кращим бомбардиром» став Михайло Ковальчук із нашої «Академії», а «Кращим голкіпером» – Владислав Костючок із рівненського «Костополя». Титул «Кращого захисника» отримав дубенчанин Назар Мірко, а гравець команди «Броди» із Львівщини Денис Фещин став «Гравцем глядацьких симпатій».

Нагороди учасникам змагань – Кубок, медалі, грамоти та «солодкі призи» від Оргкомітету, від Тернопільської обласної організації Спілки воїнів-афганців, відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради вручили декан факультету фізичного виховання та біології, доцент Олександр Бережанський, начальник відділу Кременецької міськради Андрій Станіславенко і доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Микола Божик.

ДОРОГА ДО ПЕРЕМОГ

Німецьке місто Клінгенталь, що знаходиться в землі Саксонія, славиться не лише виготовленням фірмових акордеонів та губних гармошок: воно також відоме своїми традиціями гірськолижного спорту.

Саме в Клінгенталі в середині цьогорічного січня відбулись індивідуальні змагання Континентального Кубка з лижного двоборства, серед 70 учасників яких боролися студенти 12-Фс групи нашої академії, майстри спорту з лижного двоборства Олександр Шумбарець і Віталій Гребенюк. Змагання проходили у шість етапів. І хоч вони не принесли нашим спортсменам високих результатів, та лижники мали чудову нагоду позмагатися зі своїми сильними колегами на знаменитому трампліні Vogtland-Arena.

Ще одні аналогічні індивідуальні змагання Континентального Кубка з лижного двоборства і з цими ж учасниками пройшли 26 січня в австрійському місті Ейзенерц та стали черговим кроком у підготовці до Чемпіонату світу з лижного двоборства серед юніорів і дорослих у м. Лахті (Фінляндія), який планується на 10 – 14 лютого.

Під час розмови з нашими лижниками ми дізналися, що Олександр Шумбарець і Віталій Гребенюк займаються улюбленим зимовим видом спорту ще з молодшого шкільного віку. Із вдячністю вони говорять про своїх наставників-тренерів Олега Бережанського, Олександра Точинського, Петра Генюка, Руслана Баланду, Ярослава Карпця та нинішнього старшого тренера збірної команди України з лижного двоборства Миколу Козлова.

Позаду у наших лижників – чимало успіхів, спортивних досягнень і перемог: обоє були багаторазовими учасниками Континентального Кубка, Чемпіонатів України, Європи, Юніорського Чемпіонату світу; переможці Чемпіонату України серед дорослих (друге і третє місця); Олександр Шумбарець піднявся на першу сходинку Чемпіонату України серед юніорів.

На запитання, як спорт впливає на навчання, хлопці дружно відповіли, що в академії їм набагато легше вчитись, бо нема так багато предметів. А відповідь про бачення власного майбутнього просто приємно вразила: «Тільки у великому спорті! І обов'язково з високими результатами, з перемогами, бо заради цього і живемо».

Як це чудово, що сьогодні, у такий непростий час, молоді люди так вдало знайшли свою дорогу, впевнено йдуть нею і знають, чого хочуть від життя. Залишається тільки підтримати їх, побажати здоров'я, щастя, успіхів і перемог!

НА ФУТБОЛЬНОМУ ПОЛІ – ДІВЧАТА

Галина КЕДРИЧ

Серед багатьох спортивних традицій нашого навчального закладу – проведення святкових спартакіад, спортивних змагань, товариських зустрічей і турнірів, приурочених вшануванню пам'яті відомих людей краю, знаменних подій в історії нашого суспільства, загальнонаціональним і професійним святам. Серед них – щорічний Міжобласний турнір із футзалу серед дівчат з нагоди 8 Березня, який цьогоріч став уже восьмим. Спортивний комплекс академій приймав гостей – учасників змагань і вболівальників – із Тернопільської, Львівської та Рівненської областей. Яскрава, видовищна і напружена боротьба захопила учасників турніру та глядачів від першого матчу до заключного. Своєрідний футбольний подарунок до свята весни та жіноцтва подарували і самим собі і своїм уболівальник майстрині шкіряного м'яча із Тернополя – команди «Футбольна академія», «Чемпіон–1» і «Чемпіон–2»; із м. Буськ Львівської області – «ДЮСШ»; із м. Гоща Рівненської області – «Гощаночка»; нашого закладу вищої освіти – «Академія».

Команди-учасниці турніру були розподілені на дві групи: до першої увійшли наша «Академія», львівська «ДЮСШ» і тернопільський «Чемпіон–2»; до другої – тернопільські команди «Чемпіон–1», «Футбольна академія» та рівненська «Гощаночка». Змагання в групах проводилися за коловою системою. Дві перших команди із групи виходили до наступного етапу турніру, де вже діяла олімпійська система спортивного протиборства.

Чітко організував роботу суддівської колегії турніру головний суддя, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Василь Довгаль. Якісно обслуговували футбольні матчі судді Василь Коханець, Микола Довгий, Олег Трачук; оперативно працювали секретарі турніру Тетяна Гутник і Андрій Саєнко та хронометрист Іван Томаєр.

До фінальної частини турніру увійшли тернопільські «Чемпіон–1» і «Чемпіон–2», рівненська «Гощаночка» та львівська «ДЮСШ». У матчі за третє місце футбольні «мечі схрестили» «Гощаночка» і «ДЮСШ». Рівненчанки буквально «розгромили» львів'янок з рахунком 8:1, а відтак і стали бронзовими призерами турніру. Фінал святково-футбольного дійства став виключно тернопільським: спортивний двобій за перше місце розгорівся між командами «Чемпіон–1» і «Чемпіон–2». Гра проходила з високим ступенем спортивної напруги, з багатьма захоплюючими моментами, в яких спортсменки продемонстрували свою витончену майстерність у володінні шкіряним м'ячем і в розумінні тонкощів командної гри. У виключно рівній, напруженій до останньої секунди матчу боротьбі перемогу з рахунком 2:1 буквально «вирвали» футболістки команди «Чемпіон–1». Вирішальний гол записала на себе нападниця команди-переможця Світлана Яруш, яка визнана кращим гравцем «Чемпіона–1» як чемпіона турніру, присвяченого Міжнародному жіночому Дню. Кращими гравцями святкового футбольного дійства визнані Юлія Хомук із нашої «Академії», Тетяна Котовець із рівненської «Гощаночки», Олена Озімчук із тернопільського «Чемпіона–2», Анастасія Бруно-ва із тернопільської «Футбольної академії», Христина Цюрко із львівської «ДЮСШ». Науково-педагогічного працівника кафедри теорії та методики фізичного виховання нашої академії Галину Кедрич відзначено подякою за популяризацію футзалу серед студентської молоді та за активну роботу в підготовці та проведенні змагань із цього виду спорту.

На урочистому закритті VIII Міжобласного турніру з футзалу серед дівчат, присвяченому Міжнародному жіночому Дню 8 Березня, нагороди переможцям і кращим гравцям турніру вручили начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрій Станіславенко і кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання нашої академії Микола Божик. Активну участь в організації турніру брали голова профспілкового комітету академії В.М. Трифонюк, голова студентського профкому А.Р. Заблоцький, аматори футболу, активісти спортивно-масової роботи серед молоді О.Д. Гоцанюк, І.М.Жуков, Т.В. Кіркова, С.М. Сиротюк. Успішне проведення турніру стало можливим завдяки спонсорській допомозі зі сторони виробничо-комерційних структур Кременеччини «Панорама» (Д.Г. Гуславський), «Візит» і «Кіндер» (С.М. Кондратюк і Е.М. Кондратюк), «Флоріс» (Т.В. Центкевич і В.Я. Заєць), «Асторія» (І.С. Дем'янчук), приватного підприємця М.М. Трофимлюка та юриста ТОВ «Кременецьке молоко» О.І. Трачука.

Літературно-мистецька сторінка

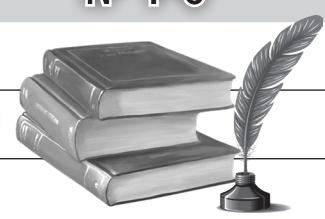

ПРОЛІСКОВІ СНИ

Настя МИХАЙЛЮК

Mirage

Пишу тобі невидимі листи.
Душа – немов пергамент білий-білий.
Чи зможу їх для тебе віднести,
Минувши всі дощі і заметілі?

Складаю я мелодію душі.
Та десь усі порозбігались ноти.
Вони тепер звучать в твоєму сні –
Мій тихий, лагідний до серця дотик.

Малюю я в очах твоїх пейзаж,
Красиві, неозорі краєвиди.
Я знаю: був це власний мій міраж,
Неначе тінь моєї Атлантиди.

***

Ти – краплями дощу в моїм волоссі,
Які мені наспівують пісні.
Хіба мені таки усе здалося
І весь цей час жила я уві сні?

Не бути разом двом однаковим стихіям
(Й у фізиці ж розходяться плюси!).
Попутний вітер хай тобі повіє!
Не доторкнуться наші полюси.

Я висушу ті краплі у волоссі,
Любити перестану знову дощ.
Мені здалося! Так, мені здалося…
А так багато слів було! Ну, що ж...

Звучи!

Звучиш ти нотою високою в мені.
І не стихає звук ні на хвилину.
Здається, заспівали й наші дні.
Для мене ноти стали золотими.

Ми створимо ще власний наш шедевр.
Знайдемо, може, восьму ноту, милий!
Без тебе не звучатиму. Тепер
Знайшов в тобі мій голос справжню силу.

По світу пісню понесуть вітри.
Вони розкажуть нашу таємницю.
Звучи сильніше, милий, і скажи
Мені все те, що довго-довго сниться.

Книга

Читаєш мене, як розгорнуту книгу.
Знаходиш підтексти усі невловимі.
Книжкова душа із твоєю потиху
Вечірні і денні розмови вестиме.

Так прагнеш її всю цілком прочитати
Чимшвидше, як люблять усі книгомани,
Розбити на фрази, слова і цитати,
Загоїти всі незагоєні рани.

У книги можливе продовження, віриш?
Напишем історію разом із долею.
Із нею нас зв'яже всесильна довіра.
Та вибір за нами: це «Так» чи «Ніколи».

Хімія

Ми знайдемо хімічну формулу.
Особливий у нас реактив:
Трохи ніжності, нашого кольору.
Менделєєв цього б не зумів!

Ми як два елементи в системі.
В нас і назва для неї своя.
Алхімічні життєві схеми
Нам накреслює доля щодня.

Дотик

Доторкнусь до твоєї душі –
Не забудеш ніколи цей дотик.
Щось спалахує в серці на дні.
Хай горить ще сильніш! Я не проти.

Я знайду хоч одну із причин,
Але нащо мені їх шукати?
Обдарую мільйонами рим.
Ти для мене справжнісіньке свято!

Ти на крилах розтопиш весь лід
І моєю побудеш весною.
Відкриваю для тебе свій світ –
Із тобою побуду собою.

Mon amour

Із уст лунає фраза: «Mon amour».
Звучить, неначе пісня серед тиші.
Вона – одна з найкращих увертюр,
Яку нам доля так старанно пише.

Моє солодке «mon amour» тобі
Дарую, хай твоє лікує серце.
Це так важливо кожному в житті,
Найкращі ліки, рятівне джерельце...

Співуче «mon amour» – неначе птах,
Який зігріє взимку власні крила…
Звичайна фраза, та не зовсім так:
Вона сердець мільйони покорила.

Дитячий сміх

Дитячий сміх – найкращі ліки,
До серця дотик, теплий, ніжний.
Проміння жменька невелика,
Яка зігріє душі сніжні.

Дитячий сміх – найкращі звуки.
Ним заспіває навіть тиша.
Заграють всі ліси і луки.
Слова для пісні серце пише.

Дитячий сміх – це так багато.
Дитячий сміх – це надважливо!
Дитячий сміх – це вічне свято,
Яке дарує справжню силу.

***

Людині потрібна людина,
Щоб разом пройти всі кордони,
Щоб вперше розправити крила,
Зірок засвітити мільйони.

Людині потрібна людина,
Рука, що твою не відпустить.
Яскраве, незгасне світило
Заповнить холодну пустку.

Людині потрібна людина,
Яка б із пів слова, з пів думки
У світі твоєму відкрила
Всі двері. І стала рятунком.

Людині потрібна людина,
Яка зрозуміє, порадить.
Цілюща, невидима сила
В часи і дощу, й снігопаду.

Дні і ночі

Дні і ночі, вкрадені тобою…
Так, бери! Та тільки знаєш:
Ми підем крізь дні і ночі двоє
І знайдем ключі до свого раю.

Дні і ночі думаю про тебе.
Голос чую твій, такий знайомий.
Хай не стихне він! О ні, не треба!
Клич мене у сни, немов додому.

Хочеш, стану тихим інструментом,
Щоб на ньому грали ніжні руки.
Хочу словом, тоном, аргументом
Бути, осягнути і відчути.

Місто

Ти для мене побудеш містом.
Я для нього побуду гостею.
Ти привітне, ласкаве, звісно.
Ти той шум? Чи його безголосся?

Прокладеш для обох маршрути,
Особистий такий путівник.
Навігатором можеш побути,
Тим сигналом вже й стати устиг.

Незвичайні і парки, й алеї.
Найсвітліший вечірній ліхтар.
Я піду до отого музею.
Зачаруюся чарами з чар.

Бранці

Ніжність в полоні ув'язнена.
Сильною зв'язана слабкістю.
Просить словами і фразами,
Милості просить і ясності.

Ніжності бранці любовної.
Вільно у часі і просторі
Ніжністю зв'язані, сповнені.
В ніжності – вічними гостями.

Переможені

Між нами йде таємна боротьба.
Між мною і тобою поєдинок.
Та у коханні програють хіба?
І хто ж із нас оцей двобій зупинить?

Кохання наше –рефері, суддя.
Чи нас розсудить ця велика сила?
Чи ти здасишся? Може, здамся я?
Ми переможені, але щасливі.

Готова я програти лиш тобі.
І залюбки прийму твою поразку.
Та білий прапор вже замайорів.
Це наша перемога – не фіаско.

Ніжнотонно

У повітрі витає ніжність,
Огортає усе навколо.
Кольори ніби стали інші –
Ніжнотонні і загадкові.

Серед трав заховалася відповідь.
Або, може, птахи підказують:
«Чи ж ви бачите, чуєте: мимохіть
Вас так ніжність сильно пов'язує?».

Чи, можливо, відгадка у променях,
Які шлях наш постійно освітлюють?
Де шукати сигнал зашифрований
В ніжнотонному нашому світі?

Вікторія ГРИЦЮК

* * *

Усі ми тут справді близькі,
Наче ключі у низці...
Але й такі далекі, немов лелеки.
В бетонних схованках мовчазних стін,
Які насправді стільки говорять,
Хтось плаче від болю власних колін,
А хтось – бо ноги не ходять.
Хтось плаче, бо руйнується весь його світ,
А журавлі летять, їх цікавить лише політ;
Хтось плаче, бо важко стає на душі
І вже не відчуваєш межі...
Ледь відчуваєш холод,
Але в душі тепло.
Виписали –
Всього наче і не було.

* * *

Дякую за можливість бути різною:
Тендітною, наче квітка,
Неначе всі бурі, грізною.
Мучити їх, неначе зима – заметами.
Тримати їх, неначе обман – тенетами.
Платитиму дрібняками, лише монетами,
Коли купуватиму зброю.
Розсиплюсь повністю, перегорю кометами.
Дякую, що можу бути собою.

* * *

Усміхайся.
Твоя усмішка врятує чийсь світ.
Можливо, це важко,
Особливо, коли думок вирій, політ.
Усміхайся.
Твоя усмішка врятує чийсь день.

Усміхайся крізь сльози, болі, мігрень.
Так, ніби серед зими лютої
Бачиш волошок цвіт.
Наче крізь дощ пробиваються
Стрічки з-за хмар,
Скидаєш з плечей на землю важкий тягар;
Будучи сильним, підносишся до небес,
Забуваєш печалі старих адрес.
Усміхайся.
Твоя усмішка врятує чийсь світ.
Можливо, колись через неї
Хтось вперше скаже тобі «привіт».
Страх і сором переходять на другий план,
Істина постає перед світом.
Життя, як то кажуть, зовсім тобі не лан,
Але бути простіше привітним.

* * *

Весна прогріває замерзлу душу,
Кидається в обійми землі холодній.
Разом із нею чекати мушу,
Доки розквітне моя безодня.
Чекатиму довго, коли ж сніг розтане.
Чекатиму щиро цвітіння тюльпанів,
Зникання недоліків.
А коли все це настане,
Прокинусь … проліском.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2021-2022 навчальний рік

Ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл.) за спеціальностями:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Польська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта

01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь бакалавра на базі молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста із споріднених та інших спеціальностей:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Польська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта

01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь магістра на основі ступення бакалавра або ОКР спеціаліста за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Третій (освітньо-науковий) рівень на основі ступеня магістра або ОКР спеціаліста на спеціальність:

011 Освітні, педагогічні науки

Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2021-2022 навчальний рік

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл.) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Телефони для довідок:
(03546) 2-35-05, 0971432190
(03546) 2-24-89, 0680522534
(03546) 2-19-91, 067968 8872

Адреса академії:
47003 Вул. Ліцейна,1
м. Кременець, Тернопільської обл.
www. kogpi.edu.te.ua
e-mail: vstup.kogpa@gmail.com

До заяви, поданої в паперовій формі на ім'я ректора, необхідно додати:

- *копії документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, та додатка до нього;*
- *копію сертифіката, сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання;*
- *копію документа, що посвідчує особу;*
- *копію військово-облікового документа (для військовозобов'язаних);*
- *копії документів, що підтверджують право вступників на участь у конкурсі за результатами вступних іспитів, зарахування за співбесідою, зарахування за квотами (за наявності);*
- *медична довідка за формою 086/о (для вступу до фахового коледжу на спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура);*
- *чотири кольорові фотокартки розміром 3х4 см, папка на зав'язках і 4 конверти.*

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
IBAN:UA 638201720314251001201039187
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Художньо-технічний редактор, дизайнер
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видруковано у друкарні "Від і до" м.Чернівці, вул. Заводська, 37в
Наклад 1000 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.